

Instituut voor de nationale rekeningen

ANALYSE VAN DE PRIJZEN
EERSTE KWARTAALVERSLAG 2016 VAN HET
INSTITUUT VOOR DE NATIONALE
REKENINGEN

PRIJZENOBSEVATORIUM

Meer informatie:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Peter Van Herreweghe

City Atrium

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Tel.: +32 2 277 83 96

E-mail: Peter.Vanherreweghe@economie.fgov.be

Inleiding

De wet van 8 maart 2009, tot wijziging van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, voorziet dat de FOD Economie de taak van prijsobservatie en prijsanalyse voor rekening van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) uitvoert. Met de wet van 26 april 2013, houdende de invoeging van boek V in het Wetboek van economisch recht (getiteld "De mededinging en de prijsevoluties"), werd het onderzoeksdomein van het Prijzenobservatorium uitgebreid. Het Prijzenobservatorium kan voortaan onderzoek uitvoeren vanuit de invalshoeken prijsverloop, prijsniveau, marges en tenslotte marktwerking.

In dit verslag wordt het verloop van de consumptieprijzen in België in het eerste kwartaal 2016 onderzocht. Er wordt aandacht besteed aan de totale inflatie en aan het prijsstijgingstempo van de vijf grote productgroepen: energiedragers, bewerkte en niet-bewerkte levensmiddelen, diensten en tenslotte industriële, niet-energetische goederen. Voor elke productgroep wordt eerst de inflatie in België toegelicht, welke vervolgens vergeleken wordt met die in de buurlanden. Het geharmoniseerd indexcijfer der consumptieprijzen (GICP), dat opgesteld wordt door de Algemene Directie Statistiek conform de Europese methodologie, vormt veruit de belangrijkste gegevensbron voor het verslag. De analyse werd uitgebreid met detailgegevens van het GICP en met andere statistieken van officiële instanties (IMF, EC, ...). De volgende medewerkers van het Prijzenobservatorium hebben meegewerkt aan dit verslag: Christine Bruynoghe, Myrle Claessens, Julie Durieu, Mathias Ingelbrecht, Jean-Yves Jaucot, Céline Rigby, Els Somers, en Sarah Van Cauwenbergh.

Het Wetenschappelijk Comité voor prijsobservatie en -analyse verleende op 22 april een gunstig advies en de Raad van Bestuur van het INR heeft dit verslag goedgekeurd op 27 april 2016.

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
Inhoudstafel.....	4
Samenvatting	5
I Totale inflatie in het eerste kwartaal 2016.....	7
I.1 Totale inflatie in België.....	7
Focus: Wijziging in het gewichtenschema.....	10
I.2 Totale inflatie in de voornaamste buurlanden	11
II Inflatie voor energie in het eerste kwartaal 2016.....	13
II.1 Inflatie voor energie in België.....	13
II.2 Inflatie voor energie in de voornaamste buurlanden	22
III Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in het eerste kwartaal 2016.....	25
III.1 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België.....	25
III.2 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden	30
IV Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in het eerste kwartaal 2016.....	31
IV.1 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in België.....	31
IV.2 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden	33
V Inflatie voor diensten in het eerste kwartaal 2016.....	34
V.1 Inflatie voor diensten in België.....	34
V.2 Inflatie voor diensten in de voornaamste buurlanden	37
VI Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in het eerste kwartaal 2016	39
VI.1 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in België.....	39
VI.2 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in de voornaamste buurlanden.....	41
Lijst van afkortingen	44
Bijlagen	45
Bijlage 1: Overzicht van de prijsbewegingen van producten en diensten tussen het eerste kwartaal 2015 en 2016 ...	45
Bijlage 2: Gewichten van de voornaamste productgroepen in het GICP in België en de drie voornaamste buurlanden in 2016	50
Bijlage 3: Inflatie in het eerste kwartaal 2016 met en zonder gewijzigde indirecte belastingen in België en in de voornaamste buurlanden.....	52

Samenvatting

1. In het eerste kwartaal 2016 is de totale inflatie in België, gemeten aan de hand van het GICP, licht gestegen en bedroeg ze gemiddeld 1,5 % (tegenover 1,3 % in het voorgaande kwartaal). Deze lichte inflatiestijging wordt verklaard door de toename op jaarbasis van de prijzen voor bewerkte levensmiddelen en, in mindere mate, voor niet-energetische industriële goederen.
2. De onderliggende inflatie gaat dit kwartaal ook in stijgende lijn en komt uit op gemiddeld 2,2 % (tegenover 1,9 % in het vorige kwartaal), door de stijging van de inflatie voor niet-energetische industriële goederen en bewerkte levensmiddelen.
3. De totale inflatie in de voornaamste buurlanden (Duitsland, Frankrijk en Nederland) bleef op een zeer laag niveau in het eerste kwartaal 2016 (0,1 % tegenover 0,2 % in het vorige kwartaal) en blijft dus lager dan de Belgische inflatie (1,5 %). Het inflatieverschil ten nadele van België is het gevolg van een hogere inflatie voor alle productcategorieën, vooral voor de bewerkte levensmiddelen en de diensten. Dit kwartaal bleef de onderliggende inflatie stabiel op gemiddeld 0,9 % in de buurlanden, of eventeens een veel lager niveau dan in België (2,2 %).
4. De prijsdaling op jaarbasis voor energiedragers kwam uit op gemiddeld 5,0 % in het eerste kwartaal 2016, ofwel op hetzelfde niveau als in het voorgaande kwartaal. Voor motorbrandstoffen en huisbrandolie bedroeg de prijsdaling respectievelijk gemiddeld 10,3 % en 30,6 % (tegenover respectievelijk -13,0 % en -28,0 % in het voorgaande kwartaal) als gevolg van de terugval van de gemiddelde olieprijs (-35,2 % in vergelijking met het overeenstemmende kwartaal in 2015, in euro). De consumptieprijs voor elektriciteit is in het eerste kwartaal 2016 met gemiddeld 29,4 % gestegen (tegenover 31,3 % in het voorgaande kwartaal). Deze hoge inflatie vloeit voornamelijk voort uit de btw-verhoging van 6 % naar 21 % sinds september 2015, de toename van de nettarieven (en meer bepaald de distributietarieven met een stijging van 11,0 % op jaarbasis), en, in mindere mate, de toename van de andere taksen. De energiecomponent had daarentegen een verlagend effect (-10,5 % op jaarbasis). De consumptieprijs voor aardgas is op jaarbasis met 10,7 % gedaald (tegenover -7,1 % in het vorige kwartaal), vooral omwille van de daling van de kost van de energiecomponent (-21,1 % op jaarbasis). De distributietarieven voor gas zijn dit kwartaal toegenomen met 10,9 %.
5. In tegenstelling tot de evolutie in België was de prijsdaling voor energie op jaarbasis gemiddeld meer uitgesproken in de buurlanden (-7,1 % tegenover -6,8 % in het voorgaande kwartaal), en was aldus gemiddeld negatiever dan in België. Het inflatieverschil voor deze productgroep was dus in het nadeel van België, voornamelijk door elektriciteit. Vloeibare brandstoffen, gas en motorbrandstoffen droegen op hun beurt bij tot het verkleinen van dit inflatieverschil. Het prijsstijgingstempo voor elektriciteit was gemiddeld bijna nihil in de buurlanden (0,4 % tegenover 1,1 % in het voorgaande kwartaal) en de inflatie lag dit kwartaal veel lager dan in België. De prijsdaling voor gas was gemiddeld minder uitgesproken in de buurlanden, nl. -3,1 %. Wat de prijsniveaus betreft, betaalde de Belgische consument in het eerste kwartaal 2016 5 % meer voor zijn totale elektriciteitsfactuur, maar 14,4 % minder voor zijn totale aardgasfactuur (totaal voor alle componenten, inclusief nettarieven, btw en taksen) dan gemiddeld in de buurlanden. De prijsverschillen van land tot land blijven echter aanzienlijk.

6. In het eerste kwartaal 2016 vielen de prijzen voor voedingsgrondstoffen (uitgedrukt in euro) terug met gemiddeld 8,0 % op jaarbasis. Bewerkte levensmiddelen (inclusief tabak) kostten echter 3,8 % meer in de winkel. Op jaarbasis versnelde het prijsstijgingstempo van deze productgroep in vergelijking met voorgaande kwartalen (+2,5 % in het vierde kwartaal 2015, +1,4 % in het derde kwartaal 2015), vooral omwille van de sterke toename van de inflatie voor alcoholhoudende dranken sinds het vierde kwartaal 2015 (+5,1 procentpunt in het eerste kwartaal 2016 ten opzichte van het vorige kwartaal), als gevolg van de accijnsverhoging in het kader van de taxshift. In de voornaamste buurlanden steeg de inflatie voor bewerkte levensmiddelen gemiddeld slechts lichtjes dit kwartaal (0,4 % tegenover 0,3 % in het voorgaande kwartaal) en bleef dus lager dan in België. Wijn (met een inflatie van +10,5 % in België tegenover gemiddeld +0,9 % in de buurlanden) leverde de grootste bijdrage tot het inflatieverschil ten nadele van België. Zonder tabak en alcoholische dranken daalden de prijzen van de bewerkte levensmiddelen met gemiddeld 0,4 % in de buurlanden tegen +1,7 % in België.
7. Het prijsstijgingstempo voor de niet-bewerkte levensmiddelen vertraagde dit kwartaal (gemiddeld 3,2 % tegenover 4,2 % in het vorige kwartaal), vooral als gevolg van de minder uitgesproken stijging van de prijzen voor groenten. Op jaarbasis moest de consument namelijk 4,0 % meer betalen voor groenten (tegenover 14,1 % in het laatste kwartaal 2015). De prijzen voor fruit, vlees en vis namen bovendien ook toe in het eerste kwartaal 2016 (met respectievelijk 10,0 %, 0,9 % en 3,4 %). In de voornaamste buurlanden is de inflatie voor de niet-bewerkte levensmiddelen ook vertraagd en bedroeg gemiddeld 2,0 %.
8. De inflatie voor diensten is licht vertraagd in het eerste kwartaal 2016 en kwam uit op 2,3 %. Deze vertraging is voornamelijk het gevolg van een daling van de inflatie voor de productcategorieën overige diensten (van 4,1 % tot 3,2 %, onder andere omwille van het verdwijnen van het basiseffect voor medische diensten), huisvestingsdiensten (van 2,2 % tot 1,7 %, onder andere omwille van het verdwijnen van het basiseffect voor riolering) en vervoer (van 1,7 % tot 1,1 %, met onder ander een sterke vertraging van de inflatie voor het personenvervoer door de lucht). Deze vertraging werd gedeeltelijk gecompenseerd door een versnelling van de inflatie voor communicatiediensten (van 1,4 % tot 2,4 %, te wijten aan de verhoging van de prijzen van bundels bij bepaalde grote telecommunicatieoperators). Gezien het grote gewicht ervan in de consumptiekorf (42,4 %) leverde die productgroep de grootste bijdrage tot de totale inflatie (0,97 procentpunt) in België. In de buurlanden stabiliseerde de inflatie voor de diensten op gemiddeld 1,1 % dit kwartaal (tegenover 1,2 % in het vorige kwartaal) en de inflatie kwam dus lager uit dan in België.
9. In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de inflatie voor niet-energetische industriële goederen gemiddeld 1,1 % (tegenover 0,6 % in het laatste kwartaal 2015), vooral als gevolg van de stijging van de inflatie voor duurzame goederen (van 0,8 % naar 1,6 %, onder andere omwille van de prijsstijging voor auto's op jaarbasis) en half-duurzame goederen (van 0,3 % naar 0,9 %, vooral als gevolg van de stijging van de inflatie voor kleding). In de voornaamste buurlanden is de inflatie eveneens licht gestegen en bedroeg ze gemiddeld 0,8 % (tegenover 0,7 % in het vorige kwartaal).

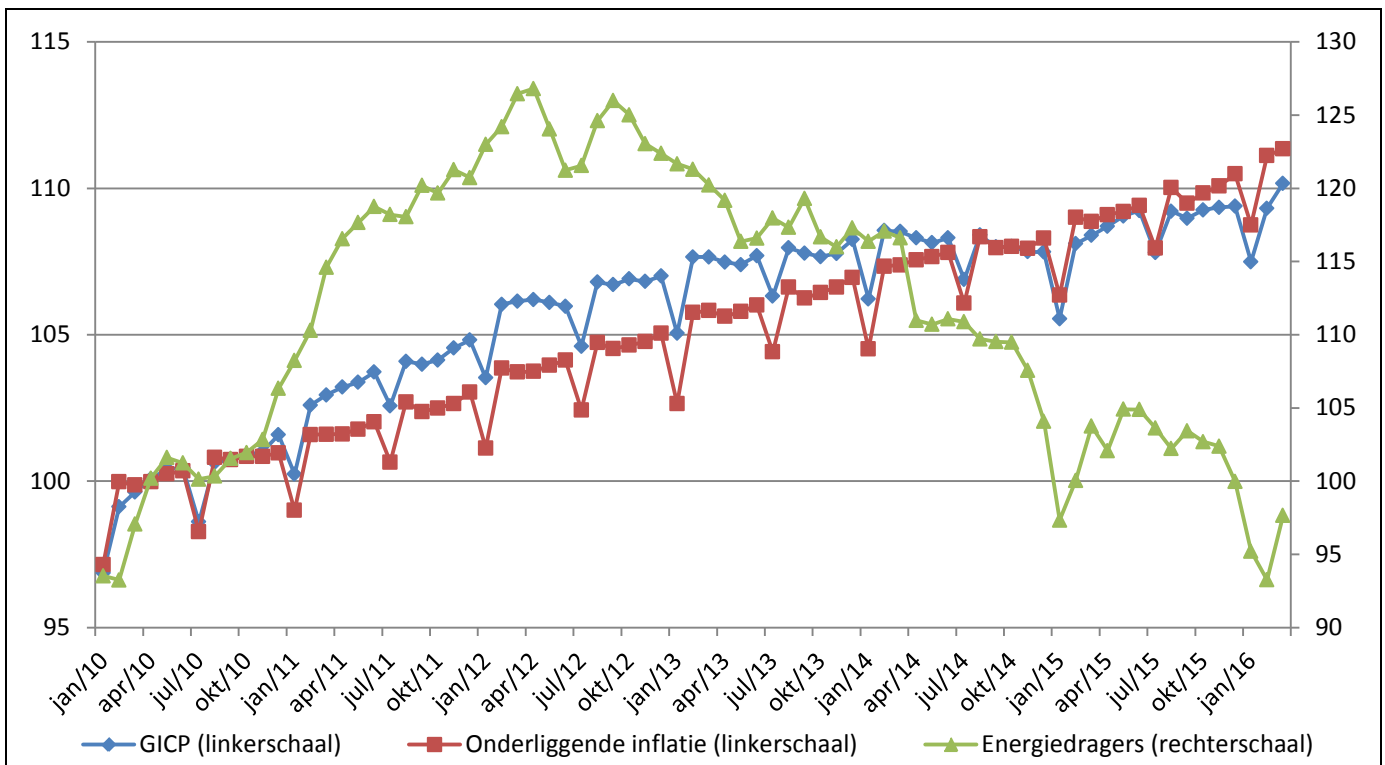
I Totale inflatie in het eerste kwartaal 2016^{1 2}

I.1 Totale inflatie in België

In maart 2016 noteerde het gemiddelde niveau van de consumptieprijzen, gemeten op basis van het GICP (index 2010=100), 110,2, een iets hoger niveau dan in december 2015. De index van de onderliggende inflatie, die geen rekening houdt met het prijsverloop van niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers, steeg ook lichtjes tot 111,3. Gedurende de maand januari, die een soldenmaand is, lieten beide curves een neerwaartse correctie zien. De recente terugval van de consumptieprijzen van de energieproducten, die in de tweede helft van 2015 begon, zette zich door in het begin van 2016, vooral als gevolg van de daling van de olieprijs (motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen) en gasprijzen. In maart waren deze prijzen echter opwaarts gericht.

Grafiek 1: Recent verloop van het GICP, de onderliggende inflatie-index en de consumptieprijzen voor energiedragers

(Index 2010=100)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

In het eerste kwartaal 2016 liet de totale inflatie een lichte toename optekenen en bedroeg ze gemiddeld 1,5 %³ (tegenover 1,3 % in het voorgaande kwartaal). De inflatie is tussen de twee kwartalen gestegen omwille van de toename van de inflatie voor bewerkte levensmiddelen. Deze toename wordt vooral verklaard door de grotere bijdrage van de alcoholhoudende dranken tot de totale inflatie van deze producten onder andere als gevolg van de recente verhoging van de accijnstarieven. De stijging van de totale inflatie kan ook, in mindere mate, verklaard worden door de stijging van de inflatie voor niet-energetische industriële goederen.

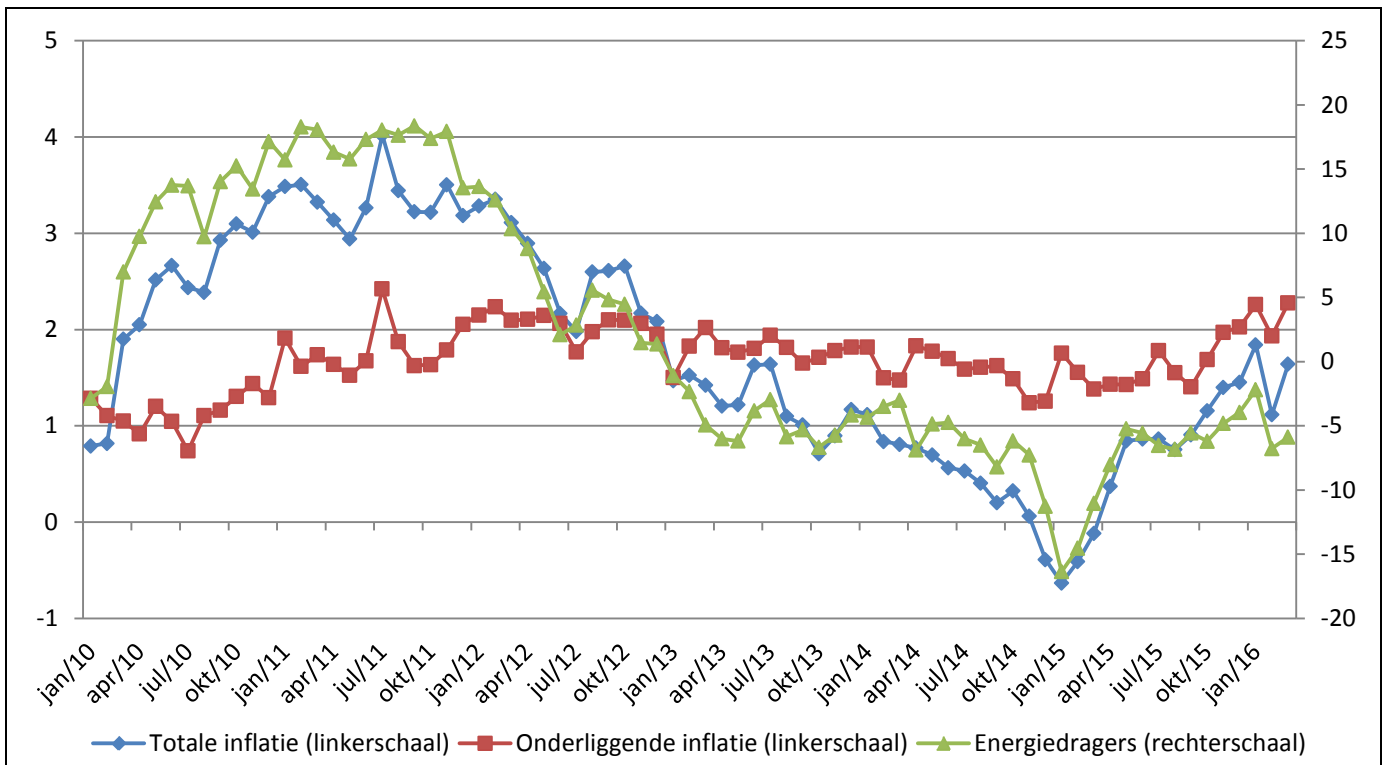
¹ De gemiddelde inflatie voor een kwartaal wordt berekend als de procentuele variatie van het rekenkundige gemiddelde van de indexcijfers van het betrokken kwartaal ten opzichte van het rekenkundige gemiddelde van de indexcijfers van het overeenstemmende kwartaal van het voorgaande jaar.

² Omwille van de vergelijkbaarheid met de evoluties in andere Europese landen, gebeurt de analyse op basis dat van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP).

³ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie 0,9 % hebben bedragen.

Grafiek 2: Recent verloop van de totale inflatie, de onderliggende inflatie en de consumptieprijsen voor energiedragers

(Veranderingspercentage ten opzichte van de overeenstemmende maand van het voorgaande jaar)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Binnen de vijf grote productgroepen van het GICP kunnen de voornaamste prijsbewegingen als volgt samengevat worden:

- In het eerste kwartaal 2016 waren energiedragers op jaarbasis 5,0 % goedkoper (tegenover eveneens -5,0 % in het laatste kwartaal 2015). De energie-inflatie is aldus negatief sinds het eerste kwartaal 2013. Deze prijs-evolutie is voornamelijk te verklaren door de prijsdaling op jaarbasis van olieproducten (motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen) als gevolg van de terugval van de aardolieprijs. De gasprijzen zijn ook gedaald maar in mindere mate. Die daling wordt echter lichtjes gecompenseerd door een hogere inflatie voor elektriciteit omwille van de btw-verhoging van 6 % naar 21 % sinds september 2015, de stijging van de nettarieven (meer bepaald de distributietarieven) en, in mindere mate, de verhoging van bepaalde taksen (verhoging van de bijdrage Energiefonds in Vlaanderen bijvoorbeeld). De negatieve bijdrage van die productengroep tot de totale inflatie nam dit kwartaal af en bereikte -0,47 procentpunt, tegenover -0,53 in het laatste kwartaal 2015.
- Het prijsstijgingstempo van de diensten is lichtjes vertraagd en daalde van gemiddeld 2,6 % in het laatste kwartaal 2015 tot 2,3 % in het eerste kwartaal 2016. Deze productgroep leverde de belangrijkste bijdrage tot de totale inflatie (0,97 procentpunt), omwille van het grootste gewicht in de consumptiekorf (42,4 %).
- Ten opzichte van een jaar geleden moest de consument dit kwartaal gemiddeld 3,8 % meer betalen voor bewerkte levensmiddelen (tegenover 2,5 % in het voorgaande kwartaal). Zoals reeds aangehaald is deze sterke inflatie vooral het gevolg van accijnsverhogingen op alcoholhoudende dranken. Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor bewerkte levensmiddelen 2,8 % hebben bedragen. Die producten leverden een positieve bijdrage van 0,50 procentpunt tot de totale inflatie.

- De inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen vertraagde en daalde van gemiddeld 4,2 % in het laatste kwartaal 2015 tot 3,2 % in het beschouwde kwartaal. De impact van deze productgroep op de totale inflatie bedroeg 0,25 procentpunt, ondanks een beperkt gewicht in de consumptiekorf (7,7 %).
- Het prijsstijgingstempo van de niet-energetische industriële goederen steeg naar gemiddeld 1,1 % in het eerste kwartaal 2016 (tegenover 0,6 % in het laatste kwartaal 2015). Deze productgroep droeg 0,29 procentpunt bij tot de totale inflatie.

De inflatiestijging van de niet-energetische industriële goederen en de bewerkte levensmiddelen bracht een toename van de onderliggende inflatie met zich mee. Die bedroeg in de loop van dit kwartaal gemiddeld 2,2 % (tegenover 1,9 % in het vorige kwartaal)⁴. Het viermaandelijks voortschrijdende gemiddelde van de gezondheidsindex⁵ kwam in maart uit op 100,66 (index 2013=100). De spilindex, die nu vastligt op 101,02, werd dus niet overschreden⁶.

Tabel 1: Recent verloop van de inflatie voor het geharmoniseerde indexcijfer der consumptieprijzen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 - I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV	I	jan	feb	maa		
Energie	-4,6	-6,0	-8,0	-14,0	-6,3	-6,3	-5,0	-5,0	-2,2	-6,8	-5,9	-0,47	9,2
Bewerkte levensmiddelen	3,2	2,1	1,6	1,3	1,2	1,4	2,5	3,8	3,9	3,8	3,7	0,50	13,1
Niet-bewerkte levensmiddelen ^a	4,4	-1,3	2,1	-0,9	2,3	2,9	4,2	3,2	2,5	2,0	5,1	0,25	7,7
Diensten	1,9	2,2	2,4	2,4	2,4	2,3	2,6	2,3	2,3	2,1	2,7	0,97	42,4
Niet-energetische industriële goederen	1,0	0,3	0,5	0,5	0,2	0,5	0,6	1,1	1,4	0,8	1,0	0,29	27,6
p.m. Onderliggende inflatie ^b	1,8	1,6	1,6	1,6	1,4	1,6	1,9	2,2	2,3	1,9	2,3	1,76	83,1
p.m. Gezondheidsindex ^c	1,2	0,4	1,0	0,0	0,8	1,4	1,9	2,0	1,8	1,6	2,7		93,6
Totale inflatie	1,2	0,5	0,6	-0,4	0,7	0,8	1,3	1,5	1,8	1,1	1,6	1,53	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

^a Fruit, groenten, vlees en vis. ^b Gemeten aan de hand van het GICP, zonder niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers.

^c Nationale consumptieprijsindex, zonder tabak, alcoholhoudende dranken, benzine en diesel.

¹ Bijdrage tot de totale inflatie in het eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in 2016 (in %)

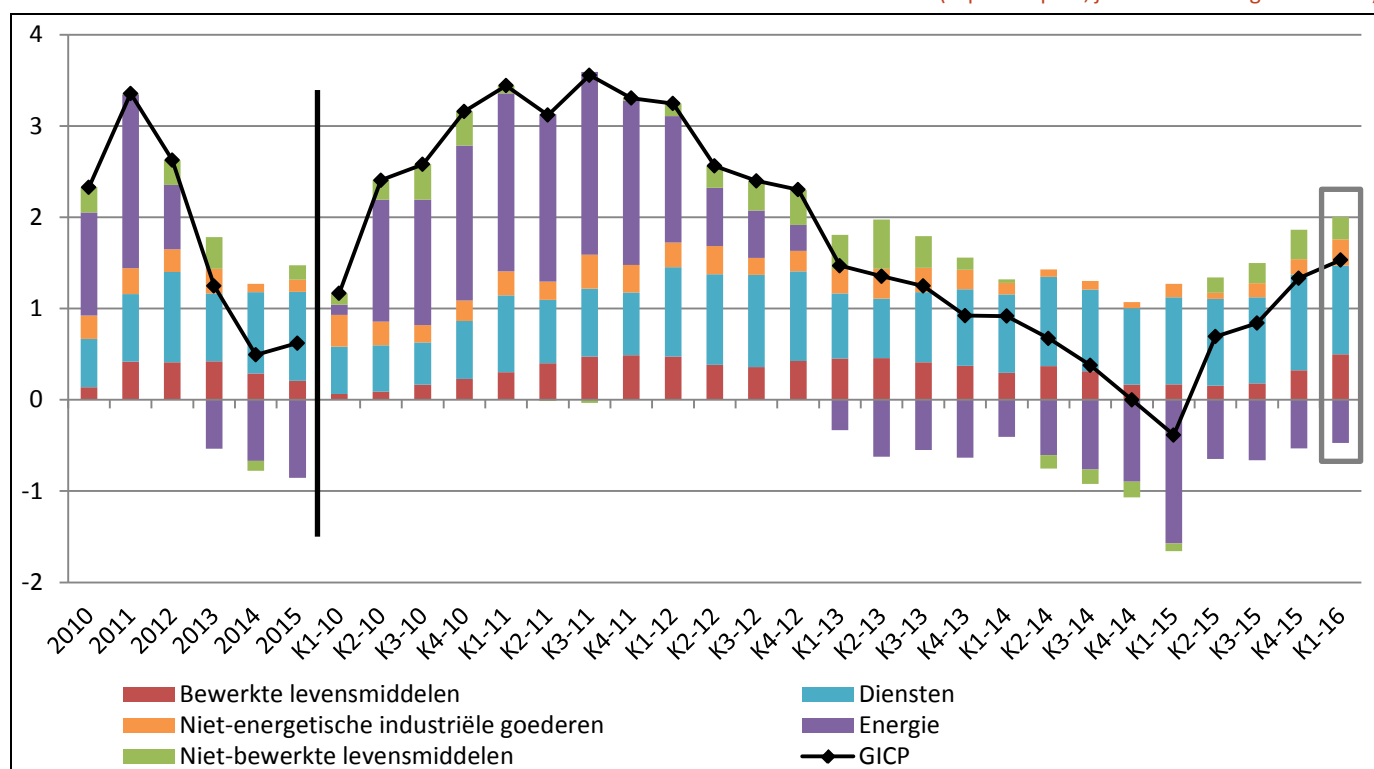
⁴ Met dezelfde gewichten als in 2015 voor alle onderliggende categorieën zou de onderliggende inflatie iets lager zijn geweest (impact van 0,001 procentpunt).

⁵ De gezondheidsindex wordt berekend op basis van de nationale consumptieprijsindex (NCPI) waarvan de methodologie op verschillende punten verschilt van die van het GICP (in het bijzonder wat betreft het gewichtenschema).

⁶ In haar meest recente inflatievooruitzichten (05/04/2016) gaat het Federaal Planbureau ervan uit dat de spilindex in mei 2016 zal worden overschreden.

Grafiek 3: Bijdrage tot de totale inflatie

(In procentpunt, jaar- en kwartaalgemiddelden)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Focus: Wijziging in het gewichtenschema

Om de nieuwste evoluties rond consumptiegewoontes zo goed mogelijk weer te geven wordt het wegingsschema van het GICP in het begin van elk jaar aangepast. In januari 2016 werd het wegingsschema zo gewijzigd op basis van de jongste versie (2015) van de nationale rekeningen (aangepast naargelang de prijzevolutie in 2015), aangevuld met informatie uit de huishoudbudgetenquête (vooral voor de meest gedetailleerde niveaus). Voorts wordt gebruik gemaakt van zeer gedetailleerde externe enquêtes om de weging van bepaalde specifieke producten (bijvoorbeeld voertuigen en reizen) te bepalen.

Tussen 2015 en 2016 werden de gewichten van de vijf grote productgroepen binnen het Belgische GICP als volgt aangepast: het gewicht van de bewerkte levensmiddelen bleef ongewijzigd en bedraagt 13,1 %. De gewichten van niet-bewerkte levensmiddelen en van niet-energetische industriële goederen bleven identiek en bedragen respectievelijk 7,7 % en 27,6 %. Het belang van de dienstensector nam met 1,6 procentpunt toe tot 42,4 %. Het gewicht van de energiedragers daalde tot 9,2 %.

Tabel 2 : Evolutie van de gewichten in het geharmoniseerd indexcijfer van de consumtieprijzen tussen 2015 en 2016

(In % of in procentpunt)

	Totaal	Energie	Diensten	Bewerkte levensmiddelen	Niet-bewerkte levensmiddelen	Niet-energetische industriële goederen
Gewicht 2015	100,0 %	11,0 %	40,8 %	13,1 %	7,6 %	27,4 %
Gewicht 2016	100,0 %	9,2 %	42,4 %	13,1 %	7,7 %	27,6 %
Evolutie van de gewichten		-1,8	+1,6	0,0	+0,1	+0,2

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek - Statistics Belgium

De voornaamste aanpassingen binnen de vijf productgroepen kunnen worden samengevat als volgt⁷. Bij de energiedragers nam het belang van elektriciteit en gas toe (respectievelijk +4,9 et +0,5 procentpunt) terwijl de gewichten van vloeibare brandstoffen en motorbrandstoffen daalden (respectievelijk -3,3 et -2,3 procentpunt als gevolg van de daling van de petroleumprijzen en het price update-effect). Wat de diensten betreft stijgen de gewichten van de reële woninghuur (+3,5 procentpunt omwille van het gebruik van de census 2011), van de culturele diensten (+1,2 procentpunt) en van de verzekeringen gelieerd aan de gezondheid (+1,2 procentpunt). De gewichten van de vervoersdiensten (-2,4 procentpunten), van de telefoon- en faxtoestellen en telefoon- en faxdiensten (-1,6 procentpunt) en van de sociale bescherming (-1,2 procentpunt) gaan er onder meer op achteruit. In de categorie van de bewerkte levensmiddelen is de voornaamste wijziging de toename van het gewicht van tabak (+0,8 procentpunt) die wordt gecompenseerd door de daling van het gewicht van melk, kaas en eieren (-0,4 procentpunt) en van brood en granen (-0,3 procentpunt). Bij de niet-bewerkte levensmiddelen verloren vlees en vis aan belang (respectievelijk -1,3 en -0,7 procentpunt), terwijl groenten een hoger gewicht toegewezen kregen (+1,9 procentpunt). Bij de niet-energetische industriële goederen nam het belang van kleding toe (+1,0 procentpunt). De gewichten van de aankoop van grote huishoudelijke apparaten, al dan niet elektrisch, en van kleine elektrische huishoudelijke apparaten (-0,7 procentpunt) evenals van schoeisel (-0,6 procentpunt) gingen er daarentegen op achteruit.

I.2 Totale inflatie in de voornaamste buurlanden

In het eerste kwartaal 2016 is de gemiddelde inflatie in onze voornaamste buurlanden⁸ zeer beperkt gebleven (0,1 % tegenover 0,2 % in het vierde kwartaal 2015), terwijl ze in België 1,5 % bedroeg (1,3 % in het voorgaande kwartaal). Het niveau van inflatie blijkt zeer laag te zijn voor de drie voornaamste buurlanden afzonderlijk met een nulinflatie in Frankrijk (tegenover 0,2 % in het voorgaande kwartaal), 0,1 % in Duitsland (tegenover 0,2 % in het voorgaande kwartaal) en 0,4 % in Nederland (net zoals in het voorgaande kwartaal). Het inflatieverschil tussen België en de buurlanden was dus ten nadele van België en nam zelfs toe tot 1,4 procentpunt vergeleken met het voorgaande kwartaal (1,1 procentpunt in het laatste kwartaal 2015). In het eerste kwartaal 2016 lag de totale inflatie bij ongewijzigde indirecte belastingen eveneens hoger in België (0,9 %) dan gemiddeld in de buurlanden (0,0 %)⁹.

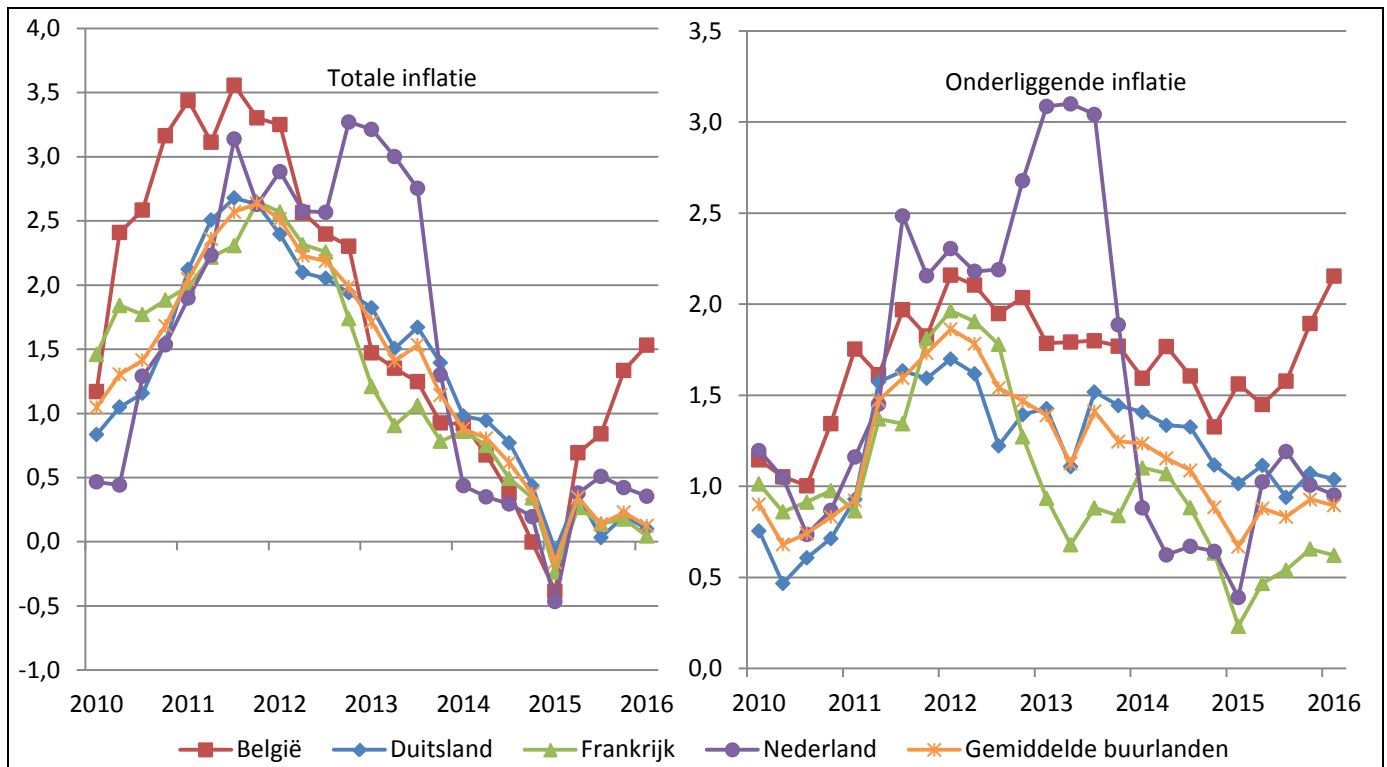
⁷ In deze analyse wordt de evolutie van de gewichten van de goederen en diensten berekend in verhouding tot het gewicht van elke productengroep en niet in verhouding tot de hele consumptiekorf.

⁸ Het gemiddelde van de buurlanden wordt gewogen met de gewichten van elk land in 2016 die door Eurostat worden gepubliceerd (relatieve aandeel van de private consumptie).

⁹ Op basis van het GICP tegen constante btw- en accijnstarieven, die door de Algemene Directie Statistiek wordt berekend en door Eurostat wordt gepubliceerd, zou het inflatieverschil minder hoog zijn geweest. De totale inflatie in het eerste kwartaal 2016 in België zou namelijk 0,9 % hebben bedragen (in plaats van 1,5 % nu), -0,1 % in Frankrijk (in plaats van 0,0 % nu) en 0,3 % in Nederland (in plaats van 0,4 % nu). In Duitsland zou er geen verschil in inflatie geweest zijn (0,1 %). In Frankrijk laten vooral de energieproducten een verschil in hun inflatie optekenen bij ongewijzigde indirecte belastingen vergeleken met de actuele situatie. In België en Nederland gaat het vooral om energieproducten en bewerkte levensmiddelen.

Grafiek 4: Kwartaalevolutie van de totale inflatie en van de onderliggende inflatie in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

De onderliggende inflatie van de buurlanden bleef dit kwartaal gemiddeld stabiel op 0,9 % (ter herinnering, in België nam ze opnieuw toe van 1,9 % naar 2,2 % over dezelfde periode). Bijgevolg nam het verschil in onderliggende inflatie met België in het eerste kwartaal 2016 toe en bedroeg het 1,3 procentpunt ten nadele van ons land. De onderliggende inflatie nam af in Duitsland (van 1,1 % naar 1,0 %) en in Frankrijk (van 0,7 % naar 0,6 %). In Nederland is ze echter onveranderd gebleven (1,0 %) ¹⁰.

Tabel 3: Totale inflatie en zijn productgroepen in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Energie	-5,0	-7,1	-7,8	-5,7	-6,8	9,2	9,7
Bewerkte levensmiddelen	3,8	0,4	0,6	0,0	0,2	13,1	11,8
Niet-bewerkte levensmiddelen	3,2	2,0	2,6	0,8	3,6	7,7	6,2
Diensten	2,3	1,1	1,2	0,9	1,0	42,4	45,4
Niet-energetische industriële goederen	1,1	0,8	1,0	0,4	1,2	27,6	26,9
Onderliggende inflatie	2,2	0,9	1,0	0,6	1,0	83,1	84,1
GICP	1,5	0,1	0,1	0,0	0,4	100,0	100,0

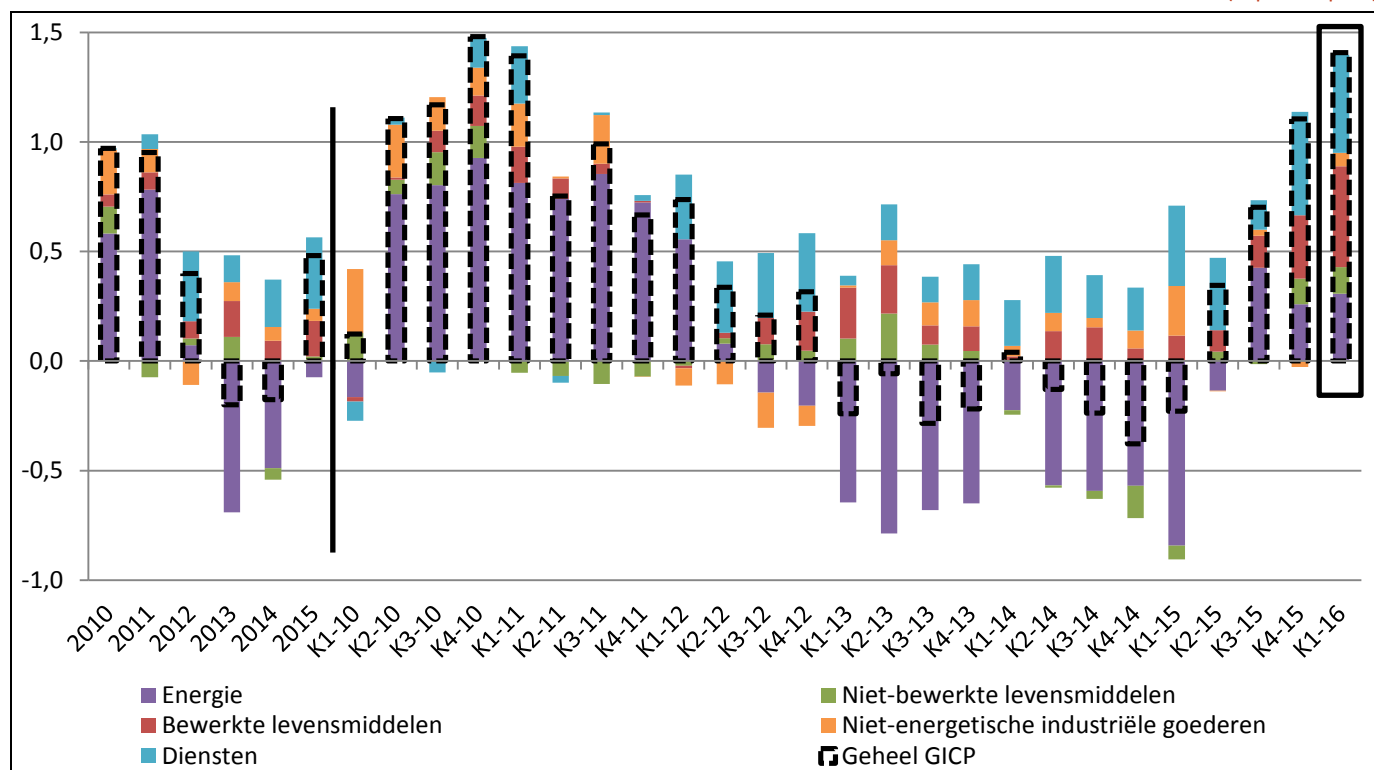
Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹⁰ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de onderliggende inflatie in België 2,0 % hebben bereikt (in plaats van 2,2 % nu). De onderliggende inflatie van de buurlanden zou niet veel gewijzigd zijn. De onderliggende inflatie in België bij ongewijzigde indirecte belastingen (2,0 %) presenteerde zich hoger dan gemiddeld in de buurlanden.

In het eerste kwartaal 2016 was het verschil in totale inflatie tussen België en haar buurlanden voor het vierde kwartaal op rij ten nadele van ons land, namelijk 1,4 procentpunt. Voor alle productgroepen liet België namelijk een hogere inflatie optekenen, en ze leverden dus allemaal een negatieve bijdrage tot het inflatieverschil: 0,5 procentpunt voor bewerkte levensmiddelen, 0,4 procentpunt voor diensten, 0,3 procentpunt voor energie en 0,1 procentpunt voor niet-energetische industriële goederen en niet-bewerkte levensmiddelen.

Grafiek 5: Bijdrage van elke productgroep aan het inflatieverschil tussen België en de voornaamste buurlanden

(In procentpunt)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

II Inflatie voor energie in het eerste kwartaal 2016

II.1 Inflatie voor energie in België

De inflatie voor energiedragers was negatief en kwam uit op gemiddeld -5,0 % in het eerste kwartaal 2016. De stabilisering van de inflatie wordt voornamelijk verklaard door de sterkere prijsdaling op jaarbasis voor de vloeibare brandstoffen (huisbrandolie) en gas, die gecompenseerd werd door een lagere prijsdaling op jaarbasis voor de motorbrandstoffen. De energie-inflatie was negatief gedurende dertien opeenvolgende kwartalen.

Dit kwartaal bedroeg de bijdrage tot de totale inflatie van deze productgroep -0,5 procentpunt op een totale inflatie van 1,5 % (tegenover een bijdrage van -0,5 procentpunt op een inflatie van 1,3 % in het laatste kwartaal 2015). Deze negatieve bijdrage is hoofdzakelijk te verklaren door de belangrijke prijsdaling op jaarbasis van aardolieproducten (vloeibare brandstoffen en motorbrandstoffen) en, in mindere mate, van de daling van de gasprijzen.

Tabel 4: Recent verloop van de consumptieprijzen voor energiedragers

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 – I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV	I	jan	feb	maa		
Elektriciteit	-0,9	-9,6	11,9	-7,9	7,2	19,5	31,3	29,4	26,2	25,2	36,7	6,80	26,8
Vaste brandstoffen	3,4	0,9	0,4	0,5	0,8	0,5	-0,3	-1,3	-1,1	-1,3	-1,6	-0,01	1,1
Gas	-8,5	-5,6	-5,4	-8,9	-5,9	1,0	-7,1	-10,7	-8,9	-9,9	-13,1	-2,19	20,3
Brandstoffen voor wegvervoer	-4,6	-3,7	-12,8	-14,7	-9,6	-14,0	-13,0	-10,3	-5,4	-11,1	-13,9	-3,80	35,6
Vloeibare brandstoffen	-5,9	-7,1	-25,7	-27,3	-19,1	-28,4	-28,0	-30,6	-25,6	-34,1	-31,7	-5,75	16,1
Energie	-4,6	-6,0	-8,0	-14,0	-6,3	-6,3	-5,0	-5,0	-2,2	-6,8	-5,9	-4,95	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in 2016(in %)

De evolutie van de olieprijsen op de internationale markten bepaalt grotendeels de consumptieprijzen van huisbrand-olie en motorbrandstoffen. De prijzen voor elektriciteit en gas werden uitdrukkelijk losgekoppeld van de olieprijs.

Aardolieproducten

Na een daling van gemiddeld 47,0 % tussen 2014 en 2015 nam de olieprijs in USD in eerste kwartaal 2016 verder af en bedroeg gemiddeld 34,4 USD/vat. In januari bereikte de olieprijs zelfs zijn laagste peil sinds begin 2014, maar steeg daarna lichtjes in februari en maart. De gemiddelde prijs van een vat Brentolie daalde met gemiddeld 36,4 % in het eerste kwartaal 2016 vergeleken met een jaar voordien. De waardevermindering van de euro ten opzichte van de dollar (-1,8 % in vergelijking met het eerste kwartaal 2015) minderde echter de daling van de in euro uitgedrukte olieprijs. De olieprijs liet een vermindering van 35,2 % op jaarbasis optekenen tot gemiddeld 31,1 EUR/vat in het eerste kwartaal 2016 (zie grafiek 6).

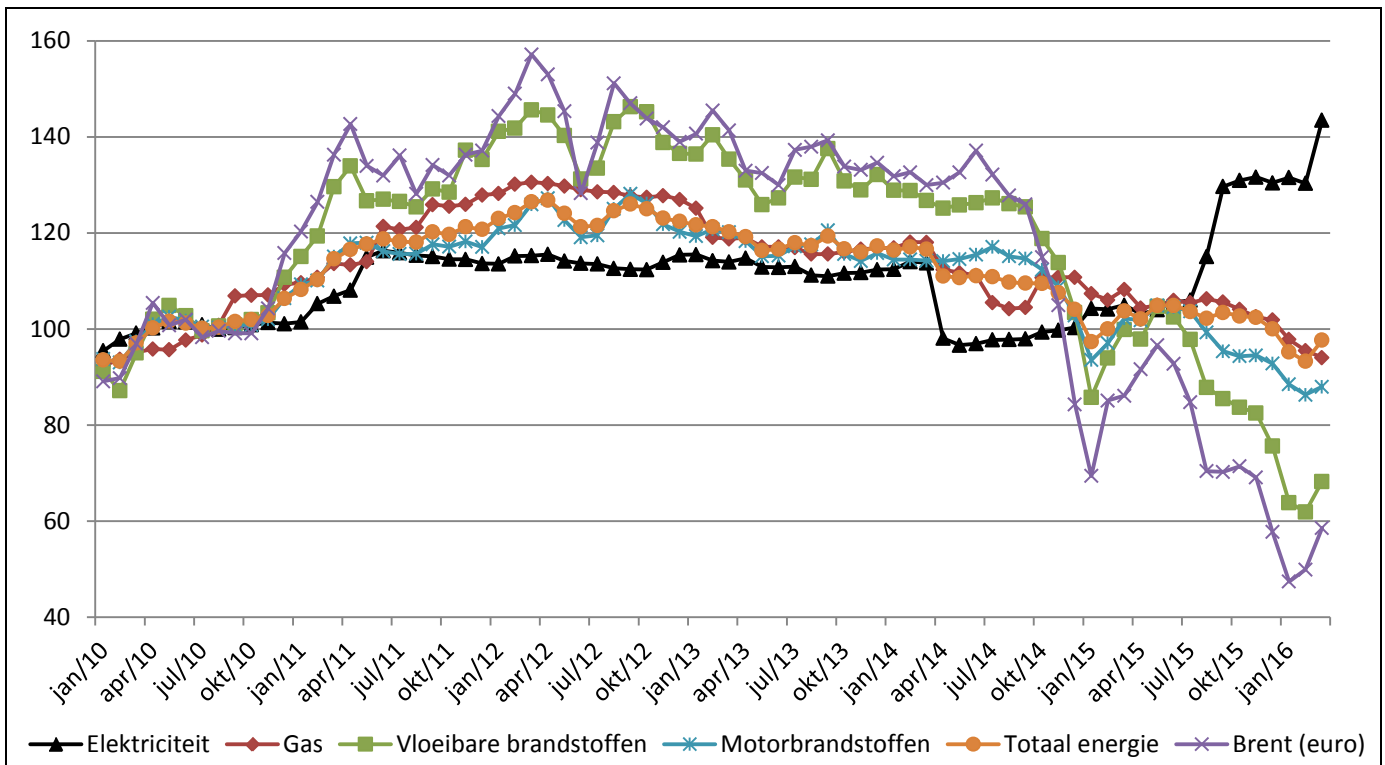
De terugval van de olieprijs tussen het laatste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016 is grotendeels te verklaren door een nog steeds overvloedig olieaanbod (hoge productie in de OPEC-lidstaten en in Rusland, hoge productie van Amerikaanse niet-conventionele aardolie). De terugkeer van Iran op de wereldwijde oliemarkt in 2016, als gevolg van de overeenkomst over de nucleaire kwestie en de opheffing van de economische sancties, heeft de olieprijsen eveneens onder druk gezet. Anderzijds heeft de vertraging van de economische groei in China, de grootste olie-importeur ter wereld, een negatief effect op de wereldwijde vraag naar olie. De stijging van de olieprijs in februari en maart is echter vooral het gevolg van een overeenkomst afgesloten in februari tussen Saoedi-Arabië en Rusland, de twee grootste olieproducenten, en Qatar en Venezuela om hun productie op het niveau van januari te bevriezen^{11 12}.

¹¹ Insee, [Prix du pétrole et des matières premières importées](#).

¹² International Energy Agency, [« IEA releases Oil Market Report for January, February and March 2016 »](#).

Grafiek 6: Maandelijkse consumptieprijsen voor energiedragers

(Index 2010=100)

Bronnen: Insee¹³, EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Als gevolg van de gedaalde olieprijsen ondergingen ook motorbrandstoffen en vloeibare brandstoffen (stookolie), waarvan de prijzen bijna onmiddellijk reageren op de schommelingen van de olieprijs, in het eerste kwartaal 2016 een prijsdaling op jaarbasis van respectievelijk gemiddeld 10,3 % en 30,6 % (tegenover een inflatie van -13,0 % en -28,0 % in het laatste kwartaal 2015)^{14 15}. De gemiddelde maximumprijs voor diesel kwam te liggen op 1,10 EUR/liter (inclusief btw) in dit kwartaal, een daling van 15 cent ten opzichte van dezelfde periode in 2015. De gemiddelde maximumprijs van benzine (super 95) bereikte dit kwartaal 1,27 EUR/liter (inclusief btw), 12 eurocent minder dan een jaar eerder. De gemiddelde maximumprijs voor stookolie (minder dan 2000 l) kwam uit op 0,43 EUR/liter (inclusief btw) in het eerste kwartaal 2016, 19 cent lager dan een jaar tevoren.

¹³ De evolutie van de oliekoers is gebaseerd op de gegevens gepubliceerd door Insee, "[International prices of imported raw materials - Brent crude oil \(London\) - Prices in euros per barrel](#)".

¹⁴ Ter herinnering: de cliquetsystemen (positief cliquetsysteem voor diesel en negatief cliquetsysteem voor benzine) werden in het kader van de tax shift opnieuw ingevoerd voor de periode van 1 november 2015 tot 31 december 2018. Voor benzine gaat het om een omgekeerd systeem dat gekoppeld is aan het cliquetsysteem voor diesel om op termijn de dieselprijs te verhogen ten opzichte van de benzineprijs (vanaf een bepaald bedrag van accijnsverhoging voor diesel wordt een "compenserende" accijnsdaling voor benzine toegepast). Zo werd het positief cliquetsysteem vanaf november drie keer toegepast voor diesel (drie verhogingen voor een bedrag 3,3 cent/liter exclusief BTW). De maximumstijging voor de periode 2015-2016 werd dus bereikt. Het negatief cliquetsysteem werd op de benzines in december 2015 toegepast (daling van de bijzondere accijnsrechten van 2,28 cent/liter exclusief BTW). De regering voorziet in een totale maximumdaling van 26,09 EUR/1000l tussen 01/11/2015 en 31/12/2016.

¹⁵ De accijnzen op benzines en stookolie werden op 1 januari 2016 geïndexeerd (KB 26/10/2015 tot voorlopige wijziging van de programmawet van december 2014).

Elektriciteit en gas

De consumptieprijzen van elektriciteit en gas worden voornamelijk bepaald door de kost van de energiegcomponent en de nettarieven (distributie en transmissie). Ook de diverse belastingen en taksen hebben een niet te verwaarlozen invloed op deze prijzevoluties (bijvoorbeeld de btw-verhoging voor elektriciteit van 6 % tot 21 % sinds september 2015).¹⁶

Zoals in de vorige rapporten al werd uitgelegd, wordt de verkoopprijs van de energiegcomponent door de leveranciers vrij bepaald sinds de elektriciteits- en gasmarkt werd vrijgemaakt. Sinds het invoeren van het zogenaamde vangnetmechanisme voor de variabele contracten zijn de energieleveranciers verplicht om elke wijziging in de prijsformules en elke tariefaanpassing vooraf bij de CREG, de federale regulator van de elektriciteits- en aardgasmarkt in België, ter controle in te dienen (wet van 8 januari 2012 en KB van 19 december 2014)¹⁷. De indexeringen van de variabele contracten van elektriciteit en gas werden bovendien op 1 januari 2016 toegelaten voor de prijzen die in het eerste kwartaal 2016 van toepassing waren.

Sinds 2008 worden de transmissietarieven van elektriciteit en gas door de CREG goedgekeurd voor een periode van vier jaar¹⁸. Nieuwe tarieven voor de regulatoire periode 2016-2019 zijn sinds 1 januari 2016 van kracht. Deze nieuwe tarieven stijgen lichtjes, zowel voor elektriciteit¹⁹ als voor gas²⁰.

In het kader van de zesde staatshervorming (bijzondere wet van 6 januari 2014) werd de regulering van de distributietarieven voor elektriciteit en gas op 1 juli 2014 overgeheveld naar de gewesten. Deze bevoegdheid wordt voortaan uitgeoefend door de VREG (Vlaams Gewest), de CWaPE (Waals Gewest) en BRUGEL (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) als gewestelijke regulerende overheden.

In het Vlaams Gewest werden nieuwe distributietarieven goedgekeurd door de VREG voor de periode van 1 januari 2016 tot 31 december 2016. Deze tarieven stijgen voor elektriciteit vooral omwille van de doorrekening van in het verleden gedane investeringen in de distributienetten en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen (meer bepaald de steun aan houders van zonnepanelen). Ter herinnering: de distributietarieven voor elektriciteit bevatten sinds juli 2015 in Vlaanderen een "prosumententarief" voor de houders van zonnepanelen, teneinde de kosten van hun gebruik van het distributienet bij het injecteren van hun productie op het net door te rekenen. De nieuwe distributietarieven voor gas zijn vrij stabiel in vergelijking met de gemiddelde tarieven in 2015.

¹⁶ De gewichten van de verschillende componenten verschillen sterk tussen een elektriciteits- en een gasfactuur. Ze kunnen ook sterk verschillen naargelang het type klant (consumptieprofiel en spanningsniveau van de aansluitingen), het distributiegebied, het gewest en de leverancier.

¹⁷ Die wet voert onder meer het vangnetmechanisme in, dat op 31 december 2014 ten einde moest lopen. Het KB van 19 december 2014 voorziet echter in de verlenging van het vangnetmechanisme met drie jaar, tot 31 december 2017.

¹⁸ Ze mochten niettemin worden geïndexeerd en, in een aantal gevallen, in de loop van de periode worden aangepast (maar steeds na goedkeuring door de CREG).

¹⁹ Volgens Elia worden de toegenomen transmissietarieven verklaard door onder andere voorziene grote investeringen in de loop van de volgende jaren, de aanzienlijke verhoging van de kosten voor ondersteunende diensten (diensten voor gebruikers van het net – producenten en klanten – om een globaal evenwicht van het transmissienet te behouden in termen van frequentie en druk) en een daling van volumes.

²⁰ Fluxys Belgium heeft de transmissietarieven in de totale gasfactuur van de residentiële verbruikers geschat op 1,52 EUR/MWh in 2016 (exclusief btw), tegenover 1,47 EUR/MWh in 2015 (exclusief btw). Deze kosten zijn indicatieve kosten die rekening houden met een aantal factoren zoals de geschatte benuttingsgraad, die ieder jaar schommelt in functie van de vroeger waargenomen weeromstandigheden. Volgens Fluxys ging deze schatting van de transmissietarieven in 2016 omhoog omwille van de zachte winter in 2014-2015.

In het Waals Gewest werden de distributietarieven goedgekeurd door de CWaPE voor de regulatoire periode 2015-2016²¹. Deze tarieven zijn echter in stijgende lijn sinds 1 januari 2016, voor zowel elektriciteit als gas, onder andere omwille van de indexering ervan²².

In Brussel heeft regulator BRUGEL de nieuwe distributietarieven vastgelegd voor vijf jaar, van 2015 tot 2019, zowel voor elektriciteit als voor gas. Deze tarieven werden echter in januari 2016 naar boven aangepast, ook als gevolg van de indexering ervan.

De invloed van de vennootschapsbelasting²³ heeft ook de nieuwe distributietarieven voor elektriciteit en gas in de drie gewesten verhoogd.

Een aanvullende belasting op elektriciteit is sinds maart 2016 van kracht in Vlaanderen om de schuld in verband met het systeem van groenestroomcertificaten te financieren. Deze belasting wordt voor een periode van vijf jaar ingevoerd en maakt deel uit van de bijdrage Energiefonds die al in de elektriciteitsfactuur is opgenomen. Deze bijdrage Energiefonds bedraagt voortaan 100 EUR per jaar voor alle Vlaamse verbruikers die maximum 5000 kWh verbruiken.

Elektriciteit

Het prijsstijgingstempo van elektriciteit op jaarbasis is in het eerste kwartaal 2016 licht vertraagd en bedroeg 29,4 %, tegenover 31,3 % in het vorige kwartaal. Bij constante belastingen (behoud van de btw op 6 % in september) zou de inflatie voor elektriciteit in het eerste kwartaal 2016 9,1 % bereikt hebben, ofwel 19,7 procentpunten minder in vergelijking met de reële situatie.

Op basis van de indicator "gemiddelde Belgische elektriciteitsfactuur"²⁴ kan de evolutie van de verschillende componenten van de elektriciteitsprijs worden geëvalueerd, namelijk de energiecomponent, de nettarieven en de taksen en toeslagen. In de totale elektriciteitsfactuur had de energiecomponent in het eerste kwartaal 2016 een aandeel van 28,6 %, de netwerktarieven een aandeel van 49,6 %, de taksen en heffingen 4,4 %, en de btw 17,4 %. In de totale gasfactuur bedroeg het aandeel van deze componenten respectievelijk 50,8 %, 28,8 %, 3,3 % en 17,1 %.

De kost van de energiecomponent van de elektriciteitsprijs (inclusief de kosten voor groene energie en voor warmtekrachtkoppeling) liet een inflatie van gemiddeld -10,5 % optekenen (tegenover -5,8 % in het vorige kwartaal). De component kostte dus 7,32 cent/kWh (of 28,6 % van de totale elektriciteitsprijs voor een type consumptieprofiel) in het eerste kwartaal 2016. Deze prijsdaling op jaarbasis wordt voornamelijk verklaard door de daling van de waarde van de indexeringsparameters van de variabele contracten en de gemiddelde daling van de vaste tarieven in dit kwartaal (gemiddeld -19,5 % vergeleken met een jaar voordien voor de prijs/kWh en de heffing), die gecompenseerd wordt door de stijging van de kosten voor hernieuwbare energie. De bijdragen voor groenestroom- en warmtekrachtkoppelingen,

²¹ De tarieven van Gaselwest van 2014 werden in 2015 verlengd als voorlopige tarieven. Nieuwe voorlopige tarieven werden op 1 januari 2016 toegepast. De "Régie de Wavre" heeft een nieuw tariefvoorstel voor 2016 ingediend bij de CWaPE. De nieuwe tarieven werden van kracht op 1 februari 2016.

²² De distributietarieven voor elektriciteit in Wallonië zijn ook in 2016 gestegen omwille van hogere kosten voor de budgetmeters, investeringen in het Atrias-platform (overlegplatform tussen de netbeheerders, de leveranciers en de gewestelijke regulatoren) en de slimme meters.

²³ Ter herinnering: in het kader van de programmawet van 19 december 2014 heeft de federale regering besloten het toepassingsgebied van de vennootschapsbelasting te wijzigen, zodat voortaan ook de intercommunales eraan zijn onderworpen. De meerderheid van de netbeheerders zijn intercommunales. Zo hebben de netbeheerders hun distributietarieven aangepast op 1 maart 2015 in Brussel, op 1 juni 2015 in het Waals Gewest en op 1 augustus 2015 in het Vlaams Gewest.

²⁴ De gebruikte methodologie voor het uitwerken van de indicator van de gemiddelde elektriciteitsfactuur voor de consument wordt uitgelegd in het "[Jaarverslag 2011 van het Prijzenobservatorium](#)".

die goed zijn voor ongeveer 27,6 % van de energiecomponent (7,9 % van de totale prijs van elektriciteit) stegen met gemiddeld 26,9 % ten opzichte van een jaar voordien²⁵.

De nettarieven (inclusief huur van de meter en prosumementtarief) bedroegen gemiddeld 12,72 cent/kWh in dit kwartaal. Ze maakten 49,6 % uit van de totale prijs voor elektriciteit. Hun prijsstijgingstempo op jaarbasis ligt zo op 9,0 % dit kwartaal (tegenover 14,4 % in het vorige kwartaal). De stijging van de transmissietarieven voor elektriciteit (met een gewicht van 8,0 % in de totale prijs) op jaarbasis bereikte meer bepaald gemiddeld 2,4 % dit kwartaal, onder meer als gevolg van de toepassing van nieuwe tarieven sinds 1 januari 2016 (zie hierboven).

De distributiekosten (met een gewicht van 40,6 % in de totale prijs, inclusief prosumementtarief) stegen met 11,0 % op jaarbasis, vooral omwille van de invoering van nieuwe distributietarieven in het Vlaams Gewest en de indexering van deze tarieven in het Waals Gewest en in Brussel in januari 2016 (zie hierboven). Dit nieuwe tarief houdt nu rekening met een vennootschapsbelastingtarief en een prosumementtarief (in Vlaanderen alleen). Er zijn echter grote verschillen tussen de gewesten. Op jaarbasis zijn deze tarieven gestegen met gemiddeld 5,6 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en met respectievelijk 11,0 % en 11,6 % in het Waals en het Vlaams Gewest.

De component taksen en toeslagen (exclusief btw)²⁶, met een aandeel van 4,4 % in de totale prijs, is gemiddeld meer dan verdubbeld in het eerste kwartaal 2016 tegenover een jaar tevoren, als gevolg van de verhoging van de bijdrage Energiefonds in maart in het Vlaams Gewest om de schuld in verband met het systeem van groenestroomcertificaten te financieren.

Hieruit blijkt dat de stijging op jaarbasis van de consumptieprijsen voor elektriciteit in het eerste kwartaal 2016 hoofdzakelijk te wijten is aan de btw-verhoging van 6 % naar 21 % sinds september 2015, aan de verhoging van de netwerktarieven (en meer bepaald de distributietarieven) en, in mindere mate, de verhoging van de andere taksen. De energiecomponent had bovendien een dalend effect.

In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de totale jaarfactuur voor elektriciteit van een doorsneehuishouden (jaarlijks verbruik van 3.500 kWh aan enkelvoudig tarief) gemiddeld 897 EUR, een stijging met 148 EUR vergeleken met een jaar voordien^{27 28}.

²⁵ De Belgische consument betaalt op zijn elektriciteitsfactuur een bijdrage groene energie (in de drie gewesten) en een bijdrage warmtekrachtkoppeling (alleen in Vlaanderen). Die worden vrij bepaald door de elektriciteitsleveranciers en dienen om de aankoopkosten van verplichte groenestroomcertificaten te recupereren (quota vastgelegd per decreet). Voor meer informatie: FOD Economie, ["Eerste kwartaalverslag 2013 van het Prijzenobservatorium"](#).

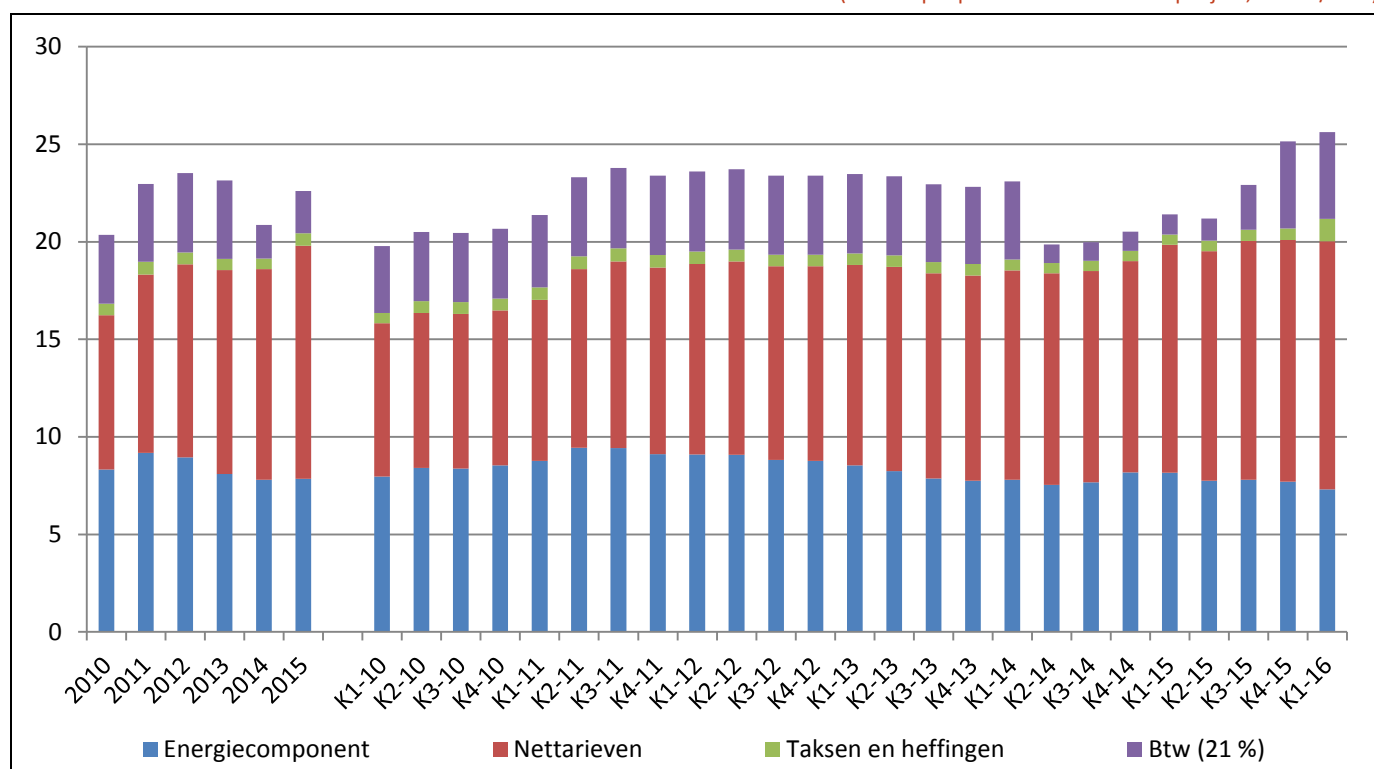
²⁶ Deze component omvat o.m. de energiebijdrage en de federale bijdrage.

²⁷ De berekeningsmethode is gebaseerd op de verwervingsbenadering volgens de richtlijnen van Eurostat voor het GICP. Die benadering houdt rekening met een geschatte aankoopprijs (op jaarbasis) bij het ondertekenen van het contract. Die geschatte prijs is dus gebaseerd op een enkele waarde (de actuele waarde) van verschillende prijscomponenten die de energieleveranciers toepassen, in tegenstelling tot de betalingsbenadering, die rekening houdt met het gemiddelde van de maandprijzen van de 12 laatste maanden gewogen naargelang het maandelijke consumptieniveau.

²⁸ In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de totale jaarfactuur voor elektriciteit van een doorsneehuishouden gemiddeld 928 EUR in het Vlaams Gewest, 889 EUR in het Waals Gewest en 746 EUR in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Grafiek 7: Indicator voor een gemiddelde elektriciteitsfactuur en zijn componenten

(Consumptieprofiel Dc1 -3.500 kWh per jaar, In cent/kWh)

Bronnen: Eigen berekeningen, VREG, CWAPE, BRUGEL, FOD Economie

Opm. 1: Op de elektriciteitsfactuur dekken de nettarieven de kosten voor het gebruik van de distributie- en transmissienetwerken.

Opm. 2: De hoeveelheid gratis elektriciteit die in het Vlaams Gewest wordt toegekend, werd opgenomen in de energiecomponent²⁹.

Opm. 3: Tussen april 2014 en augustus 2015 is het btw-tarief gedaald van 21 % naar 6 %. In september 2015 werd het btw-tarief opnieuw verhoogd tot 21 %.

Opm. 4: De federale bijdrage en de bijdrage Energiefonds zijn niet aan de btw onderworpen.

Gas

De consumptieprijs voor gas is op jaarbasis verder gedaald in het begin van het jaar. De consument betaalde gemiddeld 10,7 % minder dan in dezelfde periode vorig jaar (tegenover een inflatie van -7,1 % in het vorige kwartaal).

De indicator "gemiddelde Belgische gasfactuur" toont dat de kost van de energiecomponent van de gasprijs (inclusief transmissiekosten) een terugval op jaarbasis van gemiddeld 21,1 % liet optekenen in het begin van het jaar (tegenover -13,8 % in het vorige kwartaal). In het eerste kwartaal 2016 kostte deze component 2,65 cent/kWh (of 50,8 % van de totaalfactuur voor gas voor een type consumptieprofiel). De daling van de kost van deze energiecomponent laat zich verklaren door de daling van de waarde van de indexeringsparameters van de variabele contracten en de daling van de vaste tarieven. Deze daling van de kost van de energiecomponent van de gasprijs in dit kwartaal werd afgezwakt door

²⁹ De toekenning van gratis elektriciteit in het Vlaams Gewest is afgeschaft sinds 1 januari 2014 maar een overgangsmaatregel geldt tot april 2016. De gratis elektriciteit wordt uiteraard verrekend via de afrekeningsfactuur. De verbruikers, die hun eindfactuur voor 1 mei ontvangen, krijgen de gratis elektriciteit van het huidige jaar pas verrekend het jaar erop. Bijvoorbeeld, op grond van een contract voor de levering van energie afgesloten op 1 april 2014 moet de leverancier gratis elektriciteit leveren voor het hele jaar 2014. Deze gratis elektriciteit zal echter pas in de eindfactuur van het jaar daarop worden toegekend, in april 2015 in ons voorbeeld. De maatregel met betrekking tot de afschaffing van gratis elektriciteit zal daarom slechts vanaf 1 mei 2016 van kracht worden aangezien alle verbruikers die hun eindfactuur voor 1 mei 2016 ontvangen nog recht zullen hebben op hun gratis elektriciteit voor het jaar 2015. Deze afschaffing zal dus pas in mei 2016 in het GICP zichtbaar zijn.

de verhoging van de transmissietarieven voor aardgas in januari 2016 (met een gewicht van 7,0 %³⁰ in deze component)³¹.

In januari 2016 werden nieuwe nettatarieven (distributie en metingen en tellingen) goedgekeurd door de gewestelijke regulatoren. De eindverbruiker betaalde dit kwartaal gemiddeld 10,9 % meer voor de distributiekosten van gas op jaarbasis. Er zijn echter verschillen tussen de gewesten. Met een stijging met 19,0 % kende het Waals Gewest de sterkste toename in de netkosten op jaarbasis. Over dezelfde periode zijn ze gestegen met 7,2 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en met slechts 4,4 % in het Vlaams Gewest. Het aandeel van de distributiekosten in het totaalbedrag van de gasfactuur bedroeg in dit kwartaal gemiddeld 28,8 %, of 1,5 cent/kWh.

Taksen en extra kosten (exclusief btw)³² op gas gingen in het eerste kwartaal 2016 op jaarbasis gemiddeld met 8,7 % omlaag. Vanwege het relatief beperkte gewicht (3,3 %) van de taksen in de totaalfactuur voor gas is de impact ervan echter gering.

In totaal blijkt dat de afname op jaarbasis van de consumptieprijzen voor gas in het eerste kwartaal 2016 hoofdzakelijk te verklaren is door de daling van de kost van de energiecomponent.

In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de totale jaarlijkse gasfactuur van een doorsneehuishouden (jaarlijks verbruik van 23.260 kWh) gemiddeld 1.212 EUR, een vermindering van 161 EUR vergeleken met een jaar voordien^{33 34}.

³⁰ Het aandeel van de transmissietarieven voor aardgas in de totale factuur werd geschat door middel van de gegevens gepubliceerd door de gasleveranciers in hun maandelijks tarieffiches.

³¹ Indien er geen rekening wordt gehouden met de transmissietarieven zou de daling van de prijs van de "pure" energiecomponent van gas -22,4 % hebben bedragen in het eerste kwartaal 2016.

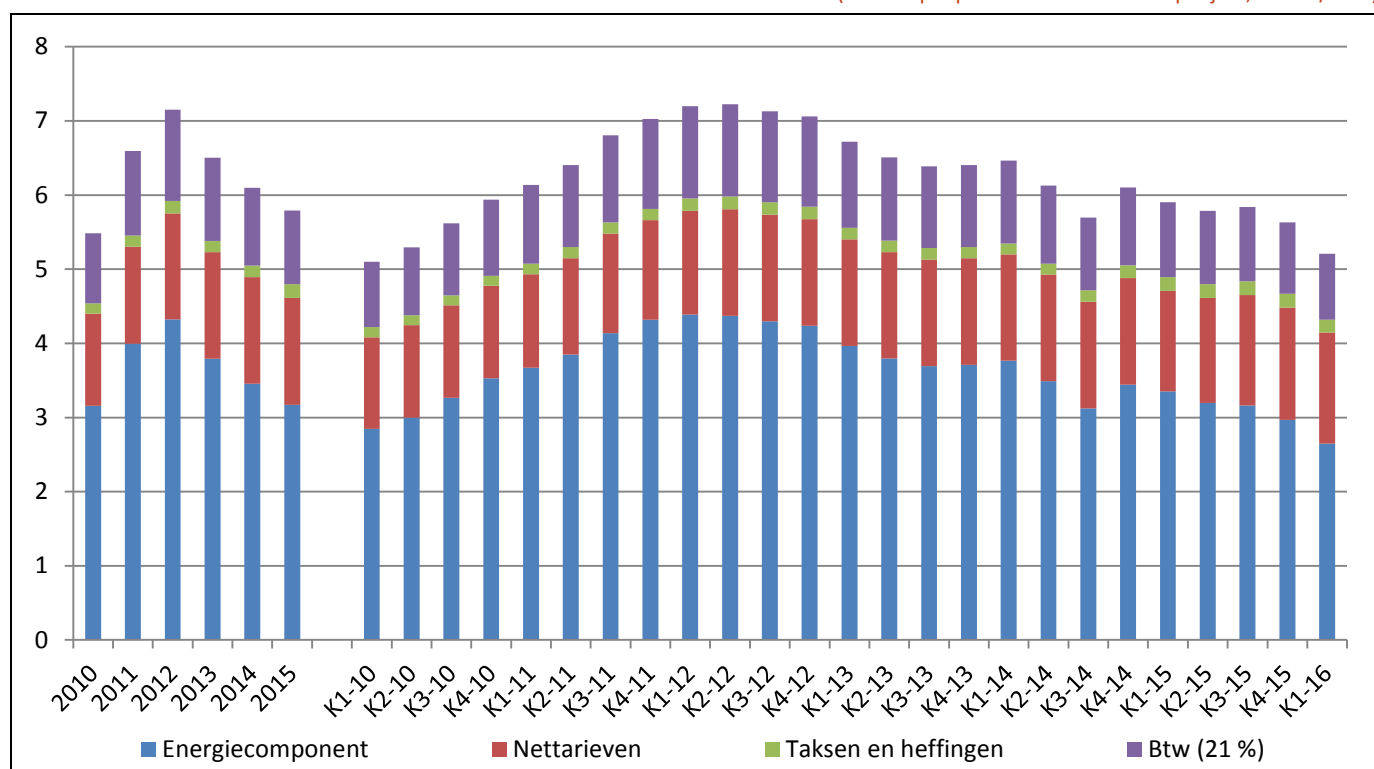
³² Deze component omvat de energiebijdrage, de federale bijdrage, de toeslag "beschermde klanten", de retributie voor de aansluiting in het Waals Gewest en de toeslag voor de openbare dienstverplichtingen in Brussel.

³³ Ter herinnering: de berekeningsmethode is gebaseerd op de verwervingsbenadering volgens de richtlijnen van Eurostat voor het GICP en houdt geen rekening met de maandelijks consumptieniveaus.

³⁴ In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de totale jaarfactuur voor gas van een doorsneehuishouden gemiddeld 1088 EUR in het Vlaams Gewest, 1366 EUR in het Waals Gewest en 1205 EUR in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Grafiek 8: Indicator voor een gemiddelde aardgasfactuur en zijn componenten

(Consumptieprofiel D3 -23.260 kWh per jaar, In cent/kWh)

Bronnen: Eigen berekeningen, VREG, CWaPE, BRUGEL, FOD Economie

Opm. 1: Op de gasfactuur dekken de nettarieven de kosten voor het gebruik van de distributienetwerken.

Opm. 2: De toeslag beschermde klanten en de federale bijdrage zijn (sinds april 2014) niet onderworpen aan btw.

Marktdynamiek

Na een geleidelijke vertraging in 2015 lijkt de marktdynamiek (het aantal huishoudens dat van energieleverancier wisselde, berekend op basis van het aantal residentiële toegangspunten per leverancier) opnieuw te stijgen in het Vlaams Gewest in het eerste kwartaal 2016. Volgens de laatste statistieken van de VREG bedroeg het aandeel residentiële klanten in het Vlaams Gewest dat van leverancier veranderde in het eerste kwartaal 2016 5,1 % (op basis van de gegevens van januari en februari) voor elektriciteit en 6,1 % (januari en februari) voor gas (tegenover respectievelijk 2,9 % en 3,5 % in het vorige kwartaal). De percentages van het eerste kwartaal 2016 zijn zelfs hoger dan die van het eerste kwartaal 2015 (die respectievelijk gemiddeld 3,9 % en 4,9 % bedroegen). Ter herinnering: de cijfers van het eerste kwartaal werden sterk beïnvloed door de resultaten van januari, een maand die traditioneel beschouwd wordt als een belangrijke overgangsmaand. Volgens de VREG³⁵ zijn de marktaandelen van Essent en, in mindere mate, van Electrabel in het Vlaams Gewest kleiner geworden, vooral ten voordele van Eni. De marktaandelen van Luminus en Lampiris lijken te stabiliseren in Vlaanderen. Hieruit blijkt dat de drie grootste energieleveranciers samen nog 74,6 % van de marktaandelen voor elektriciteit en 70,5 % van de marktaandelen voor gas (residentiële klanten, gegevens februari 2016) hebben. Voor het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest was het niet mogelijk de ontwikkelingen in de energiemarkt in het eerste kwartaal 2016 te kennen toen dit rapport werd opgesteld.

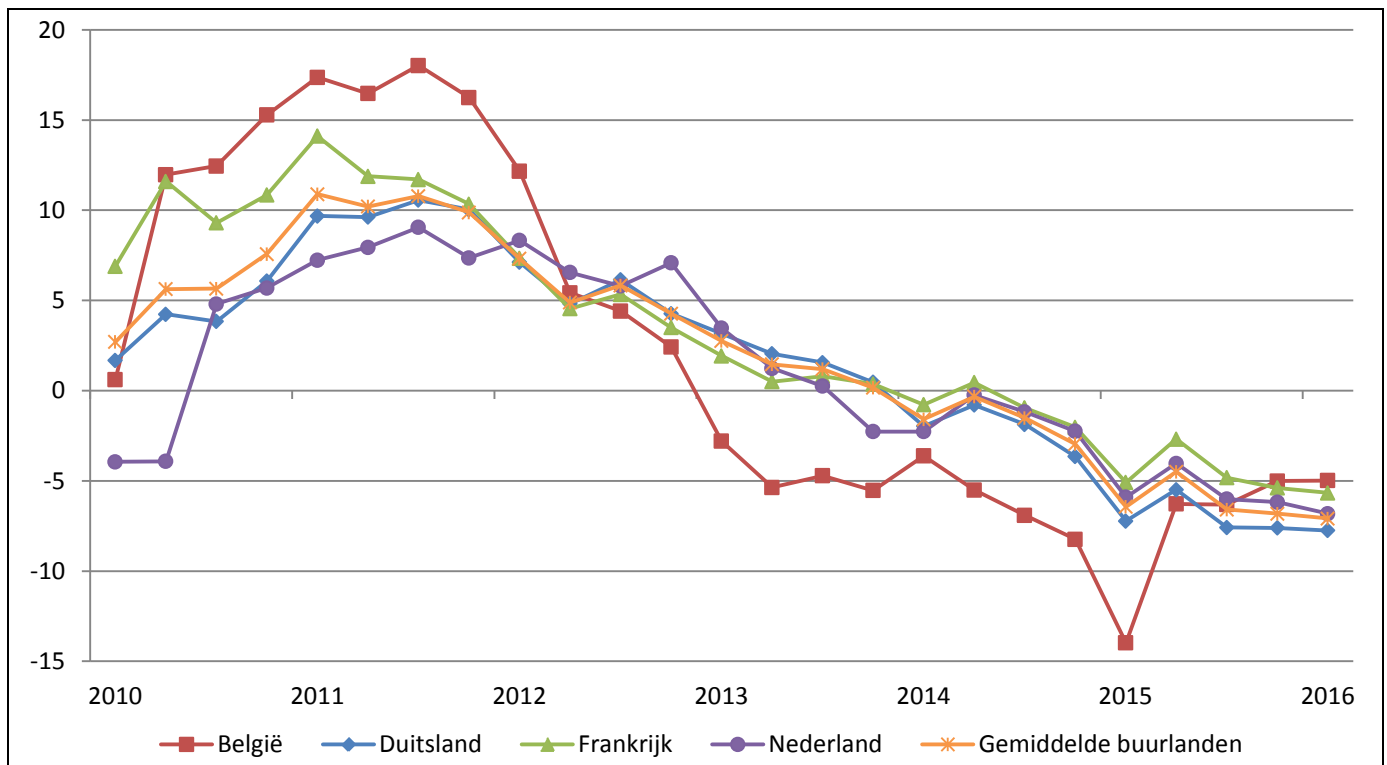
³⁵ Op basis van de laatst beschikbare gegevens op het moment van de redactie van dit rapport, zijnde februari 2016.

II.2 Inflatie voor energie in de voornaamste buurlanden

In het eerste kwartaal 2016 versnelde de jaar-op-jaar prijsdaling voor energie in de buurlanden tot gemiddeld -7,1 % (tegenover -6,8 % in het voorgaande kwartaal). Ter herinnering, in België was de terugval minder uitgesproken met -5,0 % (net zoals in het voorgaande kwartaal). De bijdrage van deze productgroep tot het totale inflatieverschil was dit kwartaal met 0,3 procentpunt ten nadele van België (net zoals in het voorgaande kwartaal). Zoals sinds het derde kwartaal 2014 al het geval is, kenden de drie voornaamste buurlanden een negatieve inflatie voor energie in het eerste kwartaal 2016: -7,8 % in Duitsland (tegenover -7,6 % in het vorige kwartaal), -6,8 % in Nederland (tegenover -6,2 % in het voorgaande kwartaal) en -5,7 % in Frankrijk (tegenover -5,4 % in het vorige kwartaal).³⁶

Grafiek 9: Kwartaalevolutie van de consumtieprijzen voor energie in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

In het eerste kwartaal 2016 was het inflatieverschil voor energie ten nadele van België, vooral omwille van elektriciteit. Vloeibare brandstoffen, gas en motorbrandstoffen droegen op hun beurt bij tot het verkleinen van dit inflatieverschil.

³⁶ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor energie -9,9 % bedragen hebben in België (in plaats van -5,0 % nu, wat voornamelijk toe te schrijven is aan de btw-verhoging op elektriciteit van 6 % naar 21 % in september 2015 en aan wijzigingen in de accijnzen op motorbrandstoffen in november 2015 en januari 2016). In Frankrijk zou de inflatie voor energie bij ongewijzigde indirecte belastingen op -8,0 % uitgekomen zijn (in plaats van -5,7 % nu, als gevolg van de accijnsverhoging op elektriciteit, gas en aardolieproducten in januari 2016), terwijl Nederland een inflatiecijfer van -7,7 % zou hebben gekend (in plaats van -6,8 % nu, onder meer als gevolg van de accijnsverhoging op gas en aardolieproducten in januari 2016, ondanks lagere accijnzen op elektriciteit). In Duitsland zou de inflatie voor energieproducten niet gewijzigd zijn (-7,8 %).

Elektriciteit en gas

Elektriciteit

Terwijl België dit kwartaal een jaar-op-jaar prijsstijging voor elektriciteit van 29,4 % liet optekenen (31,3 % in het voorgaande kwartaal, voornamelijk als gevolg van de btw-verhoging op elektriciteit van 6 % naar 21 % in september 2015 en de stijging van distributietarieven), was het prijsstijgingstempo voor elektriciteit bijna nihil in de buurlanden (met gemiddeld 0,4 % tegenover 1,1 % in het voorgaande kwartaal). De inflatie voor elektriciteit was dit kwartaal dus aanzienlijk hoger in België dan in de buurlanden. In Nederland zijn de prijzen voor elektriciteit op jaarbasis aanzienlijk gedaald (-14,3 % tegenover -1,2 % in het vorige kwartaal). In Duitsland zijn ze vrij stabiel gebleven (-0,2 % tegenover -1,1 % in het voorgaande kwartaal). In Frankrijk namen de prijzen voor elektriciteit met 4,1 % toe ten opzichte van een jaar voordien (+4,9 % in het vierde kwartaal 2015).³⁷

Naast de vergelijking van de prijsevolutie op jaarbasis werd het prijsniveau van elektriciteit ook geanalyseerd in België en in de buurlanden, op basis van cijfers gepubliceerd door de CREG³⁸. In vergelijking met het gemiddelde van de buurlanden toont de methodologie van de CREG aan dat de Belgische consument in het eerste kwartaal 2016 5,0 % meer betaalde voor de totale elektriciteitsfactuur (namelijk het totaal van alle componenten, inclusief nettarieven, btw (verhoging van 6 % naar 21 % in september 2015 in België) en diverse belastingen), wat al sinds drie jaar niet meer het geval was. Vergeleken met elk buurland afzonderlijk betaalde de Belgische consument voor zijn totale elektriciteitsfactuur 38,9 % meer dan in Frankrijk en 49,2 % meer dan in Nederland. Hij betaalde echter 15,1 % minder dan de Duitse consument (om de investeringen in hernieuwbare energiebronnen te financieren, heeft Duitsland begin 2013 de belastingen op elektriciteit verhoogd).

Gas

Terwijl de prijsdaling in België toenam in het eerste kwartaal 2016 (-10,7 % tegenover -7,1 % in het voorgaande kwartaal), was ze minder uitgesproken in de buurlanden (gemiddeld -3,1 % tegenover -3,2 % in het vorige kwartaal). De inflatie voor gas was negatief in Frankrijk (-7,8 % tegenover -6,3 % in het voorgaande kwartaal) en in mindere mate in Duitsland (-1,9 % tegenover -1,3 % in het vorige kwartaal). In Nederland zijn de prijzen voor gas daarentegen gestegen (met 1,6 % op jaarbasis tegenover een daling van 5,6 % in het voorgaande kwartaal)³⁹.

Net zoals voor elektriciteit vergelijkt de CREG ook de prijzen voor gas tussen België en de buurlanden. In het eerste kwartaal 2016 moest de Belgische consument gemiddeld 14,4 % minder betalen voor de totale gasfactuur dan zijn buuren. In vergelijking met elk buurland afzonderlijk betaalde de Belgische consument respectievelijk 10,3 %, 14,6 % en 26,8 % minder dan zijn Franse, Duitse en Nederlandse buuren.

³⁷ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor elektriciteit in België 9,7 % bedragen hebben (tegenover 29,4 % nu) en in Frankrijk 2,0 % (tegenover 4,1 % nu, vooral omwille van de sterke verhoging in januari 2016 van de bijdrage "Contribution au Service Public de l'Électricité" (CSPE), die met name wordt gebruikt voor de financiering van het steunbeleid voor hernieuwbare energie). In Nederland zouden de prijzen voor elektriciteit in mindere mate zijn gedaald bij ongewijzigde indirecte belastingen: -4,0 % (tegenover -14,3 % nu), als gevolg van een verlaging van de bijdragen voor kleine verbruikers (gecompenseerd door een sterke verhoging van de bijdrage voor gas). In Duitsland zou de inflatie voor elektriciteit ongewijzigd zijn gebleven (-0,2 %).

³⁸ De vergelijking van de energiefacturen tussen België en de buurlanden is gebaseerd op de methodologie van Frontier Economics, die gehanteerd werd in de studie *International comparison of electricity and gas prices for households* en die verder ontwikkeld werd door de CREG. Voor meer informatie over deze publicaties en de methodologie, zie FOD Economie, [Jaarverslag 2013 van het Prijzenobservatorium](#), INR. Voor elk land maakt de CREG een prijsvergelijking op basis van drie contracten: het standaardaanbod van de standaardleverancier, het goedkoopste aanbod en een concurrerend aanbod bij de tweede leverancier op de markt.

³⁹ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor gas in Frankrijk -10,1 % bereikt hebben (tegenover -7,8 % nu, als gevolg van de verhoging van de binnenlandse verbruiksbelasting op aardgas (Taxe Intérieure sur Consommation de Gaz Naturel – TICGN) in januari 2016), en in Nederland -8,5 % (tegenover +1,6 % nu, omwille van de forse verhoging van de bijdragen op het gasverbruik van huishoudens). In België en Duitsland zou de inflatie voor gas niet gewijzigd zijn (respectievelijk -10,7 % en -1,9 %).

Aardolieproducten

Wat vloeibare brandstoffen betreft, lieten alle voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld een sterkere prijsdaling op jaarbasis optekenen. In vergelijking met de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar zijn de prijzen van vloeibare brandstoffen gemiddeld met 26,9 % gedaald in de buurlanden (-25,0 % in het vorige kwartaal). Die prijsdaling was minder uitgesproken dan in België (-30,6 % tegenover -28,0 % in het vorige kwartaal). In Duitsland zijn de prijzen van vloeibare brandstoffen op jaarbasis gedaald met 27,8 % (-26,7 % in het vorige kwartaal) en in Frankrijk met -21,5 % (-19,0 % in het vorige kwartaal).⁴⁰ De prijsdaling voor motorbrandstoffen beperkte zich dit kwartaal enigszins en was opnieuw opvallender in België (-10,3 % tegenover -13,0 % in het voorgaande kwartaal) dan gemiddeld in de buurlanden (-9,7 % tegenover -10,2 % in het vorige kwartaal). In vergelijking met het eerste kwartaal 2015 zijn de prijzen van motorbrandstoffen in Duitsland met 10,0 % gedaald, in Frankrijk met 9,4 % en in Nederland met 9,2 % (in het vorige kwartaal bedroeg de inflatie respectievelijk -10,1 %, -10,4 % en -9,4 %).

Net zoals voor gas en elektriciteit kan, naast de vergelijking van de prijsevolutie op jaarbasis het prijsniveau van aardolieproducten ook geanalyseerd worden in België en in de buurlanden, op basis van gegevens (inclusief btw en accijnzen) gepubliceerd door de Europese Commissie⁴¹. Uit deze gegevens blijkt dat de prijs van benzine lager was in België dan in de buurlanden in het eerste kwartaal 2016: de prijs (eurosUPER 95) lag 4,8 % lager in België dan gemiddeld in de buurlanden (in vergelijking met elk land afzonderlijk was België 14,9 % goedkoper dan Nederland, 4,3 % goedkoper dan Frankrijk en 3,0 % goedkoper dan Duitsland).⁴² Voor diesel lagen de prijzen in België eveneens minder hoog dan in de buurlanden: België was gemiddeld 0,5 % goedkoper (4,3 % goedkoper in vergelijking met Nederland, 1,4 % goedkoper in vergelijking met Frankrijk, maar 1,0 % duurder in vergelijking met Duitsland)⁴³. Voor huisbrandolie moest de Belgische consument 19,1 % minder betalen dan gemiddeld in de buurlanden (28,2 % minder dan Frankrijk en 10,7 % minder dan Duitsland).⁴⁴ Algemeen genomen is het lagere prijspeil voor aardolieproducten in België toe te schrijven aan lagere accijnzen in ons land vergeleken met de buurlanden.

⁴⁰ Vloeibare brandstoffen worden niet opgenomen in het indexcijfer van Nederland.

⁴¹ [The European Market Observatory for Energy](#).

⁴² Vergeleken met België lagen de accijnzen op benzine (loodvrij, 61,91 eurocent per liter in België) volgens de laatst beschikbare gegevens in Frankrijk 3,6 % hoger, in Duitsland 5,7 % hoger en in Nederland 24,4 % hoger. In 2016 bedroeg de btw voor benzine in België en Nederland 21 %, in Frankrijk 20 % en in Duitsland 19 %. Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor motorbrandstoffen in België -11,8 % bedragen hebben (tegenover -10,3 % nu), in Frankrijk -11,8 % (tegenover -9,4 % nu) en in Nederland -9,5 % (tegenover -9,2 % nu). In Duitsland zou de inflatie voor motorbrandstoffen niet gewijzigd zijn (-10,0 %).

⁴³ Vergeleken met België lagen de accijnzen op diesel (46,48 eurocent per liter in België) volgens de laatst beschikbare gegevens in Frankrijk 7,2 % hoger, in Nederland 4,2 % hoger en in Duitsland 1,2 % hoger. In 2016 bedroeg de btw voor diesel in België en Nederland 21 %, in Frankrijk 20 % en in Duitsland 19 %.

⁴⁴ De accijnzen op huisbrandolie zijn veel lager in België (1,726 eurocent per liter in België) dan in de buurlanden. Vergeleken met ons land waren de accijnzen op huisbrandolie volgens de laatst beschikbare gegevens in Duitsland 3,6 keer hoger en in Frankrijk 5,6 keer hoger. In 2016 bedroeg de btw voor huisbrandolie in België eveneens 21 %, in Frankrijk 20 % en in Duitsland 19 %. Huisbrandolie wordt niet opgenomen in het indexcijfer van Nederland. Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor vloeibare brandstoffen in Frankrijk -25,2 % bedragen hebben (tegenover -21,5 % nu). In België en Duitsland zou de inflatie voor deze productcategorie niet significant gewijzigd zijn.

Tabel 5: Inflatie voor energie en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Elektriciteit	29,4	0,4	-0,2	4,1	-14,3	26,8	29,8
Vaste brandstoffen	-1,3	-0,8	-2,1	0,7	Nb	1,1	1,2
Gas	-10,7	-3,1	-1,9	-7,8	1,6	20,3	19,3
Brandstoffen voor wegvervoer	-10,3	-9,7	-10,0	-9,4	-9,2	35,6	39,3
Vloeibare brandstoffen	-30,6	-26,9	-27,8	-21,5	0,0	16,1	8,5
Energie	-5,0	-7,1	-7,8	-5,7	-6,8	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: niet beschikbaar.

III Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in het eerste kwartaal 2016

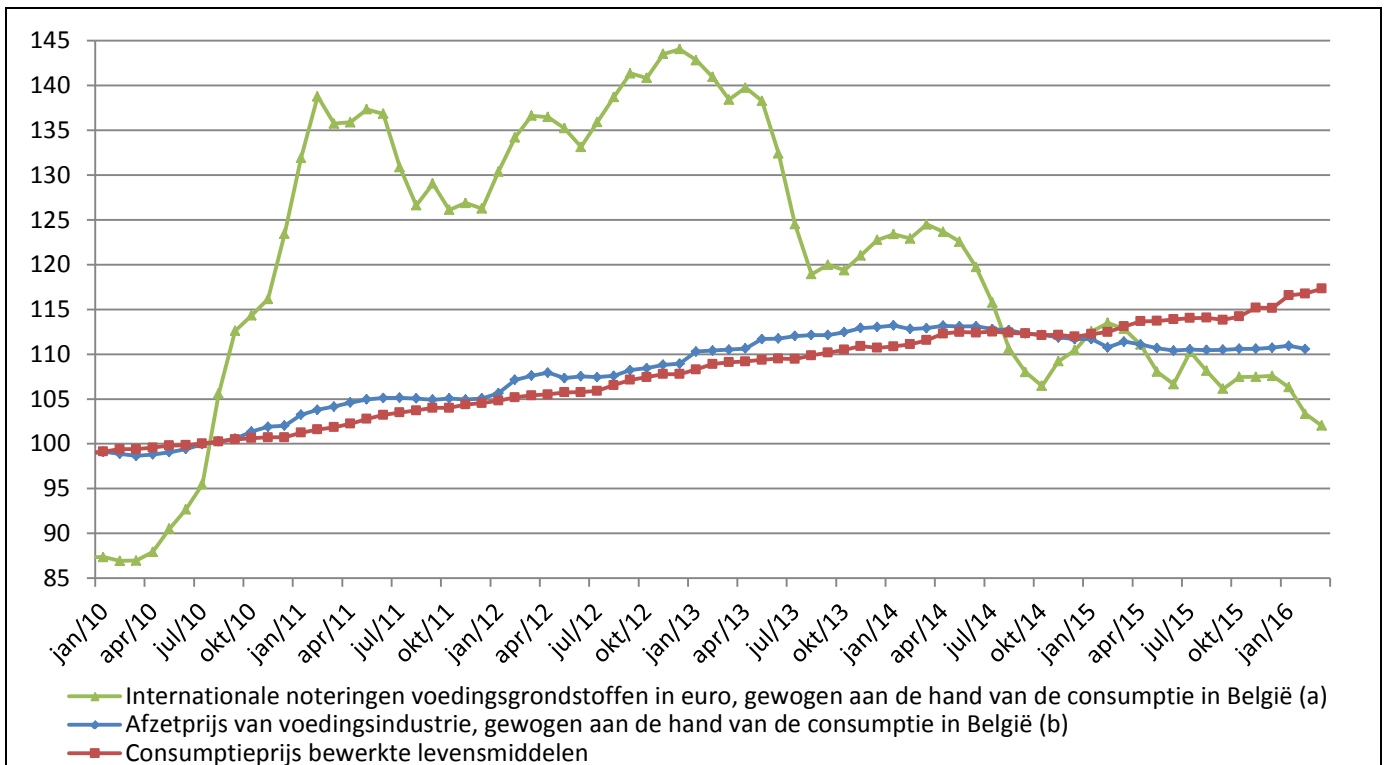
III.1 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België

In vergelijking met een jaar voordien kwamen de grondstoffennoteringen voor bewerkte levensmiddelen (uitgedrukt in euro) tijdens het eerste kwartaal 2016 8,0 % lager uit. De prijsdaling die eind 2012 werd ingezet, zet zich dus nog steeds verder. De prijsdalingen op de grondstoffenmarkt zijn in het eerste kwartaal 2016 voornamelijk te danken aan de afgenomen zuivel- en graanprijzen op de Europese markt⁴⁵, evenals aan de afgenomen noteringen voor koffiebonen.

⁴⁵ De lagere graanprijzen worden veroorzaakt door een groot aanbod op de Europese markt als gevolg van gunstige oogsten. De lagere zuivelprijzen zouden indirect een gevolg kunnen zijn van het Russische handelsembargo (dat in augustus 2014 ingevoerd werd) en de vertraging van de Chinese economie. De zuivelprijzen worden immers beïnvloed door vraag en aanbod op de wereldmarkt. Tijdens het eerste kwartaal 2016 waren de wereldmarktprijzen voor bijvoorbeeld magere en volle melkpoeder en Cheddar kaas sterk gedaald ten opzichte van een jaar eerder (respectievelijk -25,3 %, -19,0 % en -11,0 %). Ook de wereldmarktprijzen voor boter bewogen neerwaarts (-2,5 %). (Bronnen: EC, agripress.be, USDA (DairyCo), IMF)

Grafiek 10: Prijsverloop in de voedingskolom

(Index 2010=100)

Bronnen: EC, IMF, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium, NBB

(a) Voor de grondstoffenprijzen werd op basis van de gegevens betreffende de Europese interne marktprijzen (granen, melk en eieren), de grondstoffenprijzen van het IMF (cacao, koffie en vetten) en de gemiddelde Europese prijs voor witte suiker (verkooprijzen van de suikerraffinaderijen voor bulkproducten, beschikbaar vanaf juli 2006 tot januari 2016, en geëxtrapoleerd aan de hand van de afzetprijs van de suikerindustrie in de Eurozone – 19 landen, en de laatste maand constant gehouden) een index samengesteld die het gemiddelde verloop van de voedingsgrondstoffennoteringen weergeeft.

(b) Voor de berekening van de index betreffende de afzetprijzen werd een gewogen gemiddelde gemaakt van enerzijds de afzetprijzen voor de binnenlandse Belgische markt (voor de sectoren NACE 1040 Oliën en vetten, 1050 Zuivelproducten, 1060 Maalderijproducten, 1070 Bakkerijproducten, 1080 Andere voedingsmiddelen en 1100 Dranken) en anderzijds de (via Eurostat beschikbare) afzetprijzenstatistiek van dezelfde sectoren voor de Eurozone (19 landen). De in de detailhandel verkochte goederen worden immers zowel in België als in het buitenland geproduceerd. Aan beide reeksen werd, op basis van de input-outputtabellen, een gewicht toegekend van respectievelijk 60 % en 40 % (overeenkomstig het intermediair verbruik van bewerkte voedingsproducten van Belgische en buitenlandse oorsprong in de detailhandel). Voor het samenstellen van de index werden de gewichten van de betreffende sectoren binnen het GICP gebruikt.

Sinds medio 2015 bleven de afzetprijzen van de voedingsindustrie vrij stabiel. In januari-februari 2016 (meest recente gegevens) noteerden ze 0,4 % lager dan een jaar voordien. In vergelijking met het eerste kwartaal 2015 kwamen de consumtieprijzen voor bewerkte levensmiddelen een jaar later 3,8 % hoger uit, wat opnieuw een versnelling betekent van het prijsstijgingstempo ten opzichte van de voorgaande kwartalen (+2,5 % in het vierde kwartaal 2015, +1,4 % in het derde kwartaal 2015). Dit wordt vooral veroorzaakt door de sterke toename van de inflatie voor alcoholhoudende dranken sinds het vierde kwartaal 2015 (+5,1 procentpunt in het eerste kwartaal 2016 ten opzichte van het voorgaande kwartaal). Ook voor andere voedingswaren (+1,4 procentpunt), alcoholvrije dranken (+1,3 procentpunt), zuivelproducten (+1,2 procentpunt), tabak (+0,7 procentpunt) en brood en granen (+0,1 procentpunt) nam het prijsstijgingstempo toe. De inflatie voor oliën en vetten bleef nagenoeg stabiel, terwijl voor suiker, jam en chocolade het inflatiepeil afgenomen is (-0,5 procentpunt).

Wanneer tabak en alcoholische dranken buiten beschouwing worden gelaten, zou de inflatie voor de bewerkte levensmiddelen slechts 1,7 % bedragen hebben in het eerste kwartaal 2016 (vooral door de prijsstijging voor alcoholvrije dranken).

Met hun gewicht van 13,1 % in de totale productkorf bedroeg de impact van de bewerkte levensmiddelen op de totale inflatie 0,5 procentpunt.

Tabel 6: Recent verloop van de consumptieprijsen voor bewerkte levensmiddelen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 – I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV		jan	feb	maa		
Alcoholhoudende dranken	5,3	3,1	2,4	1,0	1,7	1,9	5,1	10,2	11,3	10,9	8,6	1,63	16,1
Tabak	4,2	6,9	4,9	5,2	4,8	4,8	4,9	5,6	5,1	5,6	6,1	1,14	21,0
Alcoholvrije dranken	1,1	0,9	2,6	2,1	2,9	2,7	2,8	4,0	4,5	3,7	3,9	0,44	11,1
Brood en granen	3,0	0,0	0,7	0,2	0,5	1,0	1,0	1,2	1,3	0,9	1,3	0,27	22,5
Zuivelproducten	2,2	2,6	-1,9	-1,3	-3,1	-3,0	-0,1	1,0	0,7	1,1	1,3	0,15	14,1
Andere voedingswaren	1,7	-0,9	0,1	-1,4	-0,3	0,6	1,4	2,8	2,2	3,2	3,1	0,14	4,7
Oliën en vetten	2,6	-0,3	0,2	-1,1	-0,8	0,7	2,0	2,0	1,2	3,2	1,6	0,05	2,4
Suiker, jam, chocolade	3,4	0,0	0,8	1,8	0,6	0,2	0,4	-0,1	0,1	-0,6	0,1	-0,01	8,2
Bewerkte levensmiddelen	3,2	2,1	1,6	1,3	1,2	1,4	2,5	3,8	3,9	3,8	3,7	3,80	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in de groep in 2016 (in %)

Met een bijdrage van 1,6 procentpunt droegen de alcoholhoudende dranken het sterkste bij tot de inflatie voor bewerkte levensmiddelen. Het prijsstijgingstempo voor alcoholische dranken nam tijdens het eerste kwartaal opnieuw toe en kwam uit op 10,2 % (tegenover 5,1 % tijdens het voorgaande kwartaal). Zonder wijziging van de indirecte belastingen (btw en accijnzen) zou de inflatie voor alcoholische dranken tijdens de beschouwde periode 6,3 % bedragen hebben (tegenover +2,5 % tijdens het vierde kwartaal 2015). De verhoging van de accijnzen voor ethylalcohol en alcoholhoudende dranken blijkt dus een aanzienlijke impact te hebben gehad op de consumptieprijsen voor alcoholische dranken (+3,9 procentpunt in het eerste kwartaal 2016). Deze trad op 1 november 2015 in werking, als een van de financieringsmaatregelen van de taxshift. Voor gedistilleerde dranken is de opwaartse impact van de indirecte belastingen het grootst, met een verhoging van 20,7 procentpunt. Op jaarbasis betaalde de consument 21,0 % meer tijdens het eerste kwartaal 2016. Wijn en bier ondervonden een impact van respectievelijk 2,9 en 1,3 procentpunt, ofwel een reële prijsstijging van 10,5 % voor wijn en 6,8 % voor bier (+4,3 % voor pilsbier). Niet alleen de accijnsverhoging kan de prijsstijging in de winkel echter verklaren. Ook de afzetprijzen voor alcoholische dranken zijn toegenomen (onder andere voor bier)⁴⁶.

De op één na grootste bijdrage tot de inflatie van de bewerkte levensmiddelen was voor rekening van tabak (1,1 procentpunt), de productcategorie met het tweede grootste gewicht (21,0 %). Het prijsstijgingstempo nam toe van 4,9 % in het vierde kwartaal 2015 naar 5,6 % in het eerste kwartaal 2016. Sigaretten werden 4,6 % duurder, terwijl de prijs voor andere tabakswaaren toenam met 9,3 %. De accijnzen voor tabakswaaren werden op 1 januari 2016 opnieuw verhoogd.⁴⁷ Mochten de indirecte belastingen constant gebleven zijn, dan zou de inflatie voor tabaksproducten in het eerste kwartaal 2016 uitgekomen zijn op 4,7 %. De invloed van de accijnzen op de consumptieprijsen voor tabak kwam dus uit op 0,9 procentpunt. Het was daarentegen vooral de stijging van de verkoopprijzen van de tabaksindustrie op de Europese markt die voor een toename van de consumptieprijsen voor tabak heeft gezorgd.⁴⁸

De inflatie voor alcoholvrije dranken kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op 4,0 % (tegenover 2,8 % in het voorgaande kwartaal), goed voor een bijdrage van 0,4 procentpunt tot de inflatie voor bewerkte levensmiddelen. Thee werd

⁴⁶ De Belgische afzetprijzen voor gedistilleerde dranken en bier lagen tijdens het eerste kwartaal 2016 respectievelijk 1,3 % en 3,1 % hoger dan een jaar eerder. De Europese afzetprijzen voor wijn, gedistilleerde dranken en bier namen met respectievelijk 1,5 %, 1,0 % en 0,6 % toe.

⁴⁷ De vorige accijnsverhoging dateert van 1 januari 2015. Voor sigaretten bedraagt de specifieke bijzondere accijns sinds 1 januari 2016 32,6286 EUR per 1000 stuks (tegenover 30,0 EUR per 1000 stuks voordien), voor rooktabak bedraagt de specifieke bijzondere accijns 23,70 EUR per kg (tegenover 16,5 EUR per kg voordien).

⁴⁸ De Europese afzetprijs voor de vervaardiging van tabaksproducten lag in de periode januari-februari 2016 2,8 % hoger dan een jaar voordien.

fors duurder (+24,3 %), maar ook voor cacao (+7,9 %), mineraalwater (+4,1 %), limonade (+3,9 %) en koffie (+3,6 %) moest de consument opvallend meer betalen. Na een enorme prijsstijging van 129,3 % (uitgedrukt in euro) voor thee op de internationale grondstoffenmarkt tussen mei 2014 (de recentste minimumnotering) en juli 2015, kwam deze in maart 2016 35,2 % lager uit, waardoor de grondstoffenprijs voor thee in het eerste kwartaal 2016 slechts 1,8 % hoger noteerde dan een jaar voordien.⁴⁹ Ook de internationale prijs voor koffiebonen⁵⁰ (uitgedrukt in euro) gaat sinds oktober 2014 in dalende lijn en noteerde tijdens het eerste kwartaal 2016 13,2 % lager dan een jaar voordien.⁵¹ De daling van de noteringen voor koffiebonen heeft dus vooralsnog geen effect op de prijzen in de winkel. De recente accijnsverhoging, op 1 januari 2016, voor limonade (de zogenaamde suikertaks)⁵² heeft daarentegen wel een rol gespeeld. De impact van de indirecte belastingen op de productcategorie “koffie, thee en cacao” was nihil (inflatie 6,1 %), terwijl “mineraalwater, frisdranken en sappen” een opwaartse impact van 1,9 procentpunt ondervonden (inflatie 3,4 %, inflatie bij constante indirecte belastingen 1,5 %).

De impact van de productgroep brood en granen, met een gewicht van 22,5 % de grootste groep binnen de bewerkte levensmiddelen, op de inflatie van de bewerkte levensmiddelen bedroeg in de beschouwde periode 0,3 procentpunt. De inflatie nam in het eerste kwartaal 2016 toe tot 1,2 % (tegenover 1,0 % in het vierde kwartaal 2015). Vooral andere producten op basis van granen (zoals puddingpoeder) werden duurder (+7,7 %), evenals andere bakkerijproducten (bijvoorbeeld Luikse wafels, +2,4 %), rijst (+1,7 %) en bloem (+1,6 %), terwijl ontbijtgranen (-5,1 %) goedkoper werden. Op de Europese grondstoffenmarkt noteerden de prijzen van broodtarwe (de belangrijkste grondstof voor bloem) en harde tarwe (een belangrijke grondstof voor de vervaardiging van deegwaren) respectievelijk 14,3 % en 28,2 % lager dan een jaar voordien. Voor deegwaren betaalde de consument weliswaar nog maar 1,5 % minder dan een jaar voordien.

Het prijsstijgingstempo voor zuivelproducten nam tijdens het eerste kwartaal 2016 voor de tweede maal op rij toe, waardoor de inflatie opnieuw positief werd (+1,0 % tegenover -0,1 % tijdens het vierde kwartaal 2015). De consumptieprijzen voor halfvolle en volle melk, die tijdens het vierde kwartaal 2015 de hoogte in schoten, noteerden in het eerste kwartaal 2016 respectievelijk 16,5 % en 14,4 % hoger dan een jaar voordien. Ook voor eieren betaalde de consument 4,8 % meer. De (producenten)prijs voor eieren op de veiling van Kruishoutem kwam in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 11,3 % hoger uit dan een jaar voordien.

De melkprijs, uitbetaald aan de melkveehouder, daalde tussen december 2013, toen deze zich op een hoogtepunt bevond (43,13 cent per liter), en februari 2016 (26,59 cent per liter, meest recente gegevens) met 38,3 %. Door de combinatie van een dalende melkprijs voor de melkveehouder en de vrijwel ongewijzigde variabele kosten⁵³ kwam de rentabiliteit in de melkveehouderij danig onder druk, waarop de partners van het Belgisch Ketenoverleg Agrovoeding eind augustus 2015 een akkoord aankondigden. Dit akkoord trad in september 2015 in werking en voorzag in een éénmalige rechtstreekse toeslag van 2,7 eurocent per liter geproduceerde melk gedurende 6 maanden, van september 2015 tot februari 2016, voor de actieve melkveehouders. Hiertoe stort de distributiesector 14 eurocent per verkochte liter

⁴⁹ Kenia, de grootste exporteur van zwarte thee, werd in april 2015 geteisterd door hagelstormen die de theebladeren, die reeds geleden hadden door de droogte, nog verder beschadigden. Hierdoor slonk het aanbod, wat de prijzen nog verder opdreef. De verwachte regen kan de theeproduktie doen heropleven, wat mogelijk reeds een verlagend effect heeft op de prijs. (Bron: Bloomberg)

⁵⁰ Berekend als 85 % other milds (arabica) en 15 % robusta.

⁵¹ Goede vooruitzichten voor de Braziliaanse oogst (de grootste uitvoerder van koffiebonen ter wereld) leiden tot lagere prijzen. (Bron: International Coffee Organization)

⁵² Sinds 1 januari 2016 bedraagt de accijns op limonade 6,8133 EUR per hectoliter (voordien 3,7284 EUR per hectoliter). Deze accijns werd ingevoerd in het kader van de tax shift.

⁵³ Bron: Van der Straeten B. & Deuninck J. (2016) De Vlaamse zuivelbarometer – Februari 2016, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.

consumptiemelk (tussen 1 september 2015 en 31 mei 2016) in een fonds.^{54 55} Dit akkoord leidde ertoe dat de consumptieprijzen voor halfvolle en volle melk tussen september 2015 en maart 2016 toenamen met respectievelijk 20,0 % en 17,8 %.

Het prijsstijgingstempo van de overige voedingswaren (met onder andere mayonaise, babyvoeding en tomatensoep) nam tijdens het eerste kwartaal 2016 opnieuw toe, waardoor de inflatie uitkwam op 2,8 % (tegenover +1,4 % tijdens het vierde kwartaal 2015).

De jaar-op-jaar prijstoenamen voor oliën en vetten bedroeg tijdens de beschouwde periode 2,0 % en bleef dus stabiel in vergelijking met het voorgaande kwartaal. In februari 2016 liep de inflatie weliswaar op tot 3,2 %. Vooral olijfolie kostte meer in de winkel (+12,9 %), evenals andere eetbare oliën (bijvoorbeeld maïsolie, +4,8 %). Nadat de prijzen voor olijfolie op de internationale grondstoffenmarkt een enorme opstoot kenden en meer dan verdubbelden tussen maart 2014 en augustus 2015, noteerden ze in maart 2016 (uitgedrukt in euro) 26,4 % lager dan in augustus 2015, waardoor olijfolie in het eerste kwartaal 2016 nagenoeg op hetzelfde niveau noteerde dan een jaar voordien (-1,1 %).⁵⁶ Ook palmolie kostte op de grondstoffenmarkt minder dan het voorgaande jaar (-4,5 %), terwijl sojaolie (+0,8 %) en zonnebloemolie (+7,6 %) duurder werden.

De jaar-op-jaar inflatie van de productgroep suiker, jam en chocolade kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op -0,1 % (tegenover 0,4 % tijdens het voorgaande kwartaal). De consument betaalde voor ijs en chocolade respectievelijk 2,0 % en 1,0 % meer, terwijl suiker opvallend goedkoper werd (-10,1 %). Op de grondstoffenmarkt voor suiker, jam en chocoladeproducten hebben de noteringen voor witte suiker (i.e. bulkproducten van de suikerraffinaderijen) zich gestabiliseerd, na een enorme prijsdaling als gevolg van overproductie op de Europese markt (-43,9 % tussen januari 2013, toen de Europese prijs voor witte suiker zich op een hoogtepunt bevond, en februari 2015).⁵⁷ Na de explosieve groei tussen februari 2013 en november 2015 (+90,3 %) vielen de internationale noteringen voor cacaobonen (uitgedrukt in euro) sindsdien 11,6 % terug (in maart 2016), waardoor ze in het eerste kwartaal 2016 slechts 4,4 % hoger uitkwamen dan een jaar voordien.⁵⁸

⁵⁴ Bron: Persbericht 31 augustus 2015 “De partners van het Belgisch Ketenoverleg Agrovoeding bereiken een akkoord over steun aan sectoren in crisis – een unicum in Europa”.

⁵⁵ Voor meer informatie: zie jaarverslag 2015 van het Prijzenobservatorium.

⁵⁶ De hoge noteringen voor olijfolie waren het gevolg van slechte oogsten in de twee belangrijkste producerende landen, namelijk Spanje en Italië. Deze landen zagen hun productie met meer dan 50 % dalen tijdens het seizoen 2014-2015 door slechte weersomstandigheden (extreme droogte), plagen van de olijfvlieg en een bacterie die de olijfbomen belaagt. De voorraden bevonden zich op een dieptepunt, terwijl de vraag hoog bleef. (Bron: Bloomberg)

De oogstvooruitzichten, zowel op wereldvlak als in Europa, voor de oogst in 2015/2016 zien er beter uit dan vorig jaar, wat mogelijk reeds een verlagend effect heeft op de prijs. (Bron: EC)

⁵⁷ In januari 2016 (meest recente gegevens) bedroeg de gemiddelde Europese suikerprijs 429 EUR per ton. De referentiewaarde voor witte suiker bedraagt sinds 1 oktober 2009 404,4 EUR per ton. De Europese Commissie komt enkel tussen op de markt (via private opslag) indien de prijs beneden 85 % van de referentiewaarde zakt.

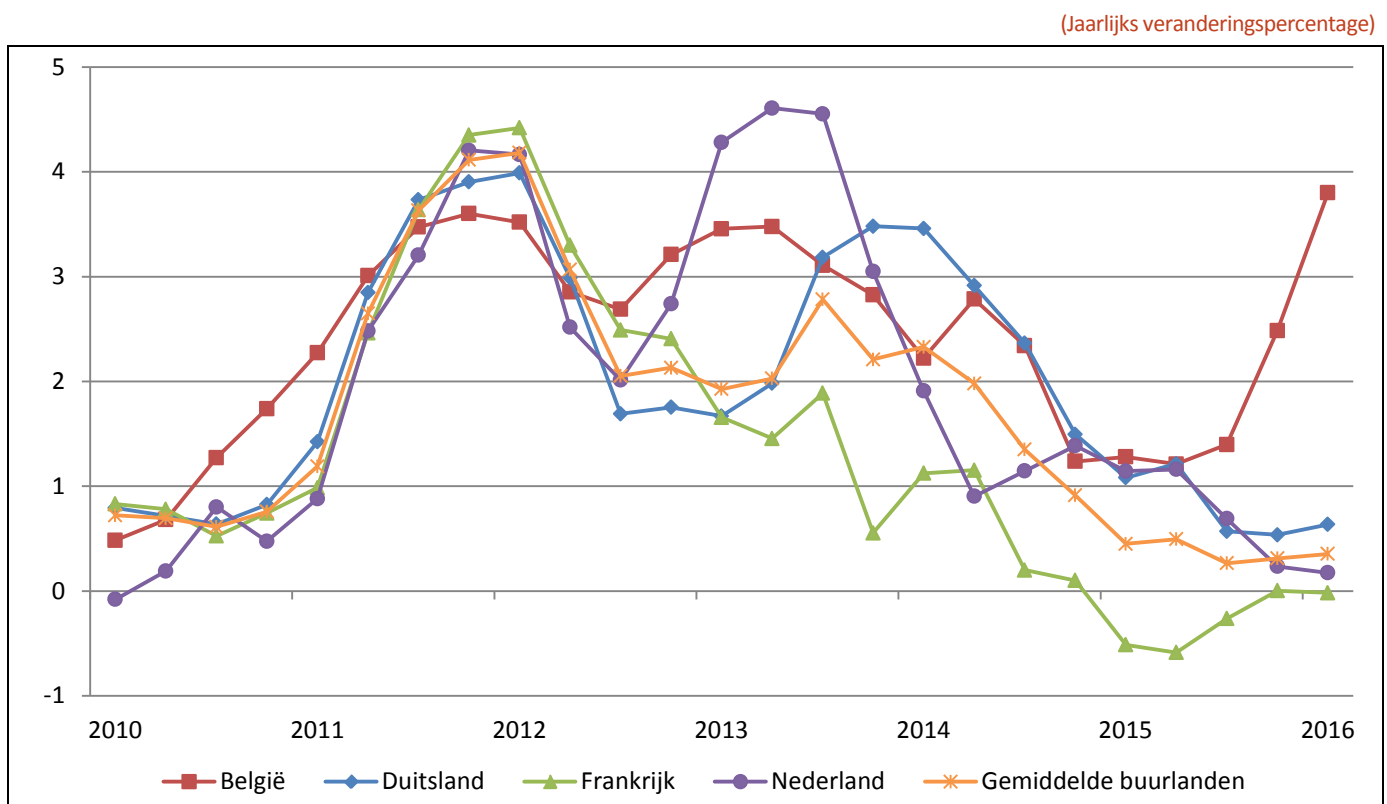
⁵⁸ De hogere noteringen voor cacaobonen op de wereldmarkt zouden het gevolg zijn van een hogere vraag dan voorspeld, voornamelijk vanuit Noord-Amerika en Azië. Bovendien zorgde het slechte weer (extreme droogte) in Ecuador, Ivoorkust en Ghana voor slechtere oogsten. (Bron: Bloomberg)

De lagere prijzen zijn het gevolg van o.a. de vertraging van de economische groei en hoge prijzen voor de ingrediënten, die in opkomende markten (qua chocoladeconsumptie) zoals China en India voor een daling van de vraag naar chocolade zorgden. Bovendien blijkt de oogst in Ghana, de tweede grootste producent ter wereld, na de slechte oogst van vorig jaar, te herleven. (Bron: Reuters)

III.2 Inflatie voor bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden

De zeer lage inflatie voor bewerkte levensmiddelen ging gemiddeld lichtjes naar omhoog in de buurlanden, van 0,3 % naar 0,4 % tussen het vierde kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016, terwijl ze in ons land verder sterk toenam (van 2,5 % naar 3,8 % over dezelfde periode). Het inflatieverschil voor bewerkte levensmiddelen is dus groter geworden ten nadele van België (3,4 procentpunt dit kwartaal tegenover 2,2 procentpunt in het vorige kwartaal). Elk buurland afzonderlijk liet voor deze productgroep een veel lagere inflatie optekenen dan België. De inflatie voor bewerkte levensmiddelen kwam uit op 0,6 % in Duitsland (tegenover 0,5 % in het voorgaande kwartaal) en 0,2 % in Nederland (net zoals in het vorige kwartaal). In Frankrijk bleven de consumptieprijzen voor bewerkte levensmiddelen dit kwartaal stabiel, wat ook al het geval was in het voorgaande kwartaal⁵⁹. Deze productcategorie leverde dit kwartaal een bijdrage van 0,5 procentpunt tot het totale inflatieverschil tussen België en de buurlanden, wat een hogere bijdrage is dan die van diensten hoewel bewerkte levensmiddelen een veel lager gewicht hebben in de totale index.

Grafiek 11: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor bewerkte levensmiddelen in België en in de voornaamste buurlanden

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

In het eerste kwartaal 2016 lieten alle categorieën van de bewerkte levensmiddelen een hogere jaar-op-jaar prijsstijging in België optekenen dan gemiddeld in de buurlanden, met uitzondering van suiker en suikerwerk. Wijn droeg verreweg het meest bij tot het inflatieverschil ten nadele van ons land.

⁵⁹ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor bewerkte levensmiddelen in België op 2,8 % zijn uitgekomen (tegenover 3,8 % nu, vooral door wijzigingen in de accijnzen op tabak, alcoholhoudende dranken en frisdranken), en in Nederland -0,2 % (tegenover 0,2 % nu, voornamelijk als gevolg van wijzigingen in de accijnzen op bier, sappen en frisdranken). In Frankrijk en in Duitsland zou de inflatie voor bewerkte levensmiddelen niet gewijzigd zijn (respectievelijk 0,6 % en 0,0 %).

Terwijl de inflatie voor wijn zich in het eerste kwartaal 2016 op een vrij laag niveau stabiliseerde in de buurlanden (0,9 %), liep ze in België sterk op tot 10,5 % (3,7 % in het voorgaande kwartaal). Elk van de buurlanden liet dit kwartaal een veel lagere prijsstijging voor wijn optekenen dan ons land: 1,6 % voor Frankrijk (net zoals in het voorgaande kwartaal), 0,3 % voor Nederland (tegenover 0,9 % in het voorgaande kwartaal) en zelfs een lichte daling voor Duitsland met -0,1 % (tegenover -0,2 % in het vorige kwartaal). Dit verschil is slechts deels toe te schrijven aan de accijnsverhoging voor wijn in november 2015, aangezien de inflatie voor wijn bij ongewijzigde indirecte belastingen toch 7,6 % zou hebben bereikt in België, terwijl de inflatie in de buurlanden gemiddeld op hetzelfde niveau zou liggen (0,3 %).

Als tabak en alcoholhoudende dranken niet worden meegerekend, zouden de consumptieprijsen van bewerkte levensmiddelen in het eerste kwartaal 2016 met 1,7 % gestegen zijn in België, tegenover een lichte prijsdaling gemiddeld in de buurlanden, zijnde -0,4 % (-0,3 % in Frankrijk en Nederland en -0,4 % in Duitsland). In dat geval zijn het hoofdzakelijk de zuivelproducten die verantwoordelijk zijn voor het inflatieverschil ten nadele van ons land. Terwijl de prijzen van zuivelproducten dit kwartaal gemiddeld in de buurlanden zijn gedaald (met gemiddeld -1,9 % op jaarbasis voor de drie voornaamste buurlanden), namen ze echter toe in België (+1,0 %).⁶⁰ De prijzen van zuivelproducten zijn dit kwartaal gedaald met 2,6 % in Duitsland (tegenover -4,6 % in het vorige kwartaal), met 2,4 % in Nederland (tegenover -2,9 % in het vorige kwartaal) en met 0,6 % in Frankrijk (tegenover -1,0 % in het vorige kwartaal).

Tabel 7: Inflatie voor bewerkte levensmiddelen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Wijnen	10,5	0,9	-0,1	1,6	0,3	9,3	6,9
Gedistilleerde dranken	21,0	0,0	-0,3	0,3	1,1	1,7	3,8
Bier	6,8	0,4	0,6	-1,2	0,1	5,1	6,0
Tabak	5,6	2,5	3,9	0,2	1,9	21,0	20,0
Mineraalwater, frisdranken en sappen	3,4	0,3	0,8	-1,1	4,0	8,6	7,8
Koffie, thee en cacao	6,1	-1,8	-2,9	-0,3	-2,4	2,5	3,6
Brood en granen	1,2	0,5	0,9	0,0	0,2	22,5	20,0
Zuivelproducten	1,0	-1,9	-2,6	-0,6	-2,4	14,1	15,5
Andere voedingswaren	2,9	-0,4	1,6	-2,0	-1,2	4,7	5,0
Oliën en vetten	2,0	0,4	-2,0	2,3	3,1	2,4	2,5
Suiker, jam, chocolade	-0,1	0,6	0,4	0,9	-1,0	8,2	8,9
Bewerkte levensmiddelen	3,8	0,4	0,6	0,0	0,2	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

IV Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in het eerste kwartaal 2016

IV.1 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in België

In het eerste kwartaal 2016 vertraagde het prijsstijgingstempo van niet-bewerkte levensmiddelen tot een gemiddeld inflatiepeil van 3,2 % (tegenover 4,2 % in het voorgaande kwartaal). In februari viel de inflatie zelfs terug tot 2,0 %. In maart was ze echter opnieuw opwaarts gericht. De vertraging van de inflatie is vooral te wijten aan de minder uitgesproken prijsstijging voor groenten. Op jaarbasis moest de consument namelijk 4,0 % meer betalen voor groenten (tegenover +14,1 % in het laatste kwartaal 2015). De prijzen voor fruit, vlees en vis namen in het eerste kwartaal 2016 eveneens toe ten opzichte van dezelfde periode een jaar voordien (met respectievelijk 10,0 %, 0,9 % en 3,4 %). Bovendien lieten deze drie productcategorieën een hoger inflatiecijfer optekenen dan in het voorgaande kwartaal. Gezien het relatief kleine gewicht van niet-bewerkte levensmiddelen in de totale consumptiekorf (7,7 %), bleef de impact ervan op de totale inflatie beperkt tot 0,25 procentpunt.

⁶⁰ In België waren de prijzen van zuivelproducten opwaarts gericht als gevolg van het melkakkoord, dat in augustus 2015 werd gesloten tussen de partners van het Belgisch ketenoverleg agrovoeding (zie [Jaarverslag 2015 van het Prijzenobservatorium - Hoofdstuk IV - Het melkakkoord en de impact ervan op de consumptieprijsen](#)).

Tabel 8: Recent verloop van de consumptieprijzen voor niet-bewerkte levensmiddelen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 – I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV		jan	feb	maa		
Fruit	8,5	-4,5	4,4	-2,5	5,0	6,6	8,8	10,0	8,1	4,3	17,3	1,50	15,1
Groenten	2,9	-7,4	7,5	-2,7	8,0	12,0	14,1	4,0	2,8	2,2	7,2	0,83	21,4
Vlees	4,0	1,0	0,2	-0,1	0,0	0,1	0,6	0,9	1,1	0,8	0,9	0,49	52,1
Vis	3,7	2,0	-1,5	-0,6	-2,1	-2,8	-0,3	3,4	0,7	4,5	4,9	0,39	11,4
Niet-bewerkte levensmiddelen	4,4	-1,3	2,1	-0,9	2,3	2,9	4,2	3,2	2,5	2,0	5,1	3,21	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. Gewicht in de groep in 2016 (in %)

De consumptieprijzen voor fruit stegen ten opzichte van de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar (+10,0 % op jaarbasis en zelfs +17,3 % in maart⁶¹). Op jaarbasis gingen de prijzen voor vers fruit en gedroogd fruit namelijk naar omhoog met respectievelijk 10,8 % en 6,1 %. Volgens de index van de afzetprijzen van land- en tuinbouwproducten voor België⁶², die een goede indicator is voor de evolutie van de consumptieprijzen, zouden de prijzen van bijvoorbeeld appels met 12,2 % zijn gestegen op jaarbasis gedurende de beschouwde periode⁶³.

Net zoals voor fruit namen de consumptieprijzen voor groenten toe in het eerste kwartaal 2016 (+4,0 % op jaarbasis). Deze prijsstijging is echter minder uitgesproken dan in het voorgaande kwartaal (+14,1 %). In het eerste kwartaal 2016 lag de consumptieprijs voor aardappelen aanzienlijk hoger (+41,7 % op jaarbasis) als gevolg van een beperkt aanbod. Deze prijsstijging werd echter gecompenseerd door de lagere consumptieprijzen voor verse groenten en diepgevroren groenten, waarvoor de consument respectievelijk 5,8 % en 6,9 % minder moest betalen ten opzichte van dezelfde periode een jaar voordien. Volgens de afzetprijsindex van land- en tuinbouwproducten voor België, zouden de prijzen van een aantal groenten lager uitgevallen zijn op jaarbasis. Dit is onder meer het geval voor ajuinen (-53,2 %), komkommers (-34,5 %) en kropsla (-41,9 %)⁶⁴.

In het eerste kwartaal 2016 steeg de prijs voor vlees vergeleken met de corresponderende periode een jaar voordien (+0,9 %). De consumptieprijzen voor runds- en kalfsvlees (+0,4 %), voor gedroogd, gezouten of gerookt vlees (+0,5 %), voor varkensvlees (+0,7 %) en voor vleesbereidingen (+2,0 %) namen immers toe op jaarbasis. De consumptieprijzen voor gevogelte zijn daarentegen gedaald (-1,3 %). Wat de landbouwprijzen betreft, lagen de prijzen van varkens- en runderkarkassen het afgelopen kwartaal, in vergelijking met verleden jaar, met respectievelijk 4,6 % en 1,6 % lager.

Voor het eerst sinds het vierde kwartaal 2014 werd vis gemiddeld duurder ten opzichte van de overeenstemmende periode een jaar eerder (+3,4 %). Tussen het eerste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016 kenden verse of gekoelde vis en zeevruchten namelijk een prijsstijging van respectievelijk 6,1 % en 7,0 %. Ook voor diepgevroren vis en zeevruchten moest de consument respectievelijk 1,1 % en 5,5 % meer betalen.

⁶¹ De sterke prijsstijging in maart kan worden toegeschreven aan de hoge prijzen voor aardbeien maar ook aan een aantal producten zoals druiven, bepaalde appelsoorten, sinaasappelen, mandarijnen, bananen en meloenen.

⁶² Door het gebrek aan gegevens uit het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP) voor fruit en groenten, werd de afzetprijsindex (PPI) gebruikt om een overzicht te krijgen van de bijdrage van bepaalde groenten en fruit tot de inflatie van niet-bewerkte levensmiddelen. De consumptieprijsindex voor deze producten lijkt bovendien sterk gelieerd te zijn aan het prijsverloop op de Belgische veilingen. De gegevens van januari en februari 2016 werden vergeleken met die van vorig jaar. Conf. <http://statbel.fgov.be/nl/statistiek/cijfers/economie/landbouw/>

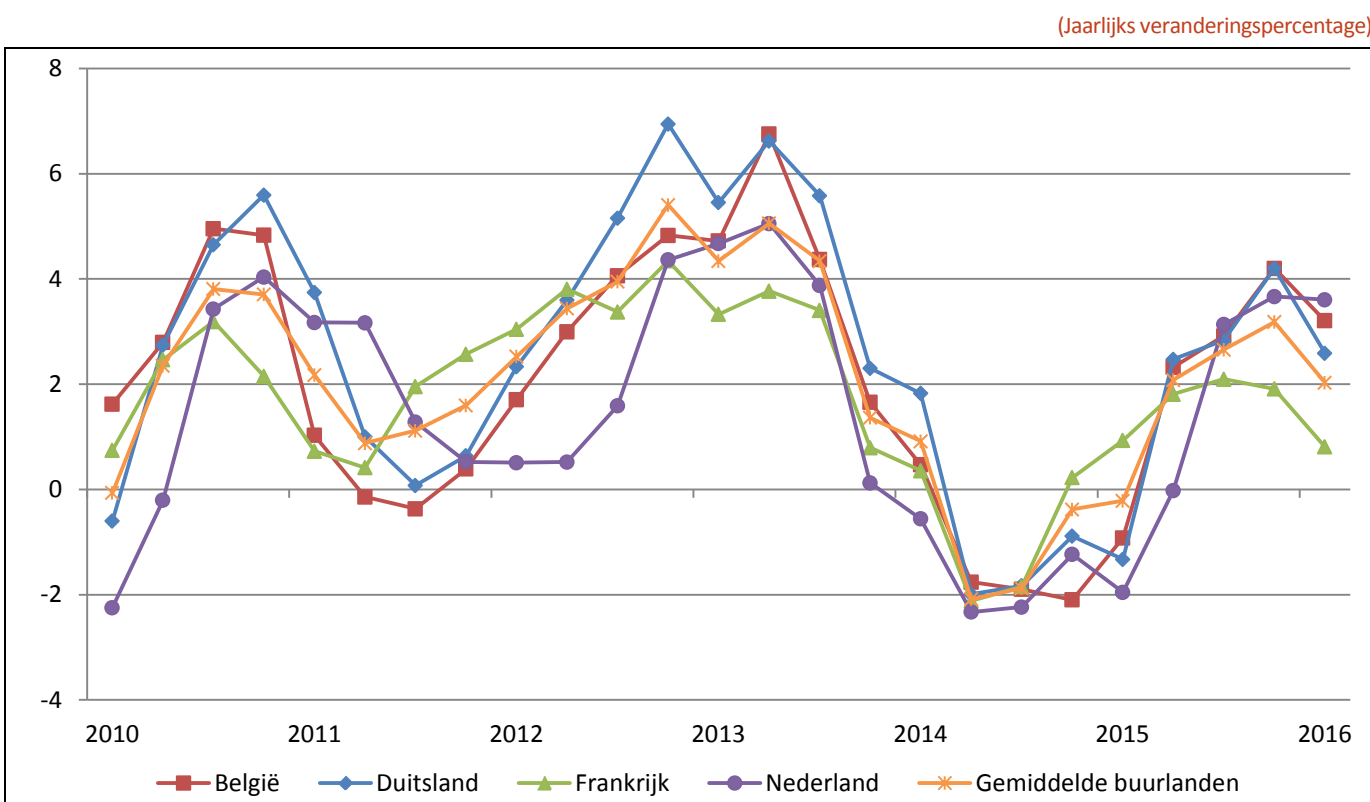
⁶³ Volgens het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties kan de relatief hoge stijging van de appelprijzen onder meer verklaard worden door een daling van de Belgische oogsten met ongeveer 8 % op jaarbasis.

⁶⁴ De prijs op jaarbasis van kropsla werd sterk beïnvloed door het grotere aanbod kropsla op de Europese markt.

IV.2 Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in de voornaamste buurlanden

Net als in België (waar de inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen daalde van 4,2 % naar 3,2 % tussen het laatste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016), zagen ook onze voornaamste buurlanden hun inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen dalen (van gemiddeld 3,2 % naar 2,0 %). Het gemiddeld lagere inflatieniveau in de buurlanden is vooral te wijten aan Frankrijk, waar de inflatie in het eerste kwartaal 2016 0,8 % bedroeg (tegenover 1,9 % in het vorige kwartaal), en in mindere mate aan Duitsland (2,6 % dit trimester tegenover 4,2 % in het voorgaande kwartaal). In Nederland was de inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen dit kwartaal hoger dan in België (3,6 % tegenover 3,7 % in het vorige kwartaal)⁶⁵.

Grafiek 12: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor niet-bewerkte levensmiddelen in België en in de voornaamste buurlanden

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Ook in het eerste kwartaal 2016 leverden groenten de grootste bijdrage tot het inflatieverschil ten nadele van België voor niet-bewerkte levensmiddelen en dit sinds het tweede kwartaal 2015.

Hoewel België het prijsstijgingstempo voor groenten aanzienlijk zag afnemen (van 14,1 % naar 4,0 % tussen het laatste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016), was de inflatie voor deze categorie nog steeds hoger in België dan gemiddeld in de buurlanden, waar ze over dezelfde periode daalde van 7,2 % naar 1,5 %. Het gemiddelde van de buurlanden wordt evenwel naar beneden getrokken door Frankrijk, die dit kwartaal een jaar-op-jaar prijsdaling van 3,9 % liet optekenen (tegenover +2,9 % in het voorgaande kwartaal). In Duitsland was de inflatie voor groenten iets lager dan in België, namelijk 3,6 % dit kwartaal (tegenover 9,4 % in het vorige kwartaal). Ze was echter veel hoger in Nederland met 8,4 % (tegenover 10,7 % in het voorgaande kwartaal).

⁶⁵ Wijzigingen in indirecte belastingen hebben geen aanzienlijk effect gehad op de inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen in België en in de voornaamste buurlanden.

Tabel 9: Inflatie voor niet-bewerkte levensmiddelen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Fruit	10,0	6,9	6,2	7,0	5,7	15,1	17,4
Groenten	4,0	1,5	3,6	-3,9	8,4	21,4	24,5
Vlees	0,9	0,4	0,3	0,5	0,2	52,1	48,4
Vis	3,4	2,8	3,1	2,5	1,4	11,4	9,9
Niet-bewerkte levensmiddelen	3,2	2,0	2,6	0,8	3,6	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

V Inflatie voor diensten in het eerste kwartaal 2016

V.1 Inflatie voor diensten in België

In het eerste kwartaal 2016 kwam de diensteninflatie uit op 2,3 %, wat een vertraging betekende ten opzichte van het voorgaande kwartaal (2,6 %). Mede door het grote gewicht (42,4 %) droeg deze productgroep het meeste bij tot de totale inflatie (0,97 procentpunt).

De vertraging van het prijsstijgingstempo voor diensten was het gevolg van een vertraging van het prijsstijgingstempo van de categorieën overige diensten (o.a. bij de medische diensten), huisvestingsdiensten (o.a. bij riolering) en vervoerdiensten (o.a. bij personenvervoer door de lucht). De inflatie voor overige diensten kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op 3,2 % in vergelijking met 4,1 % in het vierde kwartaal 2015. Het prijsstijgingstempo voor huisvestingsdiensten daalde dan weer van 2,2 % in het vierde kwartaal 2015 naar 1,7 % in het eerste kwartaal 2016, terwijl dit voor vervoerdiensten daalde van 1,7 % in het voorgaande kwartaal naar 1,1 % in het eerste kwartaal 2016. De inflatie voor vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging bleef stabiel op 2,7 %. Het prijsstijgingstempo van communicatie en reizen versnelde dan weer respectievelijk van 1,4 % naar 2,4 % en van 1,9 % naar 2,5 %.

Gereguleerde prijzen hadden dit kwartaal een grote invloed op de diensteninflatie. Gereguleerde prijzen zijn prijzen die rechtstreeks vastgelegd of sterk beïnvloed worden door de overheid of die door een regulerende overheid worden gecontroleerd.⁶⁶ In onderstaande tabel zijn de gereguleerde diensten in België in vet aangeduid. De gereguleerde diensten (met een aandeel van 28,3 % in het gewicht van de diensten) hadden in het eerste kwartaal 2016 een bijdrage van 0,86 procentpunt tot de diensteninflatie (2,35 %), en ze waren dus verantwoordelijk voor meer dan een derde van de totale diensteninflatie. Dit betekende een afname van de bijdrage van gereguleerde diensten in vergelijking met het vierde kwartaal 2015 (1,21 procentpunt of goed voor bijna de helft van de totale diensteninflatie).

⁶⁶ In het jaarverslag 2015 van het Prijzenobservatorium is een focus opgenomen over de evolutie van gereguleerde prijzen in België en in de voornaamste buurlanden (zie:

http://economie.fgov.be/nl/modules/publications/statistiques/economie/analyse_des_prix_2015_icn_rapport_annuel.jsp).

Tabel 10: Recente verloop van de consumptieprijzen voor diensten

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 – I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV	I	jan	feb	maa		
Overige diensten	2,0	1,9	3,2	3,1	2,8	2,9	4,1	3,2	3,4	3,2	3,1	0,78	24,4
Onderwijs	0,8	1,6	8,2	1,3	1,3	1,3	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	0,39	1,5
Sociale bescherming	2,3	2,6	3,7	4,5	3,8	3,7	2,8	3,3	3,7	3,2	3,0	0,19	5,3
Ziekenhuizen	2,5	0,8	1,4	1,4	1,2	1,4	1,5	1,2	1,4	1,2	1,0	0,11	8,9
Verzekering i.v.m. gezondheid	2,9	4,5	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,5	2,5	2,5	2,5	0,07	2,6
Andere verzekeringen	4,8	5,5	1,6	3,3	-0,1	1,2	2,3	3,0	2,8	3,1	3,1	0,02	0,6
Andere diensten, n.e.g.	1,4	1,5	0,4	0,0	0,3	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,01	1,5
Financiële diensten, n.e.g.	-0,6	3,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	2,8	3,5	2,5	2,5	0,00	0,1
Geneeskundige prestaties tandartsen	4,2	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	1,0
Medische en paramedische diensten	2,3	1,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	2,9
Vrijtijdsbesteding en lichaamsverzorging	2,5	2,9	2,7	2,6	2,8	2,4	2,7	2,7	2,8	2,6	2,8	0,68	26,3
Restaurants en cafés	2,8	2,9	2,7	2,7	2,7	2,6	2,7	3,0	3,0	2,8	3,2	0,45	15,2
Culturele diensten	2,3	3,3	3,9	3,3	4,7	3,3	4,3	2,9	3,2	2,8	2,8	0,10	4,8
Kapsalons en schoonheidsinstituten	2,7	2,8	2,2	2,4	2,4	2,3	1,8	2,2	2,2	2,2	2,2	0,08	3,4
Recreatieve sportdiensten	0,7	2,3	1,7	1,9	1,2	1,0	2,7	2,4	2,4	2,4	2,3	0,05	2,0
Kantines	2,4	1,9	1,3	1,6	1,6	1,2	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,01	0,7
Droogkuis, verstelling en verhuur kledij	3,6	3,7	2,7	3,0	2,8	2,7	2,4	2,5	2,6	2,6	2,4	0,00	0,1
Huisvestingsdiensten	2,4	3,3	2,7	3,3	2,7	2,4	2,2	1,7	1,7	1,7	1,7	0,36	23,3
Huur	1,4	1,7	1,0	1,3	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	0,11	14,5
Huishoudelijke en andere diensten voor de woning	4,3	5,4	4,3	5,2	4,4	4,0	3,7	3,3	3,7	3,2	2,9	0,11	2,5
Diensten onderhoud, herstelling woning	2,1	2,4	1,6	2,3	1,7	1,3	1,2	2,5	2,5	2,6	2,4	0,04	1,4
Huisvuilophaling	1,4	18,5	12,1	27,5	12,1	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	0,03	1,0
Verzekering i.v.m. woning	6,4	3,6	2,4	2,4	2,4	2,7	2,4	1,4	1,4	1,4	1,4	0,03	0,8
Andere diensten i.v.m. woning	3,1	3,7	2,0	2,8	1,8	1,8	1,5	2,2	1,9	1,7	2,9	0,02	1,9
Riolering	3,4	9,4	10,7	11,5	10,4	10,4	10,4	0,5	0,2	0,7	0,7	0,01	1,1
Vervoerdiensten	2,8	2,8	2,0	2,3	2,3	1,7	1,7	1,1	1,1	1,0	1,3	0,18	12,9
Onderhoud en herstellingen	3,8	3,9	2,2	2,8	2,4	2,2	1,5	1,4	1,3	1,4	1,4	0,10	6,6
Personenvervoer over de weg	0,6	3,1	4,9	4,5	5,2	4,9	4,9	3,7	4,9	3,1	3,0	0,04	1,1
Andere diensten voor privévoertuigen	1,6	1,0	1,0	0,7	1,0	1,4	1,0	1,3	0,9	1,5	1,5	0,03	1,0
Verzekeringen i.v.m. het vervoer	1,3	1,3	0,5	0,7	1,3	-0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,3	0,01	1,9
Personenvervoer per spoor	1,8	1,7	0,1	0,6	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	1,1	1,1	0,01	1,2
Andere vervoerdiensten	2,8	3,7	2,1	3,0	1,9	1,6	1,9	1,3	1,7	1,0	1,2	0,00	0,2
Personenvervoer door de lucht	6,0	3,8	6,0	4,4	6,7	6,9	5,6	1,2	0,5	-0,5	3,6 ⁶⁷	-0,01	0,9
Reizen	-1,2	1,5	1,8	0,0	2,7	2,7	1,9	2,5	1,5	1,0	5,2	0,18	6,4
Accommodatie	-2,3	-1,3	4,2	2,0	5,2	4,9	4,4	4,0	0,5	3,6	7,9	0,09	2,0
Pakketreizen	1,0	2,5	0,2	-0,6	0,4	0,6	0,3	1,8	1,9	-0,4	3,9	0,07	4,4
Communicatie	-2,9	-2,8	-0,1	-1,2	-0,7	0,2	1,4	2,4	2,0	0,9	4,3	0,17	6,8
Telefoon- en faxtoestellen en -diensten	-3,2	-3,1	-0,2	-1,4	-0,8	0,1	1,3	2,4	2,0	0,8	4,3	0,17	6,5
Posterijen	3,1	4,1	3,2	4,3	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	0,01	0,2
Diensten	1,9	2,2	2,4	2,4	2,4	2,3	2,6	2,3	2,3	2,1	2,7	2,35	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. gewicht in de groep in 2016 (in %)

Vetgedrukt: gereguleerde diensten in België.

De grootste bijdrage tot de diensteninflatie werd in het eerste kwartaal 2016 geleverd door de overige diensten met 0,78 procentpunt. De inflatie van deze productcategorie kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op 3,2 %, wat een vertraging betekende ten opzichte van het vierde kwartaal 2015 (4,1 %). Voor onderwijs diende in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 28,8 % meer betaald te worden dan in dezelfde periode 2015. Dit kwam voornamelijk door de verhoging van het inschrijvingsgeld voor hogescholen en universiteiten in Vlaanderen in oktober 2015 tot 890 EUR (komende

⁶⁷ De hogere inflatie in maart voor vliegtuigtickets is het gevolg van een kalendereffect. De paasvakantie viel in 2016 deels in maart, daar waar deze in 2015 volledig in april viel.

van 619,90 EUR). Voor sociale bescherming diende de consument in de eerste drie maanden van 2016 gemiddeld 3,3 % meer te betalen dan in dezelfde periode een jaar eerder. Voornamelijk kinderopvang werd duurder. De vertraging van het prijsstijgingstempo van overige diensten is het gevolg van een basiseffect. De inflatie van medische en paramedische diensten kwam vorig jaar uit op 8,1 % als gevolg van de harmonisering van het remgeld bij een bezoek aan een specialist in januari 2015. Vanaf januari 2016 heeft dit echter geen invloed meer op de inflatie van deze categorie.

De productcategorie vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging heeft in het eerste kwartaal 2016 de op één na grootste bijdrage geleverd tot de diensteninflatie (0,68 procentpunt). De jaar-op-jaar prijsstijging voor deze productcategorie kwam uit op 2,7 % in het eerste kwartaal 2016. De consument diende in de beschouwde periode gemiddeld 3,0 % meer te betalen voor een restaurant- of cafébezoek dan in de dezelfde periode 2015. Deze subcategorie leverde, mede door het grote gewicht, de grootste bijdrage tot de diensteninflatie. Culturele diensten (zoals festivals en popconcerten) waren in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 2,9 % duurder dan in het eerste kwartaal 2015. Het prijsstijgingstempo van de productcategorie vrijetijdsbesteding en lichaamsverzorging bleef stabiel, als gevolg van de versnelling van het prijsstijgingstempo van een aantal subcategorieën zoals restaurant- en cafébezoek (van 2,7 % in vierde kwartaal 2015 naar 3,0 % in eerste kwartaal 2016), die teniet werd gedaan door de vertraging van het prijsstijgingstempo van een aantal andere subcategorieën zoals culturele diensten (van 4,3 % in het vierde kwartaal 2015 naar 2,9 % in het eerste kwartaal 2016).

Huisvestingsdiensten werden op jaarbasis gemiddeld 1,7 % duurder, wat een vertraging van het prijsstijgingstempo betekent (2,2 % in het vierde kwartaal 2015). Door het grote gewicht heeft de subcategorie huishuur het meeste bijgedragen tot de inflatie voor huisvestingsdiensten. Huishuur was in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 0,9 % duurder dan in het eerste kwartaal 2015. Huishoudelijke diensten en andere diensten voor de woning werden op jaarbasis gemiddeld 3,3 % duurder. Voornamelijk voor een babysitdienst diende de consument fors meer te betalen dan een jaar geleden. De vertraging het prijsstijgingstempo van de productcategorie huisvestingsdiensten (1,7 % in het eerste kwartaal 2016 ten opzichte van 2,2 % in het vierde kwartaal 2015) is het gevolg van een basiseffect voor de subcategorie riolering. Op 1 januari 2015 werd in Vlaanderen en Wallonië de bovengemeentelijke saneringsbijdrage verhoogd en trokken verschillende gemeenten ook de saneringsbijdragen voor water op. Vanaf 1 januari 2016 hebben deze verhogingen geen invloed meer op de inflatie van deze categorie.

De inflatie voor vervoerdiensten kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op 1,1 %, wat een vertraging is ten opzicht van het vierde kwartaal 2015 (1,7 %). Voor onderhoud en reparatie diende de consument in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 1,4 % meer te betalen dan een jaar voordien. Ook voor personenvervoer over de weg diende in het eerste kwartaal 2016 meer betaald te worden in vergelijking met het eerste kwartaal 2015, namelijk 3,7 %. Op 1 februari 2016 heeft De Lijn zijn tarieven verhoogd. De tarieven van MIVB en TEC zijn daarentegen ongewijzigd gebleven. De vertraging van het prijsstijgingstempo van de productcategorie vervoerdiensten is voornamelijk het gevolg van de vertraging van het prijsstijgingstempo van personenvervoer door de lucht (van 5,6 % in het vierde kwartaal 2015 naar 1,2 % in het eerste kwartaal 2016).

Reizen waren op jaarbasis gemiddeld 2,5 % duurder in het eerste kwartaal 2016. Voor accommodaties diende in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 4,0 % meer betaald te worden in vergelijking met het eerste kwartaal 2015. Voornamelijk de consumptieprijs voor vakantiedorpen was toegenomen. Ook pakketreizen zijn in prijs toegenomen ten opzichte van het eerste kwartaal 2015 (+1,8 %, o.a. citytrips werden duurder). Doordat de paasvakantie in 2016 deels in maart viel, kenden beide categorieën een sterke jaar-op-jaar prijsstijging in maart (verleden jaar viel deze volledig in april). De versnelling van het prijsstijgingstempo van de productcategorie reizen (2,5 % in het eerste kwartaal 2016 tegenover 1,9 % in het vierde kwartaal 2015) is het gevolg van de toegenomen inflatie voor pakketreizen (1,8 % in het eerste kwartaal 2016 tegenover 0,3 % in het vierde kwartaal 2015).

De inflatie voor communicatie kwam in het eerste kwartaal 2016 uit op 2,4 %, voor het derde kwartaal op rij was er een positieve inflatie. Mobiele telefoondiensten waren in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 2,8 % goedkoper in vergelijking met het eerste kwartaal 2015, terwijl telefoongesprekken met een vast toestel 7,9 % duurder werden in dezelfde periode. Voor bundels, dewelke tweederde van het gewicht van de categorie telefoon- en faxdiensten uitmaken, diende op jaarbasis gemiddeld 4,3 % meer betaald te worden. Op 1 januari 2016 en 14 februari 2016 hebben grote telecomoperatoren hun tarieven verhoogd. De versnelling van de inflatie van communicatiediensten is het gevolg van

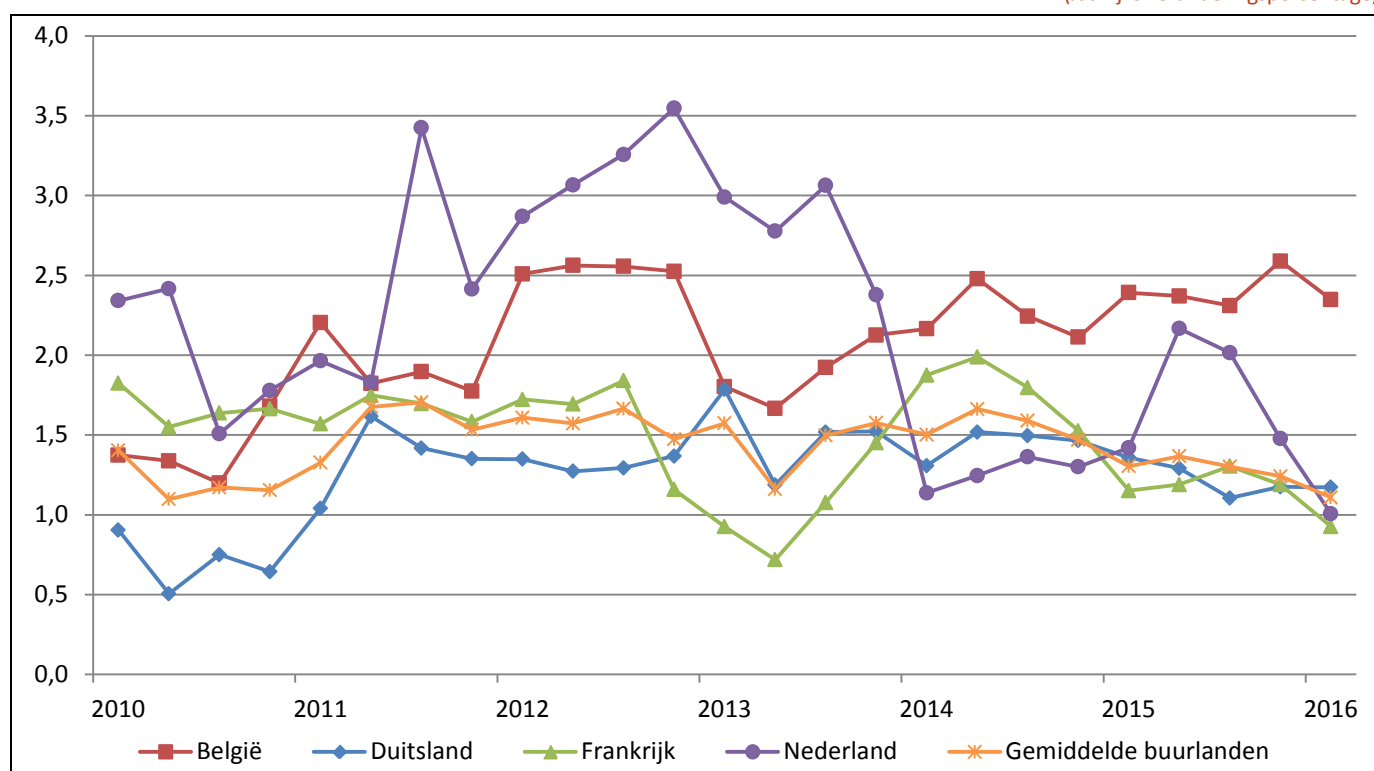
een versnelling van het prijsstijgingstempo van bundels (4,3 % in eerste kwartaal 2016 tegenover 3,1 % in vierde kwartaal 2015), mobiele telefonie (-2,8 % in eerste kwartaal 2016 tegenover -4,4 % in vierde kwartaal 2015) en gesprekken met een vast toestel (7,9 % in eerste kwartaal 2016 tegenover 6,9 % in vierde kwartaal 2015).

V.2 Inflatie voor diensten in de voornaamste buurlanden

De diensteninflatie stabiliseerde zich in het eerste kwartaal 2016 in de buurlanden gemiddeld op 1,1 % (tegenover 1,2 % in vierde kwartaal 2015). De diensteninflatie vertoonde echter een verschillend verloop in de buurlanden, zo bleef het prijsstijgingstempo voor diensten in Duitsland stabiel (1,2 % in het eerste kwartaal 2016 en het vierde kwartaal 2015), terwijl de diensteninflatie in Frankrijk en Nederland vertraagde (respectievelijk van 1,2 % en 1,5 % in het vierde kwartaal 2015 naar 0,9 % en 1,0 % in het eerste kwartaal 2016). De hogere diensteninflatie in België (2,3 % in het eerste kwartaal 2016) zorgde ervoor dat de bijdrage van de diensteninflatie tot het totale inflatieverschil tussen België en de buurlanden in het eerste kwartaal 2016 uitkwam op 0,4 procentpunt in het nadeel van België (0,5 procentpunt in het vierde kwartaal 2015).⁶⁸

Grafiek 13: Kwartaalevolutie van de consumptieprijsen voor diensten in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingspercentage)

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

⁶⁸ Bij ongewijzigde indirecte belastingen was de diensteninflatie in het eerste kwartaal 2016 in België, Frankrijk en Duitsland identiek geweest aan de reële diensteninflatie. In Nederland zou de diensteninflatie op 1,2 % uitgekomen zijn.

De subcategorieën onderwijs, restaurant- en cafébezoek en telefoon- en faxdiensten leverden een aanzienlijke bijdrage tot het inflatieverschil voor diensten, ten nadele van België.⁶⁹ De werkelijke woninghuur leverde dan weer de grootste bijdrage aan het inflatieverschil voor diensten ten voordele van ons land, met name omwille van het lagere gewicht van deze categorie in België.

Tabel 11: Inflatie voor diensten en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht in 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Overige diensten	3,2	1,1	1,3	1,3	-0,3	24,4	18,5
Onderwijs	28,8	1,5	1,4	1,7	0,9	1,5	1,7
Sociale bescherming	3,3	2,2	3,8	1,9	-3,4 ⁷⁰	5,3	4,2
Ziekenhuizen	1,2	2,0	2,5	-0,9	Nb	8,9	1,1
Verzekering i.v.m. gezondheid	2,5	2,4	2,0	2,8	3,0	2,6	3,0
Andere verzekeringen	3,0	4,1	3,9	Nb	4,2	0,8	0,6
Andere diensten, n.e.g.	0,7	-1,2	-6,3 ⁷¹	0,8	1,4	1,5	2,1
Financiële diensten, n.e.g.	2,8	1,4	0,2	2,2	2,1	0,1	0,9
Geneeskundige prestaties tandartsen	0,0	-1,1	-0,1	-1,1	-4,8 ⁷²	1,0	1,5
Medische en paramedische diensten	0,0	0,5	0,2	0,8	0,0	2,9	3,2
Vrijtijdsbesteding en lichaamsverzorging	2,7	1,7	2,1	1,2	1,5	26,3	20,8
Restaurants en cafés	3,0	1,7	2,4	1,1	1,7	15,2	10,0
Culturele diensten	2,9	0,9	0,6	1,1	1,9	4,8	3,8
Kapsalons en schoonheidsinstituten	2,2	2,1	2,7	1,0	2,0	3,4	2,3
Recreatieve sportdiensten	2,4	1,8	3,3	0,7	0,2	2,0	2,2
Kantines	0,7	2,2	2,1	2,2	3,2	0,7	1,8
Droogkuis, verstelling en verhuur kledij	2,5	1,7	2,1	1,2	1,6	0,1	0,3
Herstelling audio en videoapparatuur	2,2	2,5	1,7	3,0	-0,9	0,0	0,4
Huisvestingsdiensten	1,7	1,1	1,1	0,8	2,0	23,3	28,4
Huur	0,9	1,0	1,1	0,4	2,2	14,5	19,8
Huishoudelijke en andere diensten voor de woning	3,3	1,4	2,9	-1,0	4,0	2,5	1,1
Diensten onderhoud, herstelling woning	2,5	1,6	2,4	1,1	0,3	1,4	2,0
Huisvuilophaling	6,0	0,3	-0,2	1,3	0,3	1,0	1,3
Verzekering i.v.m. woning	1,4	2,5	3,6	3,0	-4,7	0,8	1,0
Andere diensten i.v.m. woning	2,2	1,3	1,5	0,9	0,1	1,9	1,1
Riolering	0,5	0,8	0,3	1,9	2,2	1,1	1,7

⁶⁹ Voor elk van deze categorieën liet België een hogere inflatie optekenen dan gemiddeld in de buurlanden. Voor onderwijs kwam dit op 28,8 % tegenover 1,5 % gemiddeld in de buurlanden, voor restaurant- en cafébezoek op 3,0 % in België tegenover 1,7 % gemiddeld in de buurlanden. Telefoon- en faxdiensten werden in België in het eerste kwartaal 2016 gemiddeld 2,4 % duurder, terwijl deze gemiddeld in de buurlanden 1,2 % goedkoper werden.

⁷⁰ De invoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op 1 januari 2015 had in 2015 een verhogend effect op de inflatie voor sociale bescherming. In 2016 valt de invloed hiervan weg, wat zorgt voor een inflatievertraging.

⁷¹ Sinds 1 juni 2015 moeten huurders in Duitsland geen makelaarsprovisie (Maklerprovision) meer betalen aan de makelaar indien zij geen makelaar hebben ingeschakeld voor het zoeken naar een woning (vb. als zij via internet of zoekertjes in de krant een woning hebben gevonden). Om deze reden kende Duitsland een aanzienlijke jaar-op-jaar prijsafname voor deze categorie.

⁷² Per 1 juli 2015 werden de Nederlandse tandartstarieven, vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), fors verlaagd (met zo'n 5 % voor de meest voorkomende behandelingen zoals tanden trekken of het aanbrengen van vullingen, implantaten werden zelfs 19 % goedkoper).

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht in 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Vervoerdiensten	1,1	0,7	1,4	0,0	0,5	12,9	16,7
Onderhoud en herstellingen	1,4	1,5	2,3	0,7	2,2	6,6	5,5
Personenvervoer over de weg	3,7	1,8	5,7	0,7	0,8	1,1	0,9
Andere diensten voor privévoertuigen	1,3	0,9	1,1	0,9	-1,3	1,0	3,3
Verzekering i.v.m. vervoer	0,5	0,1	-1,1	1,5	0,9	1,9	1,6
Personenvervoer per spoor	0,7	0,2	-0,1	0,1	1,7	1,2	1,8
Andere vervoerdiensten	1,3	2,1	1,7	3,8	1,2	0,2	0,2
Personenvervoer door de lucht	1,2	-2,8	-1,1	-3,6	-2,4	0,9	1,5
Reizen⁷³	2,5	1,3	0,8	3,4	2,4	6,4	8,3
Accommodatie	4,0	2,0	1,3	2,0	5,8	2,0	3,3
Pakketreizen	1,8	1,0	0,6	13,0	-0,2	4,4	5,0
Communicatie	2,4	-0,8	-1,1	-0,2	-1,5	6,8	7,2
Telefoon- en faxtoestellen en -diensten	2,4	-1,2	-1,6	-0,4	-1,5	6,5	6,7
Postdiensten ⁷⁴	2,8	4,4	4,9	3,8	1,8	0,2	0,5
Diensten	2,3	1,1	1,2	0,9	1,0	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: Niet beschikbaar

VI Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in het eerste kwartaal 2016

VI.1 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in België

De inflatie voor niet-energetische industriële goederen bedroeg gemiddeld 1,1 % in het eerste kwartaal 2016, tegenover 0,6 % in het laatste kwartaal 2015. De inflatie schommelde van maand tot maand. Ze ging in stijgende lijn tijdens de soldenmaand (1,4 % in januari 2016⁷⁵), maar bedroeg nog slechts 0,8 % en 1,0 % in februari en maart. De toegenomen inflatie kan grotendeels worden verklaard door de versnelling van de inflatie voor auto's en kleding.

⁷³ Pasen viel in maart in 2016, wat een opwaarts effect had op de prijzen voor de productcategorie reizen in België en de buurlanden in het eerste kwartaal 2016.

⁷⁴ Op 1 januari 2015 zijn de posttarieven in Frankrijk verhoogd, de consumptieprijs van een postzegel nam met 10 eurocent toe voor de *lettre prioritaire* en met 6 eurocent voor de *lettre économique*. Ook in Nederland werden nieuwe tarieven ingevoerd op 1 januari 2015: het basistarief voor brieven binnen Nederland nam toe met 5 eurocent tot 69 eurocent en voor internationale brieven nam het tarief toe met 10 eurocent tot 1,15 EUR. Ook andere diensten en type zendingen werden duurder.

⁷⁵ Met hetzelfde gewicht en dezelfde kortingen voor kleding als in 2015 zou de inflatie voor niet-energetische industriële goederen 1,0 % (tegenover 1,4 %) hebben bedragen in januari 2016 en 1,0 % (tegenover 1,1 %) in het eerste kwartaal. Het lagere kortingspercentage voor de wintersolden 2016 (-20,0 % tegenover -23,3 % in januari 2015) verklaart de hogere bijdrage van kleding tot de inflatie voor industriële goederen in dit kwartaal in vergelijking met het vierde kwartaal 2015.

Tabel 12: Recent verloop van de consumptieprijzen voor niet-energetische industriële goederen

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	2013	2014	2015	2015				2016	2016 – I			Bijdrage ¹	Gewicht ²
				I	II	III	IV		jan	feb	maa		
Duurzame goederen	-0,1	-0,1	0,2	-0,2	0,0	0,1	0,8	1,6	1,7	1,5	1,7	0,55	33,0
Nieuwe auto's	0,3	1,3	1,5	1,6	1,4	1,1	2,0	3,5	3,3	3,4	3,7	0,49	13,6
Meubelen en stoffering	2,0	1,5	0,7	0,9	0,6	0,5	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,07	8,5
Sieraden, klokken en horloges	3,4	-3,0	3,7	0,2	3,9	5,3	5,4	4,2	5,1	4,2	3,4	0,04	1,0
Motorfietsen en fietsen	1,3	1,9	1,8	1,6	1,6	1,9	2,3	2,7	2,4	2,8	2,8	0,04	1,3
Grote goederen voor recreatie	1,3	0,7	1,3	1,2	1,1	0,5	2,2	2,5	3,0	2,5	2,0	0,01	0,4
Tapijten en vloerbekleding	1,7	1,0	0,8	0,5	0,7	0,8	1,1	1,8	1,7	1,9	1,8	0,00	0,3
Huishoudapparaten	-0,3	-0,7	-1,5	-1,8	-1,3	-1,9	-1,0	-0,5	0,2	-1,0	-0,7	0,00	3,9
Foto- en filmmapparatuur	-2,7	-3,5	-3,9	-4,1	-3,6	-3,4	-4,4	-2,2	-0,6	-2,7	-3,0	-0,01	0,4
Gegevensverwerkende apparatuur	-8,0	-5,8	-5,2	-7,0	-6,7	-4,8	-2,0	-1,6	-2,6	-1,6	-0,8	-0,03	1,7
Audio- en videoapparatuur	-5,1	-5,4	-4,2	-5,7	-3,8	-3,7	-3,5	-3,0	-2,7	-3,5	-3,0	-0,06	2,0
Half-duurzame goederen	1,8	0,2	0,5	0,7	0,3	0,6	0,3	0,9	2,3	0,3	0,5	0,26	36,5
Kleding	2,7	0,1	0,3	0,9	0,4	0,0	0,1	1,2	4,3	0,0	0,0	0,11	16,6
Schoeisel	0,8	1,2	1,2	1,7	1,1	1,4	0,7	0,3	-0,8	0,8	0,7	0,06	3,6
Boeken	0,6	1,2	0,9	-0,9	2,1	2,1	0,5	1,8	3,5	-1,2	3,4	0,04	1,9
Huishoudtextiel	2,1	1,1	1,6	1,8	1,4	1,6	1,4	1,2	0,9	1,4	1,2	0,02	2,6
Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	1,0	0,7	0,4	0,0	0,0	0,3	1,1	1,8	1,4	1,9	2,2	0,02	1,1
Vaat-, glaswerk en huishoudartikelen	2,1	1,7	0,8	1,0	0,6	0,8	0,7	1,1	0,8	1,1	1,2	0,02	1,9
Gereedschap voor huis en tuin	1,0	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,02	2,6
Andere kleding artikelen	2,5	1,0	1,2	1,0	1,0	1,4	1,3	1,4	0,9	1,6	1,7	0,01	0,9
Dragers opname beeld en geluid	-0,6	-1,9	-3,6	-6,3	-5,4	-3,7	1,1	2,3	4,9	1,6	0,4	0,00	1,1
Kledingstoffen	-1,2	-1,8	0,6	0,7	0,3	0,7	0,5	0,2	-0,3	0,5	0,3	0,00	0,2
Sport, kampeer en recreatieartikelen	-0,2	0,3	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1	-0,3	-0,1	0,1	0,00	0,6
Speelgoed en hobbyartikelen	0,5	0,4	0,1	0,1	0,2	0,2	-0,2	-0,2	-0,5	0,0	-0,1	0,00	2,0
Delen en toebehoren	-0,2	-0,5	-1,2	-0,7	-1,1	-1,3	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,5	-0,03	1,6
Niet-duurzame goederen	1,1	0,9	0,5	0,5	0,3	0,3	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,26	30,5
Niet-duurzame huishoudartikelen	-0,8	-1,0	-0,2	-1,2	-1,2	0,0	1,5	2,7	2,3	3,2	2,5	0,10	3,9
Producten voor huisdieren	0,6	0,7	0,5	0,0	-0,5	0,7	1,6	2,5	2,0	2,1	3,5	0,07	2,8
Kranten en tijdschriften	6,6	4,6	4,0	4,8	4,5	3,6	3,4	2,8	3,7	2,0	2,8	0,06	2,0
Allerlei drukwerk en schrijfwaren	3,9	1,8	1,6	1,1	1,5	1,8	2,1	2,2	2,1	2,1	2,3	0,03	1,3
Andere medische producten	0,3	0,7	-0,4	-0,4	-0,8	-0,4	-0,1	1,1	0,4	1,5	1,5	0,03	2,4
Watervoorziening	2,6	3,3	1,9	2,4	1,8	1,8	1,8	1,5	1,5	1,5	1,5	0,03	1,8
Tuinbouw	0,1	1,7	1,7	1,7	3,5	0,9	0,8	0,9	1,1	0,7	1,1	0,03	2,8
Producten voor onderhoud en herstelling woning	2,9	2,1	0,8	1,5	0,8	0,4	0,4	0,2	0,3	0,2	0,1	0,01	4,3
Toestellen en artikelen voor lichaamsverzorging	1,9	1,5	-0,4	-0,4	-0,7	-0,4	0,0	-0,8	-0,5	-0,7	-1,1	-0,04	4,5
Geneesmiddelen	-2,3	-2,6	-1,4	-1,4	-1,5	-1,5	-1,2	-1,3	-1,4	-1,4	-1,1	-0,06	4,6
Niet-energetische industriële goederen	1,0	0,3	0,5	0,5	0,2	0,5	0,6	1,1	1,4	0,8	1,0	1,08	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

¹ Bijdrage tot de inflatie van de groep in het eerste kwartaal 2016 (in procentpunt), ² p.m. gewicht in de groep in 2016 (in %)

Met een gewicht van 27,6 % in de consumptiekorf droeg de productgroep 0,3 procentpunt bij tot de totale inflatie in dit kwartaal.

De bijzonder heterogene niet-energetische industriële goederen kunnen worden onderverdeeld in halfduurzame goederen (zoals kleding en schoeisel), duurzame goederen (zoals meubelen en nieuwe voertuigen) en niet-duurzame goederen (zoals medicatie en producten voor lichaamsverzorging).

De versnelling van de inflatie voor de niet-energetische industriële goederen tussen het laatste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016 wordt vooral verklaard door de hogere inflatie voor duurzame goederen (van 0,8 % tot 1,6 %), voor halfduurzame goederen (van 0,3 % tot 0,9 %) en, in mindere mate, voor niet-duurzame goederen (van 0,7 % tot 0,8 %). De inflatie voor de duurzame goederen droeg 0,6 procentpunt bij tot de inflatie voor de niet-energetische industriële goederen. De inflatie voor de halfduurzame goederen en de niet-duurzame goederen droeg 0,3 procentpunt bij tot de inflatie voor de niet-energetische industriële goederen.

Voor het tweede kwartaal op rij steeg de inflatie voor de duurzame goederen aanzienlijk. De consument moest gemiddeld 1,6 % meer betalen voor de duurzame goederen (tegenover nog 0,1 % in het derde kwartaal 2015). Auto's en, in mindere mate, meubelen leverden de grootste bijdrage tot de inflatie voor duurzame goederen in dit kwartaal. Audio- en videoapparatuur (zoals kleurentelevisies), gegevensverwerkende apparatuur (zoals printers en tablets) en foto- en filmapparatuur (o.a. digitale fototoestellen) leverden daarentegen een negatieve bijdrage tot de inflatie voor duurzame goederen. De versnelling van de inflatie voor duurzame goederen kan vooral verklaard worden door de evolutie van de prijzen voor wagens (van 2,0 % tot 3,5 %), die meer bepaald te maken heeft met de stijging van de belasting op de in- verkeerstelling in Vlaanderen.⁷⁶

De prijzen van halfduurzame goederen namen dit kwartaal gemiddeld met 0,9 % toe. De inflatie voor halfduurzame goederen schommelde tijdens het beschouwde kwartaal: ze was hoog in januari (2,3 %), maar veel gematigder in februari (0,3 %) en maart (0,6 %). De prijzen van kleding en schoeisel, die in het eerste kwartaal 2016 met respectievelijk 1,2 % en 0,3 % stegen⁷⁷, leverden de grootste bijdrage tot de inflatie voor halfduurzame goederen. De onderdelen leverden daarentegen een negatieve bijdrage (met een negatieve inflatie van 1,6 % in dit kwartaal). De versnelling van de inflatie voor halfduurzame goederen is vooral het gevolg van de evolutie van de prijzen voor kleding (van 0,1 % tot 1,2 %).

Net zoals tijdens het vorige kwartaal is de inflatie voor niet-duurzame goederen gestegen (0,8 % tegenover 0,7 % in het vierde kwartaal 2015). Niet-duurzame huishoudartikelen maar ook huisdieren en kranten en tijdschriften leverden dit kwartaal de grootste bijdrage tot de inflatie voor niet-duurzame goederen. Medicatie en producten voor lichaamsverzorging leverden daarentegen een negatieve bijdrage tot de inflatie voor niet-duurzame goederen. De lichte versnelling van de inflatie voor niet-duurzame goederen wordt meer bepaald verklaard door de inflatie voor niet-duurzame huishoudartikelen (van 1,5 % tot 2,7 %) en andere medische producten (van -0,1 % tot 1,1 %), enigszins gecompenseerd door de daling van de prijzen voor toestellen en producten voor lichaamsverzorging (van 0,0 % tot -0,8 %).

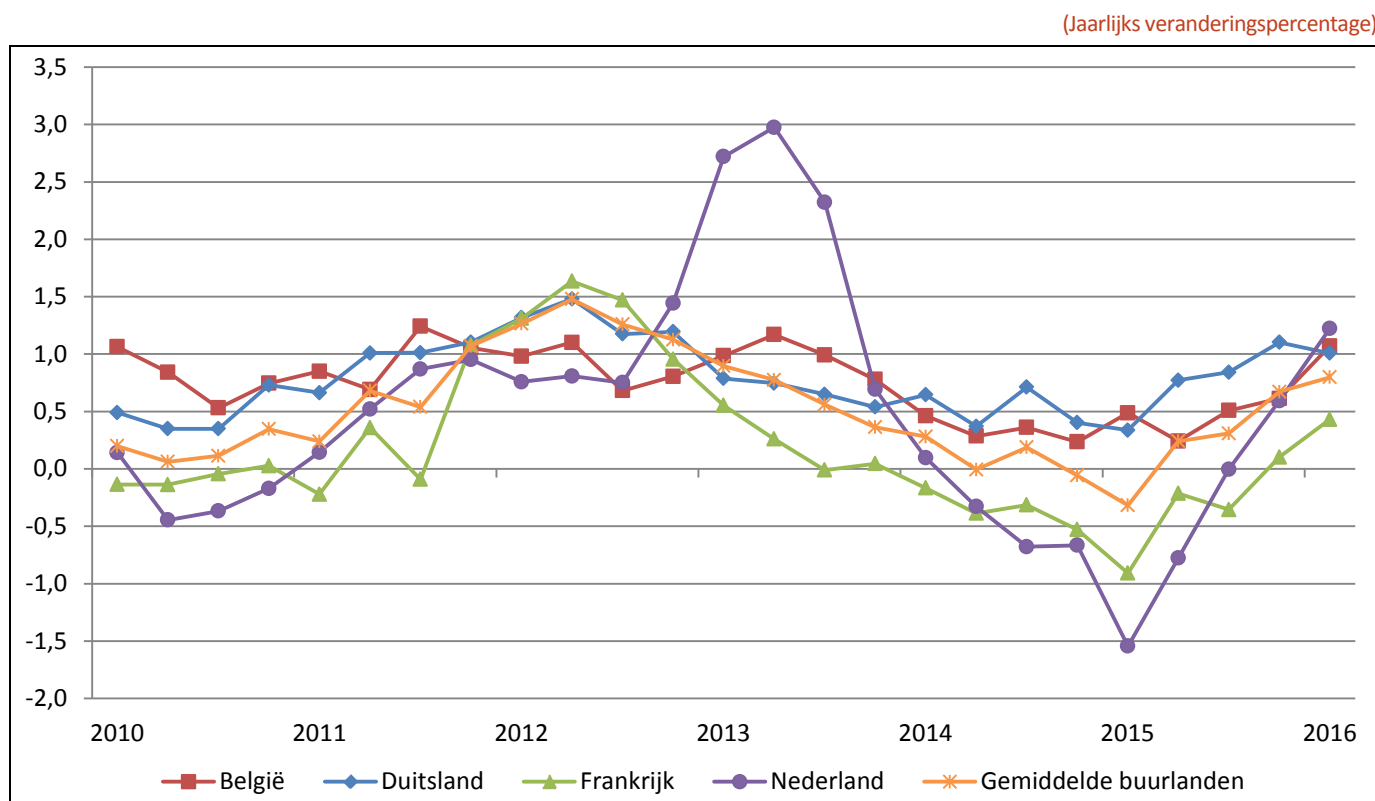
⁷⁶ In november 2015 steeg de prijs al omwille van de overgang van emissienorm E5 naar emissienorm E6.

⁷⁷ Met dezelfde kortingen voor kleding en schoeisel als in 2015 zou de inflatie voor kleding 0,1 % (tegenover 4,3 %) bedragen hebben in januari 2016 en de inflatie voor schoeisel 0,7 % (tegenover -0,8 %). In het eerste kwartaal 2016 zou de inflatie voor kleding 0,1 % (in plaats van 1,2 %) bedragen hebben en de inflatie voor schoeisel 0,7 % (in plaats van 0,3 %).

VI.2 Inflatie voor niet-energetische industriële goederen in de voornaamste buurlanden

In het eerste kwartaal 2016 bedroeg de inflatie voor industriële producten gemiddeld 0,8 % in onze buurlanden (tegen 0,7 % in het laatste kwartaal 2015).⁷⁸ De inflatie in België bereikte 1,1 % en was dus hoger. De bijdrage van de niet-energetische industriële goederen tot het inflatieverschil ten nadele van ons land bedroeg 0,1 procentpunt. De inflatie voor niet-energetische industriële goederen versnelde in Nederland (van 0,6 % in het laatste kwartaal 2015 tot 1,2 % in het eerste kwartaal 2016⁷⁹) en in Frankrijk (van 0,1 % tot 0,4 %) maar bleef stabiel in Duitsland (van 1,1 % tot 1,0 %).

Grafiek 14: Kwartaalevolutie van de consumptieprijzen voor niet-energetische industriële goederen in België en in de voornaamste buurlanden

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

In het eerste kwartaal 2016 leverden auto's de grootste bijdrage tot het inflatieverschil ten nadele van ons land voor niet-energetische industriële goederen. De auto's kostten op jaarbasis 3,5 % duurder in België terwijl de klant gemiddeld 1,1 % meer betaalde in onze buurlanden tussen het eerste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016. Farmaceutische producten leverden een bijdrage tot het inflatieverschil ten voordele van ons land. Dit kwartaal bedroeg de inflatie voor deze productcategorie gemiddeld 0,3 % in onze buurlanden en -1,3 % in België.

⁷⁸ Bij ongewijzigde indirecte belastingen zou de inflatie voor niet-energetische industriële goederen uitgekomen zijn op 1,0 % in België, 0,5 % in Frankrijk en de 1,1 % in Nederland, terwijl de inflatie in Duitsland identiek zou zijn geweest. In België wordt deze lagere inflatie bij ongewijzigde belastingen verklaard door de auto's.

⁷⁹ De versnelling van inflatie in Nederland is meer bepaald te wijten aan een hogere inflatie voor kleding (van -1,6 % tot 0,8 %), boeken (van 3,5 % tot 9,7 %) en motorfietsen (van 4,4 % tot 5,2 %).

Tabel 13: Inflatie voor niet-energetische industriële goederen en voornaamste categorieën in België en in de voornaamste buurlanden in het eerste kwartaal 2016

(Jaarlijks veranderingspercentage, tenzij anders vermeld)

	België	Gemiddelde buurlanden	Duitsland	Frankrijk	Nederland	Gewicht 2016 (in %)	
						België	Gemiddelde buurlanden
Duurzame goederen	1,6	1,1	1,4	0,5	1,8	33,0	33,4
Nieuwe auto's	3,5	1,1	1,2	1,0	1,3	13,6	13,3
Meubelen en stoffering	0,8	1,2	1,3	0,7	1,3	8,5	6,8
Sieraden, klokken en horloges	4,2	3,4	5,5	2,2	1,0	1,0	2,0
Motorfietsen en fietsen	2,7	2,7	2,3	2,1	5,2	1,3	1,3
Grote goederen voor recreatie	2,5	2,5	2,6	2,1	3,5	0,4	1,3
Tapijten en vloerbekleding	1,8	1,3	2,5	0,9	-1,2	0,3	0,8
Huishoudapparaten	-0,5	-0,4	0,0	-1,2	1,0	3,9	3,5
Foto- en filmapparatuur	-2,2	0,6	2,7	-6,2	3,4	0,4	0,6
Gegevensverwerkende apparatuur	-1,6	0,7	4,1	-3,9	-1,0	1,7	2,1
Audio- en videoapparatuur	-3,0	-0,3	-1,6	-1,2	7,7	2,0	1,8
Half-duurzame goederen	0,9	0,7	0,4	0,9	1,8	36,5	35,6
Kleding	1,2	0,2	-0,1	0,5	0,8	16,6	13,6
Schoeisel	0,3	-0,1	0,0	-0,9	-0,8	3,6	3,8
Boeken	1,8	1,9	1,8	-0,3	9,7	1,9	2,1
Huishoudtextiel	1,2	1,8	2,6	0,8	1,3	2,6	1,6
Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	1,8	1,2	1,5	0,6	4,5	1,1	1,4
Vaat-, glaswerk en huishoudartikelen	1,1	1,0	0,6	1,2	1,9	1,9	2,2
Gereedschap voor huis en tuin	0,8	0,2	-0,1	0,9	-2,0	2,6	2,1
Andere kleding artikelen	1,4	1,6	2,4	1,1	5,8	0,9	1,0
Dragers opname beeld en geluid	2,3	-0,3	-0,1	-0,1	-2,7	1,1	0,9
Kledingstoffen	0,2	6,8	6,8	Nb	Nb	0,2	0,2
Sport-, kampeer- en recreatieartikelen	-0,1	1,8	0,9	1,3	6,8	0,6	1,7
Speelgoed en hobbyartikelen	-0,2	0,1	-0,6	-0,8	4,6	2,0	2,4
Delen en toebehoren	-1,6	0,8	0,8	0,9	0,2	1,6	2,5
Niet-duurzame goederen	0,8	0,6	1,1	0,1	-0,3	30,5	31,0
Niet-duurzame huishoudartikelen	2,7	-0,3	-1,1	0,3	-1,4	3,9	2,7
Producten voor huisdieren	2,5	0,1	0,0	0,1	-0,1	2,8	2,7
Kranten en tijdschriften	2,8	4,9	4,6	5,0	6,1	2,0	2,6
Allerlei drukwerk en schrijfwaren	2,2	2,2	2,9	1,4	2,8	1,3	1,4
Andere medische producten	1,1	0,2	1,5	-1,2	-7,0	2,4	3,6
Watervoorziening	1,5	1,1	1,8	0,5	-3,3	1,8	2,5
Tuinbouw	0,9	1,3	0,4	2,8	1,3	2,8	2,7
Producten voor onderhoud en herstelling woning	0,2	0,3	0,8	-0,6	-0,1	4,3	1,4
Toestellen en artikelen voor lichaamsverzorging	-0,8	-0,8	-1,3	-0,5	-0,4	4,5	6,6
Geneesmiddelen	-1,3	0,3	2,3	-3,0	2,2	4,6	4,7
Niet-energetische industriële goederen	1,1	0,8	1,0	0,4	1,2	100,0	100,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Nb: Niet beschikbaar

Lijst van afkortingen

AD Statistiek-Statistics Belgium	Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie
BRUGEL	Brusselse regulator voor energie (BRUssel Gas ELEktriciteit)
Btw	Belasting op toegevoegde waarde
CPI	Consumptieprijsindex
CREG	Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
CSPE	Contribution au Service Public de l'Électricité (France)
CWaPE	Commission wallonne pour l'Energie
EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
EUR	Euro
Eurostat	Statistical Office of the European Commission
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
GICP	Geharmoniseerde index der consumptieprijzen
IEA	International Energy Agency
IMF	Internationaal Monetair Fonds
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
Insee	Institut national de la statistique et des études économiques (Frankrijk)
K1	Eerste kwartaal
K2	Tweede kwartaal
K3	Derde kwartaal
K4	Vierde kwartaal
KB	Koninklijk Besluit
kWh	Kilowattuur
NACE	Economische activiteitennomenclatuur in de Europese Gemeenschap
NBB	Nationale Bank van België
NCPI	Nationale consumptieprijsindex
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit (Nederland)
USD	United States dollar
USDA	United States Department of Agriculture
VREG	Vlaamse regulator van de elektriciteits- en gasmarkt
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning (Nederland)

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van de prijsbewegingen van producten en diensten tussen het eerste kwartaal 2015 en 2016

(Rangschikking in dalende volgorde van prijsstijging)

Benaming	Inflatie in %
Elektriciteit Da (600 kWu)	70,4
Aardappelen	41,7
Universiteit: inschrijvings- & examengeld	29,2
Elektriciteit Db (1200 kWu)	28,8
Hogeschool: inschrijvings- & examengeld	28,6
Thee	24,3
Elektriciteit Dc (3500 kWu)	24,3
Elektriciteit De (20000 kWu)	22,4
Gedistilleerde dranken en likeuren	21,4
Elektriciteit Dc1 (3500 kWu)	20,2
Elektriciteit Dd (7500 kWu)	17,7
Pull-over (winter)	17,1
Verse halfvolle melk	16,5
Verse volle melk	14,4
Babysit dienst	14,1
Maandabonnement	13,3
Olijfolie	12,9
Vakantiedorpen (HICP)	12,8
Jurk (winter)	12,7
Ander alcoholhoudend bier	10,8
Wijn op basis van druiven	10,8
Vers fruit	10,8
Andere voedingsmid. n.e.g.	10,5
Rok (winter)	9,9
Andere tabakswaaren	9,3
Alcoholische frisdranken	8,8
Anorak (winter)	8,8
Verrijkte wijnen	8,6
Mantel (winter)	8,0
Telefoongesprekken via toestel	7,9
Cacao	7,9
Festivals	7,8
Andere prod. o.b.v. granen	7,7
Citytrips	7,3
Verse of gekoelde zeevruchten	7,0
Gedroogd fruit	6,1
Verse of gekoelde vis	6,1
Huisvuilophaling	6,0
Gouden trouwring	6,0
Inktpatroon	5,7
Peutertuinen	5,5
Diepgevroren zeevruchten	5,5
Reinigings- & onderh. product.	5,3

Benaming	Inflatie in %
Blu-ray disk	5,0
Koortsthermometer	4,9
Candybar (automaat)	4,9
Voetbalwedstrijd eerste klasse (nationaal)	4,8
Andere eetbare oliën	4,8
Popconcerten	4,8
Eieren	4,8
Voetbalwedstrijd eerste provinciale	4,6
Sigaretten	4,6
Pilsbier	4,3
Spaghetti (maaltijd)	4,3
Bundle (telecom)	4,3
Blu-ray-speler	4,2
Mineraalwater	4,1
Keukentrap	4,0
Vloeibare meststof	3,9
Limonades	3,9
Salade niçoise	3,9
Wijn op basis van ander fruit	3,9
Bord, plat	3,9
Abonnement teledistributie (+ digitale tv)	3,8
Rolmeter	3,8
Hotelkamer	3,7
Kinderfiets	3,7
Biljet	3,7
Parkings	3,7
Koffie	3,6
Eendagsattracties (park)	3,6
Vol-au-vent	3,5
Chinese dagschotel	3,5
Nieuwe wagens (BIV inbegrepen)	3,5
Uurtarief reparatie verwarmingsinstallatie	3,4
Internetabonnement	3,4
Gitaar	3,4
Wijn : wit (café)	3,4
Tandenborstel (elektrisch)	3,3
Crematie	3,2
Snoeischaar	3,2
Pepersteak	3,2
Speciaal bier	3,1
Wassen van hemd	3,1
Espressokoffie	3,1
Wenskaart	3,1

Benaming	Inflatie in %
Schoorsteenvegen	3,1
Colalimonade	3,1
Veearts: raadpleging	3,0
Familiale verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid	3,0
Tijdschriften	2,9
Stof voor overgordijnen	2,9
Verzolen van schoenen	2,9
Droogkuis van kostuum	2,9
Balpen	2,9
Damesfiets	2,9
Mineraalwater	2,9
Dagmenu	2,9
Vervangen van uurwerkbatteij	2,8
Bankdiensten	2,8
Kleuring	2,8
Briefport	2,8
Watergolf	2,8
Begrafenisondernemingen	2,8
Bustehouder	2,8
Pull-over (winter)	2,8
Pizza	2,7
Dagbladen	2,7
Pilsbier	2,7
Steak tartare	2,7
Stores	2,6
Anorak (winter)	2,6
Torische brilglazen	2,5
Bioscoop	2,5
Bijdrage ziekteverzekering	2,5
Huur van garage	2,4
Sweater	2,4
Haarsnit (D)	2,4
Onderhoud van centrale verwarming	2,4
Huur tuingereedschap	2,4
Andere bakkerijproducten	2,4
Uurtarief elektricien	2,3
Strijkijzer met stoomgenerator	2,3
Boeken	2,3
Eénpersoonskamer-gewone rechthebbende	2,3
Meerrittenkaart	2,3
Elektrische radiator	2,3
Portefeuille	2,3
Fruitconserven	2,3
Gebakken tong of forel	2,2
Slip	2,2
Chips	2,2
Potgrond (10-20l)	2,2
Kalanchoe	2,2
Elektrische koffiezet	2,2
Sauna	2,2

Benaming	Inflatie in %
Jaarlijks schoolabonnement	2,2
Vasttapijt	2,1
Rusthuizen	2,1
Sokken	2,1
Stuk belegd stokbrood	2,1
Ketting	2,1
Uurtarief schilder	2,1
Vleessnack	2,0
Ander vlees	2,0
Andere vleesbereidingen	2,0
Weekend in de Ardennen	2,0
Schouwburgabonnement	2,0
Permanent	2,0
Pop (type Barbie)	2,0
Room- en vruchtenijs	2,0
Scooter	2,0
Fietshelm	2,0
Abonnement autopechbestrijding	1,9
Ficus	1,9
Lage lederen veterschoenen	1,9
Camping	1,8
Zakje friet	1,8
Slip	1,8
Gordijnstof	1,8
Balklamp halogeen	1,8
Bereid.& conserv.v.groenten	1,8
Brilglazen-sferisch	1,8
Vliesbehang	1,7
Pleisters	1,7
Steakmes	1,7
Uurtarief garagist	1,7
Geconc.melk,melk in poeder	1,7
Polsuurwerk	1,7
Rijst	1,7
Azalea	1,6
Elektrische boormachine	1,6
Meel en andere granen	1,6
Buitenverlichting	1,6
Catering voor senioren	1,6
Frisdrank (automaat)	1,6
Bottines	1,6
Koelmoeistof	1,6
Glasvezelbehang	1,6
Buitenlanse reizen (GICP)	1,5
Ruitenwisser	1,5
Haarsnit	1,5
Naaigaren	1,5
Pantalon (winter)	1,5
Water (verbruik)	1,5
Autokeuring	1,5

Benaming	Inflatie in %
Spathiphyllum	1,4
Emailverf	1,4
Zakdoek in katoen (H)	1,4
Olieverversen	1,4
Uurtarief loodgieter	1,4
Jeansbroek (voor kinderen)	1,4
Huishoudvuilnisbak	1,4
Sociale huur	1,4
Kinderzitje	1,4
Bustehouder (push-up)	1,4
Schrijnwerker:plaatsing parket	1,4
Brandverzekering	1,4
Sokken (J - mt 28-33)	1,3
Hoeslaken	1,3
Braadpan	1,3
Jaarlijkse schooltreinkaart 20 km	1,3
Verhuisdiensten	1,3
Kostprijs internaat	1,3
Carwash	1,3
Hemd	1,3
Kleine speelgoedauto	1,3
Vuurvaste schotel	1,2
Reiskoffer	1,2
Vliegtuigticket (GICP)	1,2
Verstelwerk kleding	1,2
Elektrische frituurketel	1,2
Chrysanten	1,2
Diepgevroren vis	1,1
Koffiepadmachine	1,1
Zwembad	1,1
Pizza en quiche	1,1
Weekend aan zee	1,1
Sappen	1,1
Schrift met losse bladen	1,1
Tulpen	1,1
Vervangen van remblokjes	1,0
DVD (muziek of film)	1,0
Kop en schoteltje	1,0
Verticale diepvries	1,0
Chocolade	1,0
Reisbijstandsverzekering	1,0
Elektrisch scheerapparaat	1,0
Blouse (winter)	1,0
Keukenrobot	1,0
Biljet 45 km	1,0
Zonbankabonnement (10 beurten)	1,0
Niet-elekt. materiaal lichaamsverzorging	0,9
Uurtarief schoonmaken	0,9
Lange broek	0,9
Brood en broodjes	0,9

Benaming	Inflatie in %
Rozen	0,9
Verf : acryl (4-10l)	0,9
Schoenen: sneakers	0,9
Maandtreinkaart 20 km	0,9
Niet-sociale huur	0,8
Autobatterij	0,8
Condooms	0,8
Laminaat	0,8
Kant-en-klare maaltijden	0,8
Body	0,8
Babyvoeding	0,8
Herstelling fiets	0,8
Badmat	0,8
Kousenbroek	0,7
Middagmaal op school	0,7
Lattenbodem	0,7
Varkensvlees	0,7
Pingpongtafel	0,7
Rok (M - 8 tot 12j)	0,6
Taxi	0,6
Strijkplank	0,6
Sportschoenen	0,6
Pocketverenmatras	0,5
Gedroogd, gezouten of gerookt vlees	0,5
Water (zuivering)	0,5
Hemdblouse	0,5
Biljet 90 km weekend	0,5
Stripverhaal	0,5
Bedframe (dubbel)	0,4
Autoverzekering Burgelijke Aansprakelijkheid	0,4
Yoghurt	0,4
Runds-en kalfsvlees	0,4
Autorijschool	0,4
Tennisabonnement (winter)	0,4
Glas (frisdrank)	0,4
Tulpenbollen	0,3
Sauzen en specerijen	0,3
Badpak	0,3
Spiegel	0,3
Siroop, honing en confituur	0,3
Huur van bestelwagen	0,3
Zout en keukenkruiden	0,3
Silicone	0,3
Blazer	0,3
Vensterglas	0,3
Combi-koelkast	0,2
Afdrukken digitale foto's (internet)	0,2
Draagbare spelconsole	0,2
Synthetisch dekbed	0,2
Fietsverlichting	0,2

Benaming	Inflatie in %
Tennisracket	0,2
T-shirt (kind)	0,2
Hamburger (fastfood)	0,1
Hometrainer	0,1
Jeansbroek (voor dames)	0,0
Eendagsattracties (andere)	0,0
Kruippakje	0,0
Geneeskunde aanvullende opleiding: huisbezoeken	0,0
Geneeskunde aanvullende opleiding: raadpleging	0,0
Consultatie tandarts	0,0
Vullingen van caviteiten	0,0
Klinische biologie	0,0
Medische beeldvorming	0,0
Individuele behandeling kinesitherapie	0,0
Tweepersoonskamer	0,0
Tweepersoonskamer (OMNIO)	0,0
Biljet 20 km	0,0
Go Pass	0,0
Specialist: raadpleging	0,0
T-shirt	0,0
Mengkraan	0,0
Papier (A4 formaat)	0,0
Fitnessabonnement	-0,1
Koelkast: tafelmodel(+/-120l)	-0,1
Houten tuintafel	-0,1
Notariskosten hypotheeklening	-0,1
Margarine en andere plantaardige vetten	-0,1
Lederen vest	-0,1
Software	-0,1
Uitreikingskosten paspoort	-0,2
Sledestofzuiger	-0,2
Voetbal	-0,2
Potlood	-0,2
Houtskool	-0,3
Bouwdoos	-0,3
Tennisballen	-0,3
Rugzak	-0,3
Vaatwasser	-0,3
Droge batterij	-0,4
Plaatsen advertentie	-0,4
Woordenboek N-F en F-N	-0,4
Lederen laarzen	-0,4
Elektrische gazonmaaier	-0,4
Anorak (winter)	-0,5
Tablet	-0,5
And. verduurz. of bewerkte op vis en zee	-0,5
Inox kookpot	-0,5
Zwembroek (H)	-0,6
Lage lederen schoenen	-0,6
GPS	-0,8

Benaming	Inflatie in %
Wegwerpcontactlenzen	-0,8
Spelconsole	-0,9
Dekbedovertrek en slopen	-0,9
Stadsbroek	-0,9
Veearts: ovariectomie kat	-0,9
Trainingspak	-0,9
Producten voor lichaamsverz. en wellness	-1,0
Hoortoestel	-1,0
Microgolfoven	-1,0
Briketten	-1,0
Andere onderhoudsproducten	-1,0
Kaas en kwark	-1,1
Videospel voor console	-1,1
Droogkast	-1,1
Lam- en geitenvlees	-1,1
Cement	-1,3
Huisgevoelste	-1,3
Farmaceutische specialiteiten	-1,3
Gedr., ger. of gez. vis en zeevruchten	-1,3
Sponshanddoek	-1,4
Jeansbroek (voor heren)	-1,4
Joggingschoenen	-1,4
Draadloze telefoon	-1,5
Deegwaren	-1,5
Abonnement digitale televisie (themaboeket)	-1,5
Suikergoed	-1,7
Multifunctionele printer	-1,7
Boter	-1,9
Lege DVD-RW	-1,9
Lelies	-2,0
Alstroemeria	-2,1
Badhanddoek	-2,1
Personal computer	-2,2
Elektronische bloeddrukmeter	-2,2
Wasmachine	-2,2
Gezelschapsspel Monopoly	-2,3
Tennisschoenen	-2,5
GSM-gesprekken	-2,8
Andere melkproducten	-3,0
Houtpellets	-3,4
Speelgoed-keukentje	-3,5
Digitaal fototoestel	-4,1
Aardgas D1 (2326 kWu)	-4,4
Smartphone - GSM	-4,4
Autoband	-4,5
Kostuum in wol (winter)	-4,6
Kleurentelevisie	-4,9
Ontbijtgranen	-5,1
Gerbera's	-5,3
Geheugenkaart	-5,5

Benaming	Inflatie in %
Verse groenten,uitgez.aard.	-5,8
Aardgas D2 (4652 kWu)	-6,8
Diepgevroren groenten	-6,9
Ongelode benzine 95RON "eurosuper"	-7,9
Ongelode benzine 98RON "superplus"	-8,1
Suiker	-10,1
Propaan	-10,8
Aardgas D3 (23260 kWu)	-11,8
Gasolie wegvervoer "diesel"	-12,0
Aardgas D3b (34890 kWu)	-12,8
LPG	-17,6
Gasolie verwarming: levering<2000 l	-30,1
Gasolie verwarming: levering>2000 l	-31,2

Bronnen: AD Statistiek-Statistics Belgium, Eigen berekeningen:
FOD Economie

Bijlage 2: Gewichten van de voornaamste productgroepen in het GICP in België en de drie voornaamste buurlanden in 2016

(In %)

	België		Duitsland		Frankrijk		Nederland	
COICOP	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Energie	110,2	92,2	117,8	103,6	94,1	89,7	97,7	93,6
Brandstoffen voor wegvervoer	41,8	32,8	39,4	36,4	38,7	39,9	42,7	41,4
Elektriciteit	24,1	24,7	33,5	32,7	29,5	25,9	22,8	21,8
Gas	21,8	18,7	24,8	20,4	15,3	14,1	29,3	28,7
Vloeibare brandstoffen	21,4	14,9	16,9	11,2	7,4	6,4	0,0	0,0
Vaste brandstoffen	1,1	1,1	1,2	1,1	1,3	1,4	0,0	0,0
Warmte-energie	0,0	0,0	2,0	1,8	2,0	2,0	2,9	1,7
Niet bewerkte levensmiddelen	76,4	76,9	50,3	52,2	80,2	75,9	59,2	59,1
Vlees	40,8	40,0	23,7	23,8	43,2	39,0	28,1	27,3
Groenten	14,9	16,5	12,2	13,4	15,4	16,9	17,6	18,0
Fruit	11,5	11,6	10,1	10,8	10,8	11,1	9,4	9,5
Vis	9,3	8,8	4,3	4,3	10,7	9,0	4,2	4,3
Bewerkte levensmiddelen	131,0	131,1	111,1	109,8	126,6	126,5	122,8	124,5
Brood en granen	29,9	29,5	20,3	20,3	24,0	26,2	30,6	30,7
Tabak	26,5	27,5	24,4	25,1	22,1	21,7	21,2	21,8
Zuivelproducten	19,0	18,5	17,1	15,5	24,3	21,9	17,8	18,1
Wijnen	12,5	12,2	6,8	6,7	10,7	10,0	7,6	7,7
Mineraalwater, frisdranken en sappen	11,0	11,3	9,0	8,9	10,2	9,7	8,6	8,9
Suiker, jam, honing, chocolade & suikerwaren	11,0	10,7	8,8	8,9	11,8	12,3	11,1	11,2
Bier	6,7	6,7	10,2	9,9	2,4	3,5	5,2	5,4
Andere voedingswaren	6,3	6,2	5,0	5,0	6,8	6,1	10,0	10,3
Koffie, thee en cacao	3,2	3,2	4,5	4,3	4,9	4,2	4,5	4,1
Oliën en vetten	3,2	3,1	2,8	2,8	3,9	3,3	2,5	2,7
Gedistilleerde dranken	1,8	2,2	2,4	2,4	5,7	7,6	3,7	3,7
Diensten	408,2	424,1	453,9	464,5	434,1	441,5	448,7	451,7
<i>Vrijtijdsbesteding en lichaamsverzorging</i>	<i>102,7</i>	<i>111,4</i>	<i>80,7</i>	<i>84,7</i>	<i>106,9</i>	<i>102,3</i>	<i>118,5</i>	<i>118,3</i>
Restaurants en cafés	60,9	64,5	35,4	37,8	54,6	51,3	60,5	64,4
Culturele diensten	14,7	20,3	18,1	18,8	14,5	14,6	23,4	17,9
Kapsalons en schoonheidsinstituten	14,5	14,5	11,2	11,5	9,5	9,1	10,1	10,0
Recreatieve sportdiensten	8,8	8,6	8,9	9,3	11,8	8,9	16,7	20,8
Kantines	2,8	3,0	5,1	5,4	13,6	12,5	6,0	3,9
Droogkuis, verstelling en verhuur kledij	0,5	0,5	1,3	1,3	1,4	1,4	0,3	0,3
<i>Overige diensten</i>	<i>98,5</i>	<i>103,5</i>	<i>75,5</i>	<i>80,7</i>	<i>73,7</i>	<i>88,6</i>	<i>82,4</i>	<i>85,8</i>
Ziekenhuizen	36,4	37,8	7,7	8,2	2,3	2,2	0,0	0,0
Sociale bescherming	26,3	22,3	13,7	14,9	15,0	24,8	20,9	20,7
Medische en paramedische diensten	10,9	12,3	13,7	15,0	12,8	15,6	10,5	9,8
Verzekering i.v.m. de gezondheid	5,7	11,2	11,8	12,5	11,2	16,9	2,8	6,5
Andere diensten, n.e.g.	6,6	6,4	5,6	4,9	13,8	14,0	20,1	18,9
Onderwijs	5,5	6,2	9,8	10,6	4,6	3,4	9,8	9,9
Geneeskundige prestaties tandartsen	4,2	4,4	5,9	6,3	7,4	7,5	9,1	7,6
Andere verzekeringen	2,1	2,5	4,6	5,0	0,0	0,0	1,3	2,8
Financiële diensten, n.e.g.	0,9	0,3	2,7	3,2	6,6	4,3	7,8	9,6
<i>Huisvestingsdiensten</i>	<i>83,3</i>	<i>98,6</i>	<i>140,1</i>	<i>142,5</i>	<i>110,7</i>	<i>114,0</i>	<i>114,3</i>	<i>116,5</i>
Huur	45,1	61,6	103,5	105,3	67,2	69,6	89,2	88,8
Huishoudelijke en andere diensten voor de woning	13,8	10,8	3,4	3,6	6,3	5,1	10,3	11,1
Andere diensten i.v.m. woning	1,0	7,9	7,0	7,2	5,4	3,1	1,1	1,1
Diensten onderhoud, herstelling woning	7,0	6,1	5,2	5,1	13,0	16,9	1,2	1,3
Riolering	5,0	4,5	10,5	10,6	5,9	5,5	3,1	3,1
Huisvuilophaling	2,4	4,2	7,4	7,4	4,9	4,3	6,4	6,8
Verzekeringen i.v.m. de woning	9,0	3,6	2,1	2,3	7,0	7,2	2,7	4,1
<i>Vervoer</i>	<i>62,6</i>	<i>54,8</i>	<i>75,0</i>	<i>73,0</i>	<i>91,9</i>	<i>84,9</i>	<i>59,3</i>	<i>57,4</i>
Onderhoud en herstellingen	28,6	28,1	22,2	20,7	43,6	31,9	21,4	20,2
Verzekeringen i.v.m. het vervoer	9,2	8,0	7,1	7,3	8,3	8,3	4,8	3,8
Personenvervoer per spoor	4,8	5,2	9,1	8,6	6,0	7,5	9,1	8,8
Personenvervoer over de weg	5,3	4,7	1,6	1,7	6,8	7,3	6,0	5,7
Andere diensten voor privévoertuigen	11,7	4,2	15,6	15,9	12,5	16,2	7,3	7,3
Personenvervoer door de lucht	2,6	3,7	3,8	3,5	11,0	10,6	7,2	7,9
Andere vervoerdiensten	0,5	1,0	0,7	0,7	0,7	0,7	2,5	2,7
<i>Communicatie</i>	<i>34,2</i>	<i>28,6</i>	<i>33,0</i>	<i>32,0</i>	<i>28,7</i>	<i>32,2</i>	<i>37,8</i>	<i>39,2</i>
Telefoon- en faxtoestellen en -diensten	33,2	27,7	30,4	29,2	26,6	30,3	36,3	37,8

	België		Duitsland		Frankrijk		Nederland	
COICOP	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Posterijen	1,0	1,0	2,6	2,7	2,0	1,8	1,5	1,4
Reizen	26,9	27,2	49,7	51,7	22,3	19,6	36,4	34,4
Pakketreizen	17,9	18,6	37,4	38,7	2,8	2,0	20,0	18,1
Accommodatie	9,1	8,6	12,3	12,9	19,5	17,6	16,4	16,4
Niet-energetische industriële goederen	274,2	275,7	266,9	269,9	265,0	266,4	271,6	271,2
<i>Half-duurzame goederen</i>	<i>96,1</i>	<i>100,6</i>	<i>96,2</i>	<i>95,0</i>	<i>91,3</i>	<i>95,1</i>	<i>102,2</i>	<i>100,8</i>
Kleding	42,7	45,8	39,5	38,0	33,9	32,1	47,8	47,4
Schoeisel	11,5	9,9	9,7	10,3	11,4	9,8	10,5	10,3
Huishoudtextiel	6,4	7,1	4,2	4,1	4,7	4,2	5,2	4,8
Gereedschap voor huis en tuin	6,4	7,1	6,3	6,1	5,9	5,8	3,4	3,4
Speelgoed en hobbyartikelen	5,0	5,4	6,7	6,6	4,5	6,2	7,3	7,8
Vaat-, glaswerk en huishoudartikelen	4,8	5,3	4,4	4,3	7,0	8,0	6,6	6,8
Boeken	5,5	5,3	7,0	7,1	4,3	3,9	5,8	5,1
Delen en toebehoren	4,7	4,5	8,3	8,6	2,9	5,1	3,1	3,3
Andere artikelen voor persoonlijk gebruik	3,0	3,0	2,7	2,4	5,6	5,6	3,4	3,3
Andere kleding artikelen	1,9	2,9	2,3	2,3	3,2	2,7	3,3	2,7
Dragers opname beeld en geluid	2,1	2,4	1,5	1,6	3,8	4,4	1,7	1,7
Sport, kampeer en recreatieartikelen	1,7	1,6	2,7	2,7	4,1	7,2	4,1	4,2
Kledingstoffen	0,5	0,5	1,0	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>Duurzame goederen</i>	<i>91,8</i>	<i>91,0</i>	<i>87,8</i>	<i>91,2</i>	<i>85,0</i>	<i>86,3</i>	<i>93,6</i>	<i>97,0</i>
Nieuwe en tweedehands auto's	38,7	37,5	33,2	35,0	34,3	37,9	30,1	31,6
Meubelen en stoffering	23,2	23,5	20,0	20,8	16,0	14,4	20,1	21,2
Huishoudapparaten	12,5	10,6	10,3	10,1	9,4	8,8	7,7	7,7
Audio- en videoapparatuur	3,9	5,4	5,1	5,2	5,3	4,1	6,6	7,1
Gegevensverwerkende apparatuur	4,5	4,7	5,2	5,5	4,3	5,0	7,3	8,5
Motorfietsen en fietsen	3,6	3,6	3,4	3,6	2,8	2,5	6,0	5,9
Sieraden, klokken en horloges	2,7	2,8	4,3	4,1	7,1	7,3	4,0	4,3
Foto- en filmmapparatuur	1,1	1,1	1,8	1,8	0,9	1,2	2,7	2,3
Grote goederen voor recreatie	1,0	1,0	2,7	3,1	3,7	3,7	4,7	4,5
Tapijten en vloerbekleding	0,7	0,8	1,8	2,0	1,2	1,6	4,3	3,9
<i>Niet-duurzame goederen</i>	<i>86,3</i>	<i>84,1</i>	<i>82,9</i>	<i>83,7</i>	<i>88,7</i>	<i>85,0</i>	<i>75,9</i>	<i>73,5</i>
Geneesmiddelen	13,2	12,7	13,6	13,6	12,4	13,3	5,2	3,9
Toestellen en artikelen voor lichaamsverzorging	12,5	12,5	13,4	13,6	22,6	22,4	20,4	20,9
Producten voor onderhoud en herstelling woning	11,9	11,8	4,6	4,5	3,0	2,5	4,0	4,8
Niet-duurzame huishoudartikelen	10,5	10,7	5,7	5,8	12,3	9,3	7,1	6,4
Tuinbouw	8,3	7,8	8,2	8,0	7,0	6,1	8,4	7,7
Producten voor huisdieren	7,7	7,7	6,8	6,6	7,8	7,9	8,5	8,0
Andere medische producten, therapeutische apparaten	7,0	6,7	11,9	12,3	7,4	7,2	7,3	6,8
Kranten en tijdschriften	5,8	5,5	7,5	7,7	6,8	6,9	5,2	4,7
Waterverbruik	5,8	5,0	8,5	8,7	4,8	4,7	4,7	5,2
Allerlei drukwerk, schrijfwaren en tekenartikelen	3,8	3,6	2,8	2,9	4,5	4,8	5,1	4,9
Totale GICP	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium

Bijlage 3: Inflatie in het eerste kwartaal 2016 met en zonder gewijzigde indirecte belastingen in België en in de voornaamste buurlanden

(Jaarlijks veranderingpercentage)

	België		Gemiddelde van de buurlanden		Duitsland		Frankrijk		Nederland	
	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen	Met gewijzigde indirecte belastingen	Zonder gewijzigde indirecte belastingen
Energie	-5,0	-9,9	-7,1	-8,1	-7,8	-7,8	-5,7	-8,0	-6,8	-7,7
Bewerkte levensmiddelen	3,8	2,8	0,4	0,3	0,6	0,6	0,0	0,0	0,2	-0,2
Niet-bewerkte levensmiddelen	3,2	3,2	2,0	2,1	2,6	2,6	0,8	0,9	3,6	3,6
Diensten	2,3	2,3	1,1	1,1	1,2	1,2	0,9	0,9	1,0	1,2
Niet-energetische industriële goederen	1,1	1,0	0,8	0,8	1,0	1,0	0,4	0,5	1,2	1,1
Onderliggende inflatie	2,2	2,0	0,9	0,9	1,0	1,0	0,6	0,6	1,0	1,0
GICP	1,5	0,9	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,4	0,3

Bronnen: EC, FOD Economie, AD Statistiek-Statistics Belgium